

SPRÁVA KRNAP

Správa krkonošského národního parku

**ROČENKA
2016**

1. KRKONOŠSKÝ NÁRODNÍ PARK ENCYKLOPEDIKY

Krkonoše

- krystalické pohoří prvohorního stáří o rozloze 721 km² (jižní česká část 454 km², severní polská část 177 km²)
- rozpětí nadmořských výšek od 400 po 1 603 m n. m. (vrchol Sněžky, nejvyšší česká hora)
- geologickou stavbu určují krystalické břidlice (svory, fylity, kvarcity) a krkonošská žula
- výrazné pozůstatky čtvrtohorního zalednění a působení periglaciálního klimatu – ledovcové kary a trogy, morény, ledovcová jezera, mrazem tříděné půdy, tory, periglaciální sutě, kryoplanační terasy
- pramenná oblast Labe, Úpy, Jizerky a Mumlavy, na polské straně Kamienna, Wrzosówka, Podgórna, Lomnica a Jedlica; výrazné vodopády, obří hrnce
- chladné a vlhké oceánické podnebí, převládající západní větry, teplota +6 °C až 0 °C, srážky od 800 mm na úpatí až po 1 600 mm na hřebenech; sněhová pokrývka 100 až 300 cm, na hřebenech zůstává ležet až 180 dní; 50 aktivních lavinových drah
- 4 vegetační výškové stupně (submontánní mezi 400 až 800 m n. m., montánní mezi 800 až 1 200 m n. m., subalpínský mezi 1 200 až 1 450 m n. m. a alpínský mezi 1 450 až 1 602 m n. m.)
- krkonošská arкто-alpínská tundra v subalpínském a alpínském stupni je unikátním dokladem opakovaného propojení severské a alpské přírody na hřebenech Krkonoš v průběhu několika zalednění Evropy koncem třetihor a ve čtvrtohorách
- přes 1 300 druhů cévnatých rostlin a téměř 300 druhů obratlovců (převážně ptačích druhů); vysoký počet glaciálních reliktních a krkonošských endemitů
- k nejvýznamnějším ekosystémům patří listnaté, smíšené a horské smrkové lesy, porosty kleče, květnaté horské louky, severské smilkové louky, alpínské vyfoukávané trávníky, křivolesy a alpínské nivy na lavinových drahách, hřebenová severská rašeliniště

Krkonošský národní park

- Krkonošský národní park (KRNAP) zřízen v roce 1963 na rozloze 550 km² vč. ochranného pásma, na polské straně hor zřízen Karkonoski Park Narodowy (KPN) již v roce 1959 na rozloze 56 km²; Správa KRNAP sídlí ve Vrchlabí, Dyrekcja KPN v Jelení Hoře
- I. zóna KRNAP (přísná přírodní) – 4 503 ha, II. zóna (řízená přírodní) – 3 416 ha, III. zóna (okrajová) – 28 408 ha, ochranné pásmo – 18 642 ha
- od roku 1992 jsou Krkonoše zařazeny do mezinárodní sítě biosférických rezervací UNESCO jako bilaterální biosférická rezervace Krkonoše/Karkonosze; severská rašeliniště na hřebenech jsou zařazena do seznamu mokřadů mezinárodního významu v rámci Ramsarské konvence; celé Krkonoše jsou uvedeny mezi významnými ornitologickými lokalitami v Evropě (IBA)
- na české straně Krkonoš se rozkládají katastry 29 obcí
- počet trvale bydlících obyvatel v obou parcích je přibližně 27 000, na území horské části Krkonoš se nachází přibližně 6 000 trvale obydlených nebo rekreačních objektů, z toho v národních parcích asi 1 500; na území I. a II. zóny KRNAP je situováno 82 objektů
- celková roční návštěvnost se odhaduje na 5–6 milionů pobytových dnů na české straně Krkonoš, až 2 miliony na polské straně Krkonoš, z toho přes 60 % je v zimním období; oba národní parky tak patří mezi nejnavštěvovanější evropská chráněná území
- síť turistických cest na české straně Krkonoš má celkovou délku přibližně 800 km, v provozu je cca 400 lyžařských vleků a lanovek a přibližně stejný počet sjezdových tratí a lyžařských svahů
- podrobné informace o území KRNAP a všech aktuálních událostech lze získat v síti informačních středisek, která jsou v Peci pod Sněžkou, v Obřím dole, v Temném Dole, ve Vrchlabí, ve Špindlerově Mlýně, na Strážném, v Rokytnici nad Jizerou a v Harrachově

2. ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SPRÁVY KRNAP

Charakteristika Správy KRNAP a její hlavní činnosti

- Správa KRNAP je příspěvkovou organizací zřízenou Ministerstvem životního prostředí ČR. Sídlí ve Vrchlabí (Dobrovského čp. 3). V regionu Krkonoš má řadu detašovaných pracovišť. V čele Správy je ředitel, jmenovaný do funkce ministrem životního prostředí.
- Správa KRNAP je odbornou organizací pro ochranu přírody, zabezpečení strážní, kontrolní a informační služby, provádění sanačních a údržbářských prací a kulturně-výchovné činnosti pro území národního parku (NP) a jeho ochranného pásma (OP). Současně provádí hospodářskou činnost v lesích.
- Posláním Správy je zajistit uchování a zlepšení přírodního prostředí NP a jeho OP, zejména ochranu či obnovu samořídících funkcí přírodních systémů, přísnou ochranu krkonošské flóry a fauny, zachování typického vzhledu krajiny, naplňování vědeckých a výchovných cílů a využití území NP a OP k ekologicky únosné turistice a rekreaci nezhoršující životní prostředí.

Těmto činnostem odpovídá organizační struktura Správy KRNAP (viz schéma na str. 5), podle níž je organizace členěna na čtyři samostatné odbory:

Odbor péče o národní park

Odbor státní správy

Odbor vnějších vztahů

Odbor vnitřních věcí

Z hlavních činností jednotlivých odborů

Odbor péče o národní park

- systematický průzkum, inventarizace a monitoring vývoje přírodního fondu
- koordinace výzkumu přírodního fondu a účast v národních a mezinárodních výzkumných projektech
- management významných přírodovědných lokalit
- záchrana genofondu in situ a ex situ, vč. provozu útulku pro hendikepované organismy
- vyhodnocování forem využívání území NP a jeho OP
- koncipování plánu péče o NP a jeho OP a koordinace jeho plnění
- odborné posudky a poradenská činnost
- povolování vstupu do I. a II. zóny NP a zvláště chráněných území
- vydávání sborníku vědeckých prací OPERA CORCONTICA
- správa, hospodaření a ochrana lesních pozemků a lesních porostů na nich rostoucích, včetně lesních cest, provozních budov – staveb sloužících k zajištění lesního hospodaření
- zajištění (dodavatelysky nebo ve vlastní režii) veškerých činností zabezpečujících optimální plnění všech funkcí lesů na území NP a jeho OP
- péče o genofond lesních dřevin
- správa určených drobných vodních toků a vodohospodářských děl, zajišťování lesnicko-technických meliorací a hrazení bystřin
- plnění výkonu práva myslivosti a rybářství
- dohled a inspekční činnost v terénu
- údržba turistických horských cest
- vybavení terénu pro návštěvníky
- regulace provozu motorových vozidel
- práce s návštěvníky, exkurze, přednášky

ŘEDITEL 1

Interní auditor 1

100 odbor vnějších vztahů (OVVz) 57

101	kancelář ředitele	8		
	náměstek organizační pracovnice	1		
	právník	2		
	technik BOZZP	1		
	personalistka	1		
	spisová manipulanka	1		
	odborný pracovník	1		
110 odd. styku s veřejností 15				
	vedoucí oddělení	1		
111	prac. ekologické výchovy	1		
	vedoucí pracoviště odborný pracovník	1		
112	Křikonošské středisko ekologické výchovy	4		
	odborný pracovník provozně tech. prac.	2		
113	prac. propagace	1		
	webmaster fotograf	1		
114	prac. časopisu Krkonoše – Jizerské hory	1		
	organizační pracovnice šéfredaktor	1		
	redaktor	2		
120 odd. péče o návštěvníky 34				
	vedoucí oddělení	1		
121	prac. IČ	1		
	vedoucí pracoviště	1		
	IČ Harrachov	2		
	provozně ek. prac.	2		
	IČ Špindlerův Mlýn	1		
	provozně ek. prac.	1		
	IČ Pec pod Sněžkou	2		
	provozně ek. prac.	2		
122	HIC, Vrchlabí	1		
	vedoucí pracoviště provozně ek. prac. provozce	1,5		
123	KM, Vrchlabí	2		
	odborný pracovník restaurátor-konzervátor knihovnik	6		
	provozně ek. prac. provozce	2		
	domovník	1		
	topič	0,3		
124	KM, Jilemnice	1		
	vedoucí pracoviště odborný pracovník pokladník uklízečka domovník	2		
	provozně ek. prac.	1		
	uklízečka	1		
	domovník	0,5		
125	KM, Paseky n. Jiz.	1		
	odborný pracovník	1		
126	Expozice Šindelka	2		
	provozně ek. prac.	2		

200 odbor vnitřních věcí (OVV) 94,5

	náměstek organizační pracovnice	1		
210 odd. ekonomiky 11				
	vedoucí oddělení účetní	1		
	účetní mzdová	7		
	provozně ek. prac.	2		
	provozně ek. prac.	1		
220 odd. správy majetku 6				
	vedoucí oddělení referent správy majetku mistr dopravy	4		
	vedoucí oddělení referent správy majetku mistr dopravy	1		
230 odd. služeb 88,5				
	vedoucí oddělení	1		
231	prac. informatiky	1		
	vedoucí pracoviště referent informatiky	4		
232	prac. dřevořemeslnářský	0,5		
	vedoucí pracoviště truhlář	1		
	údržbař - strojař	6		
	vedoucí oddělení	1		
233	prac. MTZ	1		
	vedoucí pracoviště účetní	1		
234	prac. kemp			
235	prac. údržby a ostrahy	1,5		
	vrátná uklízečka dělník	2		
	uklízečka	48,5		
240 odd. investic 7				
	vedoucí odd. referent investic organizační pracovník elektrikař údržbař - strojař truhlář	2		
	referent investic organizační pracovník elektrikař	1		
	údržbař - strojař truhlář	1		

300 odbor péče o NP (OPNP) 103,5

	náměstek organizační pracovnice	1		
310 odd. ochrany přírody 16,5				
	vedoucí oddělení organizační pracovník odborný pracovník chovatel zvěře	1		
	organizační pracovník	14		
	odborný pracovník chovatel zvěře	0,5		
320 odd. obytný 2				
	vedoucí oddělení odborný pracovník	1		

400 odbor státní správy (OSS) 13

	náměstek právník organizační pracovnice odborný pracovník odborný pracovník	1		
	organizační pracovnice	1		
	odborný pracovník	1		
	odborný pracovník	9		

330 odd. péče o lesní ekosystémy 83

	vedoucí oddělení odborný pracovník	1		
	odborný pracovník	6		

331 ÚP Harrachov 12

	vedoucí pracoviště technik lesní strážce	1		
	technik lesní strážce	7		
	strážce	3		

332 ÚP Rezek 12

	vedoucí pracoviště technik lesní strážce	1		
	technik lesní strážce	7		
	strážce	3		

333 ÚP Špindleruv Mlýn 12

	vedoucí pracoviště technik lesní strážce	1		
	technik lesní strážce	7		
	strážce	3		

334 ÚP Černý Důl 13

	vedoucí pracoviště technik lesní strážce	1		
	technik lesní strážce	7		
	strážce	3		
	lesní mechanizátor	1		

335 ÚP Pec pod Sněžkou 13

	vedoucí pracoviště technik lesní strážce domovník	1		
	technik lesní strážce	7		
	strážce	3		
	domovník	1		

336 ÚP Horní Maršov 14

	vedoucí pracoviště technik lesní strážce lesní mechanizátor	1		
	technik lesní strážce	1		
	lesní strážce	6		
	lesní mechanizátor	3		
	lesní mechanizátor	1		

Odbor státní správy

- výkon státní správy dle zákona o ochraně přírody a krajiny (č. 114/1992 Sb., v platném znění) na území KRNAP a jeho OP
- výkon státní správy dle zákona o předcházení ekologické újmy a o její nápravě (č. 167/2008 Sb., v platném znění) na území KRNAP a jeho OP
- výkon státní správy dle zákona o ochraně zemědělského půdního fondu (č. 334/1992 Sb., v platném znění) pouze na území KRNAP
- výkon státní správy dle zákona o myslivosti (č. 449/2001 Sb., v platném znění) pouze na území KRNAP
- výkon státní správy dle zákona o rybářství (č. 99/2004 Sb., v platném znění) pouze na území KRNAP
- funkce dotčeného orgánu státní správy pro úseky, kde jsou výkonem státní správy pověřeny stavební úřady, vodohospodářské úřady, báňské úřady apod. (např. stavební činnost, vodní hospodářství, odpady, lesní hospodářství, změny kultur pozemků a další)
- v rámci vymezených kompetencí vydává závazná stanoviska a vede samostatná správní řízení ukončená správními rozhodnutími
- normotvorná činnost, tj. vydávání nařízení Správy KRNAP

Odbor vnějších vztahů

- vydávání měsíčníku KRKONOŠE – JIZERSKÉ HORY
- správa fotoarchivu
- sbírkotvorná činnost vč. evidence, preparace, konzervace a restaurace sbírkového fondu
- správa regionální a studijní knihovny
- výzkum a průzkum regionu na úseku historie, etnografie a přírodních věd
- prezentace muzejní činnosti a sbírkového fondu prostřednictvím výstav, expozic a publikací
- výchovné programy, přednášky a exkurze pro děti, mládež, dospělé návštěvníky a obyvatele Krkonoš
- soutěže, letní tábory a aktivity mládeže, stanice Mladých ochránců přírody
-
- propagační a ediční činnost, audiovizuální programy, návrhy informačního vybavení terénu
- zajišťování činnosti sítě stálých a sezonních informačních středisek

Odbor vnitřních věcí

- plánování a financování všech činností Správy KRNAP
- účetnictví, mzdy a fakturační činnost
- správa a ochrana majetku
- investiční činnost, údržba budov a staveb
- vnitropodniková doprava
- tvorba informačních databází a jejich využívání pomocí GIS
- výměna informací a materiálů v rámci institucí v ČR a zahraničí
- odborný a technický servis počítačové sítě Správy KRNAP
- provozování vlastní domovské stránky Správy KRNAP (www.krnep.cz) a interní verze www pro vnitřní komunikaci v rámci Správy KRNAP

3. OCHRANA PŘÍRODY

Program péče o krajinu

Mgr. Andrea Svobodová, Ing. Tomáš Janata

V roce 2016 již dvacátým rokem přispěl Program péče o krajinu k řešení problematiky ochrany přírody na území KRNAP a jeho ochranného pásma.

Čerpání finančních prostředků na jednotlivé předměty podpory ukazuje následující přehled:

A. 1 (vyhotovení plánu péče a geodetické práce)	—	—
A. 2 (údržba a budování technických zařízení nebo objektů sloužících k zajištění chráněných zájmů)	—	—
A. 3 (opatření k odstranění dřívějších negativních zásahů nebo negativních vlivů)	5 akcí	84 035 Kč
A. 4 (opatření zajišťující existenci částí přírody nebo existenci zvláště chráněného druhu)	21 akcí	732 615,79 Kč
Opatření k zajištění povinností státu realizovaná z titulu § 68 zák. č. 114/1992 Sb.	13 akcí	1 801 118,69 Kč
celkem	38 akcí	2 617 769,48 Kč

V kapitole předmětu A. 3 byla obdobně jako v minulých letech prováděna likvidace porostů šťovíku alpského. Primární pozornost byla již podruhé (poprvé v PPK) věnována pozemkům vlastněným Správou KRNAP a na ně navazujícím pozemkům soukromým. Šťovík se likvidoval po celém území NP a OP na 63 lokalitách v plošném souhrnu na cca 2,9 ha. Redukce netýkavky žláznaté probíhala již desátým rokem na lokalitě v Dolním Dvoře. Proti invazivnímu vlčímu bobu mnoholistému na lokalitě Braunovy louky v k. ú. Velká Úpa II. bylo zasahováno podesáté a počtvrté u chaty Pohoda v k. ú. Polubný. Na sedmi lokalitách po celých Krkonoších byl sledován a případně likvidován bolševník velkolepý.

Finanční prostředky dle předmětu podpory A. 4. byly využity k:

- zajištění potřebné péče o přírodní památky a botanické lokality (viz samostatný příspěvek),
- realizaci požadovaného managementu na vybraných květnatých horských loukách (viz samostatný příspěvek),
- pracím nezbytným k bezpečnému ponechání dřeva určeného k zetlení v lesních porostech,
- zajištění péče o významné stromy – realizace zdravotního a bezpečnostního řezu (viz samostatný příspěvek).

Podle ust. § 68 odst. 2 a § 69 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, byly s vlastníky a nájemci pozemků na území KRNAP a jeho ochranného pásma uzavřeny dohody o realizaci managementových opatření (Péče o cenné luční porosty na území KRNAP a Péče o cenné luční porosty na území ochranného pásma KRNAP – blíže viz samostatný příspěvek). Dále byly uzavírány dohody o realizaci managementových opatření s vlastníky nebo nájemci i na lokalitách vybraných krkonošských luk (Péče o vybrané louky na území KRNAP a jeho OP) a na botanických lokalitách (Bolkov) a v přírodní památce Slunečná stráň.

V dalších příspěvcích jsou podrobněji popsána a vyhodnocena některá z opatření, jejichž náklady byly hrazeny finančními prostředky Programu péče o krajinu.

Péče o botanicky cenné porosty na území KRNAP a jeho ochranného pásma

Mgr. Andrea Svobodová

Správa KRNAP se každoročně snaží podpořit drobné vlastníky a nájemce v péči o zajímavé krkonošské louky. Z Programu péče o krajinu byly odsouhlaseny finanční příspěvky na péči o botanicky cenné porosty na území KRNAP a jeho ochranného pásma. V roce 2014 byla nově definována přesná pravidla pro přidělení příspěvku. Finanční příspěvek na péči o travní porosty bylo možno přiznat pouze žadatelům (vlastníkům a nájemcům), kteří obhospodařují trvalé travní porosty na území KRNAP a jeho ochranného pásma, jejichž obhospodařovaná výměra je v rozmezí minimálně 0,4 ha a maximálně 5 ha včetně. Obhospodařovaná plocha byla zakreslena do geografického systému Správy KRNAP, který přesně vypočítal obhospodařovanou plochu, na niž byl příspěvek přidělen. Při výběru a posuzování žádostí byly upřednostňovány:

- louky s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, nebo chráněných soustavou Natura 2000 (např. prstnatce, zvonek český, chřástal polní) a biotopů chráněných soustavou Natura 2000, mezi něž patří druhově bohaté, květnaté podhorské a horské louky, podmáčené a rašelinné louky, horské smilkové louky
- louky významné z hlediska krajinného rázu

Žadatelé o finanční příspěvek z Programu péče o krajinu nesmějí zároveň žádat o finanční dotace z Agroenvironmentálních-klimatických opatření Ministerstva zemědělství. Finanční příspěvek lze kombinovat s Jednotnou platbou na plochu od Ministerstva zemědělství. V tomto případě je však od roku 2016 odečítána část finančního příspěvku od Správy KRNAP, aby nedocházelo k dvojí platbě za stejnou činnost.

Výše finančního příspěvku byla určena podle stejných kritérií jako v předcházejících letech, podílem součtu všech hektarů uvedených v žádostech z celkové částky udělené dotace. V roce 2016 výpočet činil 4 400 Kč na 1 ha sklizených travních porostů.

V roce 2016 podalo žádost o finanční příspěvek na péči o cenné porosty na území KRNAP v KRNAP 167 žadatelů. Příspěvek pro každého vlastníka nebo nájemce byl odsouhlasen na základě kontroly sklizených pozemků. Při nedodržení podmínek (sklizeň všech travních porostů o výměře uvedené v dohodě, způsob a termín provedení) byl finanční příspěvek snížen. Na základě kontrol žádostí a následně sklizně travních porostů a plnění podmínek obsažených v dohodách, byl finanční příspěvek přidělen 162 žadatelům, kteří sklídili travní porosty o výměře 239 ha.

Realizované náklady dosáhly částky **883 927,62 Kč**.

Péčí o botanicky cenné porosty na území ochranného pásma KRNAP se správa KRNAP snaží podpořit drobné vlastníky a nájemce v péči o krkonošské louky, tentokrát na území ochranného pásma. Na základě podaných žádostí mohli vlastníci a nájemci v roce 2016 získat finanční příspěvek ve výši 4 400 Kč na 1 ha travního porostu. V roce 2016 bylo přijato 28 žádostí o finanční příspěvek na území ochranného pásma KRNAP. Podmínky dohody nesplnil 1 žadatel. Finanční příspěvek byl tedy udělen 27 žadatelům na výměře 43,8 ha botanicky zajímavých luk.

Realizované náklady dosáhly částky **133 507,24 Kč**.

Péče o vybrané květnaté horské louky Krkonoš

Mgr. Andrea Svobodová

V roce 2016 byla (obdobně jako v předchozích letech) péče o vybrané květnaté horské louky Krkonoš zařazena mezi prioritní managementové zásahy, financované z dotačních titulů MŽP. Konkrétně byly čerpány prostředky těchto krajinotvorných programů:

- **Program péče o krajinu (PPK)**, Podprogram pro naplňování opatření vyplývajících z plánů péče o zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma a zajišťování opatření k podpoře předmětů ochrany ptačích oblastí a evropsky významných lokalit
 - Uzavírání Dohod z titulu § 68 zák. č. 114/1992 Sb.
 - *Jednotlivé akce v rámci balíčku „Péče o vybrané louky na území KRNAP a jeho OP“*
 - předmět podpory A. 4
 - *Jednotlivé akce v rámci balíčku „Vybrané louky na území KRNAP a jeho OP“*
 - *Likvidace náletových dřevin*
- **Program obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK)** – projektu „Management vybraných krkonošských luk IV.“

Finanční prostředky MŽP byly touto cestou směřovány k obnově či udržení vhodného způsobu hospodaření na nejcenějších lučních porostech vybraných krkonošských enkláv, které jsou dnes mimo zájem hospodařících subjektů. Konkrétně se v roce 2016 z Programu péče o krajinu podařilo zajistit hospodaření na následujících enklávách:

číslo akce	Lokalita	Katastrální území	Výměra (ha)	Činnost	Náklady bez DPH (v Kč)
PPK	Péče o vybrané louky na území KRNAP a jeho OP				
103/1	Velká Úpa – Prostřední výsluní	Velká Úpa II.	1,31	seč a úklid travní hmoty	37 257,18
103/2	Rýchorská osada – mokřad	Rýchory	0,14	seč a úklid travní hmoty	6 674,16
103/3	Obří Důl	Pec pod Sněžkou	1,68	seč a úklid travní hmoty, pastva ovcí a skotu	37 107,91
103/4	Horní Malá Úpa	Horní Malá Úpa	0,71	seč a úklid travní hmoty	18 336,00
103/5	Dolní Mísečky	Vítkovice v Krkonoších	1,02	seč a úklid travní hmoty	17 810,80
1407	Davidovy Boudy	Špindlerův Mlýn	1,93	pastva ovcí	40 536,64
1421	Klínové Boudy	Přední Labská	8,47	seč a úklid travní hmoty, pastva ovcí, přesekávání nedopasků	88 845,30
	Klínové Boudy	Přední Labská	1,44	seč a úklid travní hmoty	40 039,12
1423	Lahrový Boudy	Strážné	3,72	seč a úklid travní hmoty, pastva ovcí, přesekávání nedopasků	67 924,95
1431	Horní Mísečky	Vítkovice v Krkonoších	0,58	seč a úklid travní hmoty	13 802,50

1438	Malé Toppeltovy Boudy	Velká Úpa I	1,46	pastva ovcí, přesečení nedopasků	38 602,18
1445	Nad Velvetou	Labská, Hořejší Vrchlabí	3,84	seč a úklid travní hmoty, pastva ovcí a koz	98 630,83
1452	Přední Rennerovky	Strážné	3,3	seč a úklid travní hmoty, pastva ovcí, přesečávání nedopasků	46 150,19
1465	Valteřice	Valteřice v Krkonoších	0,09	seč a úklid travní hmoty	4 761,84
PPK	Vybrané louky na území KRNAP a jeho OP				
104/1	Velká Úpa	Velká Úpa II.	0,44	seč a úklid travní hmoty	13 000,00
104/2	Obří Důl – Pod Studniční horou	Pec pod Sněžkou	0,77	seč a úklid travní hmoty	23 000,00
104/3	Pláně	Přední Labská	3,15	pastva skotu, přesečení nedopasků	58 074,75
104/4	Velká Úpa, Horní Maršov	Velká Úpa II., Maršov III., Černá Hora v Krkonoších		nakládání a převoz hnoje	28 105,00
104/6	Velká Úpa, Horní Maršov	Velká Úpa II., Maršov III., Černá Hora v Krkonoších	3,63	aplikace organického hnojiva	14 588,51
PPK 108	Výřezy náletových dřevin				10 560,00
	Dolní Dvůr – U Zvonu	Dolní Dvůr		výřez mladých náletových dřevin	8 416,00
	Obří Důl – Pod Studniční horou	Pec pod Sněžkou		výřez mladých náletových dřevin	58 000,00
Celkem			37,68		770 223,86

Z Programu obnovy přirozených funkcí krajiny se hospodaření podařilo zajistit na následujících enklávách:

POPFK	Management vybraných krkonošských luk IV.				
1416	Eliščino Údolí	Horní Malá Úpa	4,98	seč a úklid travní hmoty, pastva skotu, přesečení nedopasků	86 272,88
1422	Godrovy Domky	Dolní Dvůr	1,93	pastva ovcí, přesečení nedopasků	45 965,30
1425	Hanapetrova Paseka	Dolní Dvůr	1,49	seč a úklid travní hmoty	29 018,00
1430	Horní Malá Úpa	Horní Malá Úpa	0,26	seč a úklid travní hmoty	5 000,00
1437	Jelení Louky	Pec pod Sněžkou	0,42	seč a úklid travní hmoty	9 000,00
1446	Petrovy Boudy	Špindlerův Mlýn	2,06	seč a úklid travní hmoty	47 999,00
1466	Vebrovky Boudy	Velká Úpa I.	1,08	seč a úklid travní hmoty	18 300,00
1467	Vosecká bouda	Rokytno v Krkonoších	2,99	seč a úklid travní hmoty	72 999,00
1481	Obří Důl – hájenka	Pec pod Sněžkou	0,19	seč a úklid travní hmoty	4 370,00

Celkem	15,4				318 924,18
POPFK	Druhově bohaté krkonošské louky				
1423	Lahrovy Boudy	Strážné	4,41	seč a úklid travní hmoty, pastva ovcí, přesekání nedopasků	92 461,49
1427	Medvědí Boudy	Špindlerův Mlýn	2,14	seč a úklid travní hmoty	59 007,35
1452	Přední Rennerovky	Strážné	5,29	pastva ovcí, přesekání nedopasků	108 388,00
Celkem	11,84				259 856,84

Jak je již běžné, i v roce 2016 jsme na vybraných lučních enklávách nebo jejich částech, uzavírali tzv. veřejnoprávní dohody s vlastníky nebo nájemci pozemků o realizaci managementových opatření dle ust. § 68 odst. 2 a § 69 odst. 3 zákona č. 114/1992. Tuto možnost smluvního vztahu jsme využili na vybraných lučních enklávách, na které je nutné navrátit hospodaření za účelem obnovy či udržení druhové pestrosti luk. Podporou vlastníků nebo nájemců, jsme schopni nejlépe zajistit dlouhodobou péči o vybrané květnaté horské louky.

Mezi „tradičními“ enklávami, kterým věnuje Správa KRNAP již dlouhodobě pozornost (například louky okolo Petrovy boudy nebo Vosecké boudy) a snaží se na nich udržet hospodaření, se nově objevilo několik lokalit. Mezi ty zajímavější patří lokalita Hanapetrova Paseka nebo Godrovy Domky. V roce 2016 byly nově vytipovány vybrané květnaté louky ve Velké Úpě, v oblasti Předního Výsluní. Zde bylo nutné zajistit péči o velmi druhově bohaté smilkové travní porosty, které patří mezi prioritní luční společenstva z pohledu evropsky významné lokality Krkonoše. Dále jsme více soustředili pozornost na louky v Obřím dole.

Louky, které byly zařazeny do vybraných květnatých luk nově, jsou nejen pozemky ve správě Správy KRNAP, ale zejména se jedná o pozemky s výskytem zvláště chráněných druhů, jako je například pětiprstka žežulník, prstnatec Fuchsův, prha arnika, violka žlutá a další. I na tyto lokality bychom rádi navrátili pravidelné hospodaření, aby byla zachována či obnovena druhová bohatost luk.

Jednotlivé akce byly zadávány zhotovitelům na základě výběrového řízení v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, nebo na základě poptávkového řízení na akce malého rozsahu během běžící sezóny. Na lokalitách, kde mají zhotovitelé uzavřené nájemní smlouvy nebo jsou přímo vlastníky pozemků, jsou práce zadávány bez výběrového řízení. Ceny jsou stanoveny na základě kalkulace vycházející ze Směrnice MŽP č. 1/2015 pro poskytování finančních prostředků v rámci Programu péče o krajinu v letech 2015–2017 a Ceníku náklady obvyklých opatření MŽP.

Speciální managementy financované z Programu péče o krajinu v roce 2016

Ing. Tomáš Janata

Správa KRNAP provádí cílené zásahy za účelem podpory vybraných objektů ochrany chráněných druhů, společenstev nebo jejich biotopů. Způsob zásahu, termín a intenzita provedení vychází ze specifických potřeb objektu ochrany.

Zásahy tohoto typu jsou v praxi ochrany přírody označovány pojmem speciální management. V roce 2016 Správa KRNAP realizovala 19 akcí speciálního managementu, v jejichž rámci bylo nutné provést řadu jednotlivých operací. Všechny dále uvedené zásahy byly financovány z Programu péče o krajinu.

Speciální management v KRNAP byl i v roce 2016 podpořen dobrovolníky. Na jaře místní základní školy tradičně pohrabaly vybrané botanické lokality. Podařilo se pohrabat obě lokality ve Víchové nad Jizerou – U lipky i Xerotherm na Homoli, Šušmaňák v Černém Dole, lokality na Bolkově a Hofmanových Boudách, v Horních Albeřicích, horečkovou plochu na Slunečné stráni a nejhodnotnější část květnice u Rýchorské boudy. Všem účastníkům patří upřímné poděkování.

Program péče o krajinu

Podprogram pro naplňování opatření vyplývajících z plánů péče o zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma a zajišťování opatření k podpoře předmětů ochrany PO a EVL

Číslo	Místo realizace	Popis opatření	Realizované náklady bez DPH
1	Bolkov – xerotherm, mokřina a U posedu (k. ú. Bolkov)	pokos a úklid travní hmoty na botanických lokalitách mechanizací a křovinořezem (3,68 ha)	65 699 Kč
2	PP Slunečná stráň (k. ú. Svoboda nad Úpou, Horní Maršov)	jarní vláčení, seč mechanizací, RVS, křovinořezem, opravy oplocení, přesazování stromků (9,37 ha)	173 581 Kč
3	Krakonošův a Celní lom (k. ú. Horní Albeřice)	pokos a úklid travní hmoty křovinořezem, výřezy drobného náletu (0,37)	7 400 Kč
4	Bíner (PP před vyhlášením – k. ú. Prostřední Lánov)	likvidace ohrazení na konci životnosti	19 632 Kč
5	Bíner (PP před vyhlášením – k. ú. Prostřední Lánov)	pokos křovinořezem (SV a J část 2x), úklid travní hmoty (2,45 ha),	44 100 Kč
6	Peklo (PP před vyhlášením – k. ú. Horní Lánov)	jarní hrabání, pokos sekačkou, křovinořezem, úklid travní hmoty (0,36 ha)	8 976 Kč
7	PP Anenské údolí (k. ú. Harrachov)	pokos LM (RVS) a křovinořezem, úklid travní hmoty (2x), podzimní vyhrabání mechu (1,06 ha)	21 526 Kč
8	Harrachov Rýžoviště (k. ú. Harrachov)	pokos LM RVS a křovinořezem, úklid travní hmoty (0,91 ha)	12 570 Kč
9	KRNAP a OP	likvidace bolševníku velkolepého na 7 lok.	9 315 Kč
10	Strážné – mokřina "pod Vltavou" (k. ú. Strážné)	botanická lokalita, pokos a úklid travní hmoty lehkou ruční mechanizací (0,19 ha)	5 500 Kč
11	botanické lokality ve Víchové nad Jizerou: U lipky + Xerotherm (k. ú. Víchová nad Jizerou)	jarní hrabání, pokos a úklid travní hmoty (0,56 ha)	15 000 Kč
12	botanické lokality ve Víchové nad Jizerou: U lipky + Xerotherm (k. ú. Víchová nad Jizerou)	výřez dřevin, výřez vrb, hlohu, šípkové růže apod.	9 560 Kč
13	Dolní Dvůr (k. ú. Dolní Dvůr)	likvidace lokality netýkavky žláznaté – 10. etapa	3 720 Kč
14	Braunovy Louky (k. ú. Velká Úpa II)	likvidace porostu vlčího bobu mnoholistého – 10. etapa	2 460 Kč

15	Chata Pohoda (k. ú. Polubný)	likvidace porostu vlčího bobu mnoholistého – 4. etapa	2 460 Kč
16	Černý Důl – botanická lokalita Šušmaňák a Za kostelem (k. ú. Černý Důl)	pokos a úklid travní hmoty ruční sekačkou a křovinořezem (0,86 ha)	25 000 Kč
17	Sněžné Domky (k. ú. Rýchory)	pokos a mulčování pokusných ploch (0,75 ha)	8 117 Kč
18	Zabyly (k. ú. Paseky nad Jizerou)	pokos travní hmoty křovinořezem, kompostování, výřez drobného náletu, přeházení hmoty (1,04 ha)	19 999 Kč
19	KRNAP a OP	likvidace šťovíku alpského na ÚP – 3. etapa	66 080 Kč

Celkem bylo na speciální management z PPK v roce 2016 vynaloženo: **520 695 Kč** (bez DPH)

Další akce speciálního managementu viz v kapitole projektu LIFE CORCONTICA.

Projekt LIFE CORCONTICA

Ing. Tomáš Janata, Mgr. Lucie Procházková

Projekt LIFE CORCONTICA je již tradičním průvodcem v hospodaření na krkonošských loukách. V letech 2013 až 2017 pomáhá navrátit šetrné zemědělské hospodaření na vybrané horské enklávy s výskytem především smilkových luk (prioritní biotop soustavy Natura 2000). Taktéž realizuje zásahy na podporu populací dvou druhů – hořečku mnohotvarého českého a rovněž vranky obecné, obývající horské toky.

V roce 2016 bylo na S KRNAP na projektu LIFE CORCONTICA zaměstnáno osm osob, tři na plný úvazek a pět na částečný. Partner projektu DAPHNE je do projektu zapojen třemi plnými úvazky a třemi částečnými, partner MŽP pak jedním polovičním úvazkem.

Obnova luk formou klasického hospodaření

V roce 2016 bylo v projektu zapojeno 47 enkláv s 35 hospodáři. Na rozloze 363 ha bylo provedeno minimálně jedno opatření. V těchto výsledcích je zahrnuto též šest enkláv (90 ha) fungujících již v režimu tzv. následné péče, kdy příslušné pozemky zařazeny do systému zemědělských dotací (SAPS, LFA, EZ, Agroenvironmentálně-klimatická opatření). Z finančních prostředků MŽP na ochranu přírody (PPK, POPFK) byla dopláćena pouze žádoucí péče nad rámec povinností zemědělských dotací.

Téměř polovina luk je sečena, druhá polovina pasena. Na devíti enklávách při seči velmi špatně přístupných míst pomáhaly ručně vedené sekačky partnera projektu DAPHNE. Na enklávách Severka, Niklův Vrch, Rýchorská Bouda, Modrý Důl, U Kostela, Růžohorky a Sněžné Domky v roce 2016 probíhalo hnojení (vše viz Tabulka 1).

Tabulka 1: Rozloha a finanční nákladovost zemědělských prací v roce 2016 (projekt LIFE CORCONTICA, bez následné péče)

Typ činnosti	ha	Kč
Pastva ovcí a koz	104,30	2 367 263,55
Pastva skotu a koní	32,73	582 925,23
Pastva smíšených stád	3,53	72 524,55

Seč nedopasků	90,31	338 765,54
Seč křovinořez	21,04	260 457,89
Seč ručně vedená sekačka	2,48	29 234,12
Seč lehká mechanizace	42,01	521 995,13
Senoseč	33,89	669 253,72
Seč borůvka	2,12	47 313,50
Seč DANĚN	14,80	pracovní skupina Daphne
Vláčení	139,95	334 687,57
Hnojení	11,80	pracovní sk. SKRNAP + služby

Obnova luk formou jednorázových technických zásahů

Mnoho lučních enkláv stále potřebuje různé technické zásahy obnovující udržitelné pravidelné hospodaření. V roce 2016 proto na horských loukách opět fungovala čtyřčlenná pracovní skupina SKRNAP. Na 4,5 hektarech likvidovala invazivní šťovík alpský (*Rumex alpinus*) a lupinu mnoholistou (*Lupinus polyphyllus*), a to jak mechanickou tak chemickou cestou. Ze 4,6 ha luk vykácela náletové dřeviny. Členové skupiny dále obnovili 3 637 metrů stružek a vynesli z luk 26,8 tun kamení. Enklávy, na nichž práce probíhaly, jsou uvedeny v tabulce 2.

Činnosti nad technické i časové kapacity pracovní skupiny, vyžadující speciální techniku, byly nasmlouvány s externími firmami formou rámcových smluv nebo dílčích objednávek. Dvě firmy obstarávaly výřezy dřevin (3,7 ha) a jedna obnovu stružek (1 580 m) a likvidaci odpadů (48,5 t). Enklávy, na nichž práce probíhaly, jsou uvedeny v tabulce 3.

Tabulka 2: Obnovné činnosti na enklávách – pracovní skupina SKRNAP

Invazní druhy – chemická likvidace	Chaloupky, Klášterka, Moravské Boudy, Pevnost, Sedmidolí
Invazní druhy – mechanická likvidace	Husí Boudy, Friesovy Boudy, Klášterka, Modrý Důl, Studniční Boudy, Žacléřské Boudy
Náletové dřeviny	Klášterka, Latovo údolí, Pevnost, Pod Šeřínem, Přední Struhadla, Rýchory, Sedmidolí, Sklenářovice, Žacléřské Boudy
Obnova stružek	Brá德勒ovy Boudy, Klášterka, Latovo údolí, Moravské Boudy, Obří Důl, Pevnost, Sedmidolí, Tetřeví Boudy, Žacléřské Boudy
Kameny	Brá德勒ovy Boudy, Klášterka, Latovo údolí, Modrý Důl, Moravské Boudy, Pevnost, Sedmidolí, Velké Pardubické Boudy, Špindlerova Bouda, Žacléřské Boudy

Tabulka 3: Obnovné činnosti na enklávách – rámcové smlouvy

Náletové dřeviny	Latovo údolí, Rýchory, Sklenářovice
Obnova stružek	Erlebachova Bouda, Friesovy Boudy, Husí Boudy, Klínové Boudy, Medvědí Boudy, Špindlerova Bouda
Kameny	Latovo údolí, Liščí louka, Špindlerova Bouda

Investice na podporu hospodaření na loukách

Hospodaření v přírodní památce Sklenářovické údolí výrazně zjednodušuje systém ohrazení anglosasko-novozélandského typu dobudovaného na jaře roku 2016. Ohrazení bylo v roce 2016 poprvé využito k celosezónní pastvě ovcí. Celoročně fungovat v tomto opuštěném údolí pomohlo místnímu drobnému zemědělci vybudování dvou malých seníků a ustájení pro stádečko koz. Životu ve Sklenářovicích také napomohla oprava páteřní přístupové cesty.

Vybraným hospodářům byla zapůjčena drobná technika usnadňující seč horských luk, která byla nakoupena dle jejich požadavků. Mezi žádanou techniku patřily především nástavce na traktory (3 × sekačka, 2 × obraceč sena, 1 × nahrabovák sena, 1 × balíkovač sena), dále čtyřkolky na svoz biomasy z luk (2 ×) a traktorový přívěs (1 ×). Pastvu na horách jsme hospodářům usnadnili zapůjčením 61 kusů ohradníkových sítí a osmi sad pro napájení ohrad elektřinou.

Plány šetrného hospodaření

Byl vytvořen jeden nový Plán šetrného hospodaření pro hospodáře fungujícího na enklávě Šimovy Chalupy. Celkem je nyní do projektu v rámci této aktivity zapojeno 11 farem a 130 ha smilkových luk. Pomocí rámcových smluv jsou s hospodáři zasmluvněny realizace prací vedoucí ke zlepšení stavu smilkových trávníků. Objem těchto prací provedených v roce 2016 viz Tabulka 4.

Tabulka 4: Objem prací provedených v rámci aktivity Plány šetrného hospodaření v roce 2016

Kácení jednotlivých dřevin	548 ks
Kácení ploch s náletovými dřevinami	1 291 m ²
Hnojení	15,34 ha
Likvidace invazních druhů (2 × ročně)	4,02 ha
Ponechané nesečené pásy	4,82 ha
Obnova stružek	1 192 m
Vápnění	19,31 ha
Vláčení	70,6 ha
Pastva	8,9 ha
Seče vyžadované navíc	25,57 ha

Hořeček mnohotvarý český

Projekt pečuje o dvě lokality hořečku mnohotvarého českého (*Gentianella praecox* subsp. *bohemica*) – s recentním výskytem tohoto druhu v Horních Albeřicích a historickým v Černém Dole. Obě lokality byly na jaře zbaveny stařiny, v brzkém létě a na podzim byly posečeny, v pozdním podzimu pak proběhl disturbační management na podporu vzcházení semenáčků i jednoletých rostlin před květem. V první polovině června proběhla v blízkém okolí hořečkové plochy v Horních Albeřicích pastva skotu. Jádrou oblast bylo od poloviny července do konce října nutné ochránit elektrickým ohradníkem před náhlým intenzivním rytí černou zvěří.

Při sčítání bylo v Černém Dole zaznamenáno 0 ks a v Horních Albeřicích 53 ks kvetoucích jedinců.

Na podzim 2016 proběhl terénní výzkum studie limitace reprodukce hořečků pylem (Petra a Štěpán Janečkovi, dep. In Správa KRNP, OOP).

Vranka obecná

Zásahy na podporu populace vranky obecné (*Cottus gobio*) spočívaly v roce 2016 především v dokončení zprůchodnění vybraných částí Albeřického a Bolkovského potoka. Na Albeřickém potoce bylo již v roce 2015 vhodně upraveno 14 příčných překážek v toku tak, aby mohla probíhat oboustranná migrace především vranky. Dva příčné stupně byly přetvořeny v balvanité skluzy a 4 příčné překážky byly odstraněny. V roce 2016 probíhaly dokončovací práce v rámci popovodňových opatření, již hrazených vlastními prostředky SKRNAP. Na Albeřickém potoce tak bylo dokončeno zprůchodnění 4 km toku.

Na Bolkovském potoce byla v roce 2016 dokončena přestavba jednoho betonového stupně (cca 1,5 m výšky) na balvanitý skluz. Na 750 m vodního toku v intravilánu obce Rudník proběhly přírodě blízké úpravy technicky řešeného koryta. Zprůchodněno pro vranku obecnou bylo 750 metrů Bolkovského potoka.

Pro orgány státní správy vznikla Metodika pro hodnocení vlivu využívání vodních toků na vranku obecnou.

Propagace projektu

Propagace myšlenek projektu a projektu samotného probíhá ve dvou základních rovinách – vůči místním hospodářům a vůči laické i odborné veřejnosti.

Pro hospodařící subjekty jsme uspořádali 2 semináře. První byl v březnu v KCEV Krtek, kde byly prezentovány novinky v zemědělských přímých platbách pro rok 2016, a to především ve vztahu k národnímu parku. Druhý seminář, „Letní setkání s hospodáři“, byl ve Velké Úpě a na Velkých Toppelových Boudách. I přes nepřízeň červencového počasí jsme s 14 hospodáři diskutovali nad hodnotnými, ale i degradovanými loukami, termíny pastvy, mulčováním a péčí o mokřady.

Na veřejnost byly cíleny především informace sdělované pomocí plošných médií. Vznikly 3 tiskové zprávy k významným počínům během roku (začátek prací na loukách, kácení soliterních stromů na loukách v I. zóně národního parku a hnojení horských luk). Publikovali jsme 20 článků v tištěných nebo internetových médiích, zveřejnili 2 reportáže v České televizi a 2 reportáže v Českém rozhlase.

Vlastním stanovištěm jsme přispěli na organizaci Dne Země v Jilemnici, kterou tradičně pořádá MAS Přijďte pobejt!, pro žáky místních základních škol. S žáky 7. ročníku ZŠ Školní Vrchlabí proběhla diskuse v KCEV Krtek na téma samotné člověkem podmíněné existence luk i o smyslu a způsobech péče. Především vysokoškolským studentům z Hnutí Brontosaurus byla prezentována činnost projektu v lokalitě Sklenářovice.

Ve Sklenářovicích se sběrem klestu z výřezů na loukách pomáhali dobrovolníci z Českomoravské stavební spořitelny a ze Základní školy Lánov.

Zajišťování územní a druhové ochrany a péče o fyto- a zoofond

Program obnovy přirozených funkcí krajiny

kolktiv pracovníků OOP

Územní a druhová ochrana, včetně získávání podkladů pro tuto činnost, byla z velké části financována z Programu obnovy přirozených funkcí krajiny (POPFK) a to především z jeho dotačního titulu „Zajištění povinnosti OOP ve vztahu k zvláště chráněným územím a zajišťování opatření k podpoře předmětu ochrany ptačích oblastí a evropsky významných lokalit“. V roce 2016 byly realizovány následující projekty:

Číslo akce	Název projektu	Odb. garant	Rok začátku	Rok ukončení	Finanční čerpání v roce 2016

115V16700-1130	Analyza srážkových a povrchových vod na území KRNAP 2012–2016	Mgr. J. Harčarik	2012	2016	140 000,00 Kč
115V16700-1131	Kontrola zůstatkového průtoku u MVE 2012–2016	Ing. J. Hník	2012	2016	210 000,00 Kč
115V16700-1151	Podíl arkoalpínských druhů v druhové diverzitě lišejníků Sněžky	RNDr. A. Čejková, Ph.D.	2014	2016	100 000,00 Kč
115V16200-1155	Podpora populací sov a dravců, hnízdících v dutinách na území KRNAP a jeho OP 2014–2016	RNDr. J. Flousek, Ph.D.	2014	2016	107 000,00 Kč
115V16700-1157	Vývoj vegetace a mezo/mikroreliefu Krkonoš v průběhu holocénu a počátky jeho ovlivnění člověkem	Ing. V. Jansa	2014	2017	593 679,90 Kč
115V16700-1173	Monitoring mechorostů a lišejníků v rámci projektu GLORIA	Mgr. S. Březina, Ph.D.	2016	2016	95 900,00 Kč
115V16700-1174	Pastva lokalit s výskytem degradovaného stanoviště a zhodnocení pastvy jako MNG vhodného k obnově degradovaných krkonošských luk	Mgr. S. Březina, Ph.D.	2016	2018	239 578,42 Kč
115V16200-1175	Inventarizační průzkum rodu <i>Hieracium</i> , podrodu <i>Hieracium</i> v Krkonoších	Mgr. P. Šťastná, Ph.D.	2016	2016	20 400,00 Kč
115V16200-1178	IP v karových oblastech Labského dolu a Obřího dolu	Mgr. P. Šťastná, Ph.D.	2016	2016	87 900,00 Kč
115V16700-1179	Monitoring zdravotního stavu porostů na TVP v KRNAP a zhodnocení vlivu klimatických změn na stav a vývoj porostů	Ing. V. Jansa	2016	2016	150 000,00 Kč
115V16200-1180	MNG opatření na podporu zvláště chráněných druhů denních motýlů	Mgr. A. Svobodová, Mgr. J. Materna, Ph.D.	2016	2018	167 388,00 Kč
115V16200-1181	Odstranění náletové vegetace na skalních stěnách a svazích PP Lom Strážné (EK 1931)	Mgr. P. Šťastná, Ph.D.	2016	2016	128 300,00 Kč
115V16200-1182	Monitoring atmosférické depozice na území KRNAP v období 2016–2018	Mgr. J. Harčarik	2016	2018	75 000,00 Kč

Dílní výsledky a komentáře k jednotlivým projektům:

Analyza srážkových a povrchových vod na území KRNAP 2012–2016

Projekt byl zaměřen jednou svou částí na srážkové vody na šesti lokalitách transektu mezi Modrým sedlem a Hřiběcími Boudami, druhou pak na povrchové vody významných krkonošských toků. Odběry vzorků srážkových vod prováděla ve dvoutýdenních intervalech v období květen až listopad Správa KRNP. Jejich následnou chemickou analýzu zajišťovala Vysoká škola chemicko-technologická v Praze. Monitoring kvality srážkových vod na tomto transektu probíhá již od poloviny 80. let 20. století, byť s několika výpadky.

Monitoring kvality povrchových vod v povodí Jizery proběhl v letech 2012 a 2016 ve spolupráci Správy KRNP a VŠCHT Praha. Odběry vzorků pro následnou chemickou analýzu byly prováděny ve čtyřtýdenních intervalech v období květen až listopad na celkem 33 odběrových profilech Jizery (od jejího pramene po soutok s Jizerkou v Horní Sytové) a jejích, z hlediska antropogenního znečištění důležitých přítoků. V letech 2013–2015 byl prováděn stejným způsobem monitoring povrchových vod v dalších povodích (2013 – Jizerka, 2014 – Labe, 2015 – Úpa). Náklady na realizaci projektu v letech 2012 až 2016 ve výši 140 000 Kč/rok byly hrazeny z POPFK.

Podíl arкто-alpínských druhů v druhové diverzitě lišejníků Sněžky

V roce 2016 byl završen tříletý projekt zaměřený na podrobný lichenologický průzkum masivu Sněžky. Průzkum provedla dvojice našich předních odborníků na lišejníky Doc. RNDr. Jana Kocourková, CSc. a RNDr. Josef Halda, PhD. Závěrečná práce shrnula nejvýznamnější nálezy za celé období průzkumů 2014–2016 včetně mapových příloh s výskytem kriticky ohrožených a ohrožených druhů lišejníků.

Během průzkumů bylo na Sněžce zjištěno 251 druhů lišejníků a lichenikolních hub podle Červeného seznamu lišejníků ČR: 7 (3 %) kriticky ohrožených, 19 (7 %) silně ohrožených, 55 (22 %) zranitelných, 56 (22 %) blízky ohrožení, 14 (6 %) málo známých a 100 (40 %) běžných druhů lišejníků, z toho 21 lichenikolních hub. Většina zjištěných druhů preferovala skalní biotopy 159 (50 %), dále se jednalo o terikolní druhy 81 (25 %), epifyty 52 (16 %) a lignikolní druhy 27 (9 %).

Nejvýznamnějšími substráty pro skalní lišejníky jsou suťová pole a skalní hřebeny, ale také koryta přítoků Úpy. Vrcholová část je významná bezlesím, které je nezbytné pro přežívání vzácných arкто-alpínských druhů. Většina prozkoumaných biotopů je svojí obtížnou přístupností poměrně dobře chráněna proti disturbanci turistů a nejvíce známky poškození způsobené sešlapem. Negativním vlivem je v nejvyšších vrcholových partiích oteplování ovzduší s následkem zarůstání volné půdy s krustami lišejníků a volných ploch nízkých balvanů vřesem. Dochází tak k minimalizaci populací některých terestrických druhů (pozorování v pásu JV pod vrcholem Sněžky).

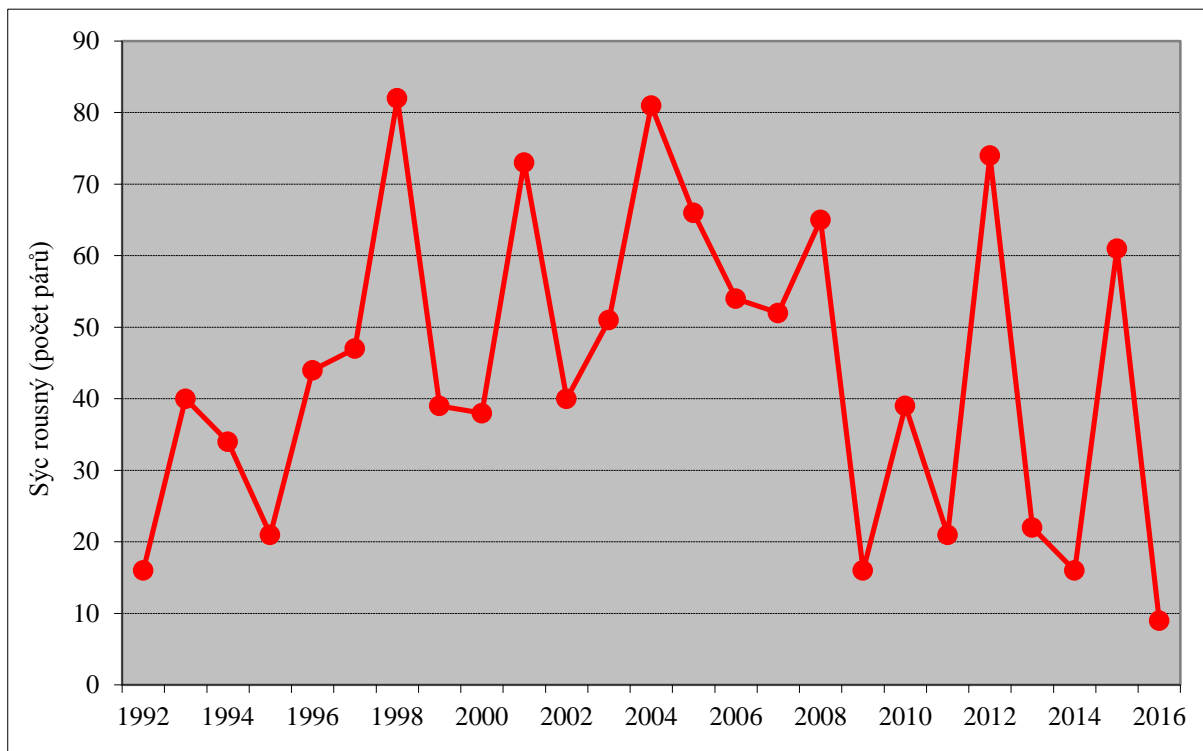
Podpora populací sov a dravců, hnízdících v dutinách na území KRNP a jeho OP 2014–2016

V letech 2014–16 pokračoval projekt zaměřený na podporu populací sov a dravců, hnízdících v dutinách, na území KRNP a jeho ochranného pásma. První budky zejména pro sýce rousného, puštíka obecného a poštolku obecnou tu byly vyvěšeny již v roce 1991 a jejich počty k roku 2016 dosáhly celkem 699 kusů (z toho 500 pro sýce, 66 pro puštíka a 133 pro poštolku). Pravidelné kontroly budek od té doby přinášejí i údaje o dynamice hnízdících částí populací všech tří druhů (počet obsazených budek v letech 2014–16 viz tabulka – Dusík in litt. 2016).

Druh / Rok	2014	2015	2016
Sýc rousný	16	61	9
Puštíka obecný	12	20	14
Poštolka obecná	49	57	55

Významná jsou tato data především pro sýce rousného – předmět ochrany Ptačí oblasti Krkonoše. Velikost jeho populace je v celých Krkonoších nově odhadována na 150–200 párů (120–160 na české, 30–40 na polské straně hor), početnost je dlouhodobě zhruba stabilní, ale počet

hnízdících párů z roku na rok výrazně kolísá v závislosti na početnosti drobných savců, hlavní složky jeho potravy (počet obsazených budek v období 1992–2016 viz graf – Dusík in litt.).

Vývoj vegetace a mezo/mikroreliefu Krkonoš v průběhu holocénu a počátky jeho ovlivnění člověkem

Podle časového harmonogramu na jednotlivé roky byly v r. 2016 provedeny terénní práce na 16 plánovaných níže uvedených lokalitách, místo lokality 1 (Vysoké kolo, vrcholová plošina), která se vhodnými odběrovými místy velmi podobá lokalitě 2 (pláň u Sněžných jam, kryoreliéf), jsme zvolili vegetací zarostlý kryoreliéf na svahu pod Tvarožníkem v nadm. výšce 1 387 m n. m. na horizontální úrovni odběrového místa 10 (Prameny Mumlavy).

Navíc jsme provedli odběr na lokalitě Dvorská pláň (u Chalupy na Rozcestí) na vegetaci zarostlých strukturních půdách. Z každé z 18 lokalit byla část odebraných vzorků následně předána dr. Jankovské na pylové analýzy, část byla zaslána na C14 datování do laboratoře do Jeny.

Seznam lokalit:

1. mezi Tvarožníkem a prameny Mumlavy (1 387 m n. m.)
2. pláň u Sněžných jam – kryoreliéf (1 500 m n. m.)
3. Sedlo nad Martinovou boudou – zrašelinělé plochy (1 470 m n. m.)
4. Rašeliniště u bývalé Pudlovy boudy (1 305 m n. m.)
5. Vysoké kolo – svahová rašeliniště na JZ svahu (u studánky, 1 450 m n. m.)
6. Vysoké kolo – svahové rašeliniště na J svahu (1 385 m n. m.)
7. Svahová rašeliniště pod Violíkem (1 390 m n. m.)
8. Rašeliniště u Tvarožníku (1 394 m n. m.)
9. Rašeliniště západně od Čtyř Pánů (1 340 m n. m.)
10. Prameny Mumlavy – zrašelinělé plochy (1 290 m n. m.)
11. Špindlerova bouda – svahové zrašelinělé plochy (1 175 m n. m.)
12. Vosecká bouda – svahová rašeliniště (1 270 m n. m.)
13. Harrachov – u státní hranice (750 m n. m.) (Anenské údolí)
14. Harrachov – Alfrédka, zrašelinělé plochy (1 045 m n. m.)
15. Labský důl – lesní rašeliniště pod morénou (835 m n. m.)

16. Lysá hora – vrcholové plató (1 330 m n. m.)
17. Rokytnice n. Jiz. (600 m n. m.)
18. Dvorská pláň (1 344 m n. m.)

Na každé lokalitě nejprve tenkou lavinovou sondou (průměr 5 mm) hledáme vhodné místo k provedení vlastní půdní sondy. Tzn. místo bez kamenů, kořenů, hluboké až na minerogenní bázi. Na vybraném místě je odejmut drn i vrchní vrstvy půdy a následně jsou zkoušeny zarážené sondy. V optimálním případě postačí dvě sondy těsně vedle sebe, ze stejných horizontů jsou z jedné sondy odebrány vzorky na pylové analýzy, z druhé na datování. Tento optimální případ nastane výjimečně, většinou je třeba provést 3 až 4 sondy, než získáme vhodný vzorek. Kromě bazálního vzorku, nejlépe z přechodu organického horizontu v minerogenní, odebíráme i další části, potenciálně vhodné na dodatečné analýzy.

Vegetační kryt byl hodnocen dle požadavku smlouvy na ploše ca 1ha v okruhu 55–60 m od místa odběru. Četnost výskytu taxonů byla zaznamenávána v souladu s metodikou použitou v práci Šmarda (2008), kterou Šmarda konzultoval s prof. RNDr. Milanem Chytrým, Ph. D. Jedná se o následující stupnici: ojediněle (cca do 30 jedinců), roztroušeně (více než 30 jedinců s celkovou pokryvností do 0,5 %), běžně (s celkovou pokryvností 0,5–5 %), hojně (s celkovou pokryvností přes 5 %). Pokud byly sepsány fytoecnologické snímky, pak byla k hodnocení pokryvnosti a početnosti použita 7členná kombinovaná stupnice Braun-Blanquetova (Moravec et al. 1994).

Ke každé lokalitě či skupinám lokalit byly provedeny zákresy do ortofotomap, příp. do fotografií. Nadmořské výšky v popisech lokalit jsou odečítány z ortofoto snímků volně dostupných na Google Earth. Geologické a pedologické poměry jsou převzaty z mapových podkladů Správy KRNAP platných v r. 2015. Dále byl proveden popis jednotlivých lokalit z hlediska makro- až mikroreliefu se zohledněním geologického podloží, vegetačního krytu (cévnaté rostliny), klimatických podmínek a uvedena je informace o hloubkách odběrů vzorků.

Odběr vzorků lavinovou sondou.

Detail odebraného profilu.

Inventarizační průzkum rodu *Hieracium*, podrodu *Hieracium* v Krkonoších

Nový projekt, který začal v roce 2016 se týká průzkumů rozšíření okruhů druhů jestřábníku alpského, j. krkonošského, j. jurského, j. černavého, j. sudetského a j. stinného provedeného naším největším odborníkem J. Chrtkem. Cílem projektu je zmapovat aktuální stav, vytvořit mapu rozšíření, aby byly doplněny znalosti o přesném rozšíření vzácných druhů výše uvedených skupin. V příštích letech bychom rádi pokračovali i s ostatními skupinami tohoto taxonu.

Inventarizační průzkum v karových oblastech Labského a Obřího dolu

V roce 2016 bylo pokračováno v inventarizaci karové části Labského dolu s průzkumem ze skupin cévnatých rostlin, lišejníků a hub. Průzkum mechorostů se odehrával ve Studničních jamách v Obřím dole. Za nejvýznamnější nálezy lze považovat *Gymnomitrium coralloides* a *Moerckia flotoviana* – kriticky ohrožené druhy jätrovek s minimem lokalit v Krkonoších, houbu *Camarops tubulina*, která patří mezi zvláště chráněné druhy hub podle vyhlášky 395/1992 Sb., dále bylo nalezeno dalších pět druhů hub zařazených do Červené knihy (Kotlaba 1995). Z lišejníků se jedná o *Pilophorus strumaticus*, který je v Krkonoších známý pouze ze sousední Harrachovy jámy (v roce 2016 se podařilo nalézt 7 nových lokalit) a druh *Catolechia wahlenbergii*, který byl dlouho v Krkonoších považován za vyhynulý (v roce 2016 se podařilo nalézt další 2 lokality). Z cévnatých rostlin byla nalezena nová lokalita rybízu skalního (*Ribes petraeum*). V inventarizaci dalších lokalit karových oblastí plánujeme pokračovat, aby byly doplněny znalosti o přesném rozšíření vzácných druhů výše uvedených skupin.

Managementová opatření na podporu zvláště chráněných druhů denních motýlů

V rámci projektu Fauna Krkonoš, podpořeného z OP Přeshraniční spolupráce CZ-PL, bylo v letech 2012–2014 na území KRNP a jeho OP kompletně vymapováno rozšíření denních motýlů jako významné bioindikační skupiny. Pro druhy zvláště chráněné, naturové, lokálně vzácné či ohrožené, jsou k dispozici data o konkrétních lokalitách jejich výskytu a doporučeních pro jejich management. Často se jedná o relativně malé plochy s nevhodným či chybějícím managementem, který ohrožuje další prosperitu či dokonce přežití populací těchto druhů. Cílem projektu je zajištění či podpora odpovídajícího managementu na těchto plochách a jejich okolí tak, aby zde tyto populace prosperovaly a tyto plochy se tak do budoucna mohly stát centry jejich šíření do okolní krajiny.

V roce 2016 byla provedena opatření na následujících lokalitách:

- Horní Lánov, Pekelské údolí, GPS 50,6367; 15,6845, p. p. č. 2664, 2665 a 2667. Jedná se o lokalitu situovanou v mapovacím čtverci (cca 2,8 × 2,9 km), který se řadí mezi jeden z druhově nejbohatších. Celkem v něm bylo zjištěno 39 druhů motýlů s denní aktivitou. Kromě typicky lučních motýlů, zde bylo zjištěno několik druhů zachovalejších biotopů – soumráček čárkovaný (*Hesperia comma*), modrásek bahenní (*Maculinea nausithous*), perleťovec prostření (*Argynnis adippe*) či vřetenuška pětitečná (*Zygaena lonicerae*).

Na dotčené lokalitě byl zjištěn modrásek bahenní, ZCHD v kategorii silně ohrožený dle vyhlášky 395/1992 Sb., v platném znění, a předmět ochrany dle práva Evropských společenství. Vyskytuje se zde i jeho živná rostlina – krvavec toten (*Sanguisorba officinalis*). Na vysušnějších částech lokality se vyskytují rozsáhlé porosty dobromysli obecné (*Origanum vulgare*), která je pro motýly a další hmyz významným zdrojem nektaru především v době, kdy jsou okolní zemědělsky obhospodařované porosty celoplošně posekané. Lokalita je však dlouhodobě neobhospodařovaná a krvavec toten je zde potlačován konkurenčně silnějšími rostlinami. Cílem je obnovit mozaikovitou seč, která by podpořila modráška bahenního. V roce 2016 byly na lokalitě provedeny dvě seče a úklid travní hmoty s ponecháním neposečených pásů (plocha zásahu: 1, 57 ha, vynaložené prostředky: 61 266,00 Kč).

- Dolní Dvůr, U Zvonu, GPS 50,6538; 15,6542, p. p. č. 424/1 a 424/2. Jedná se o lokalitu situovanou v mapovacím čtverci (cca 2,8 × 2,9 km), který se řadí mezi jeden z druhově nejbohatších. Celkem v něm bylo zjištěno 42 druhů motýlů s denní aktivitou, mimo jiné řada druhů zachovalejších biotopů – např. soumráček čárkovaný (*Hesperia comma*), modrásek bahenní (*Maculinea nausithous*), modrásek tmavohnědý (*Aricia agestis*), batolec červený (*Apatura ilia*), ohniváček celíkový (*Lycaena virgaureae*), modrásek ušlechtilý (*Polyommatus amandus*) či perleťovec prostření (*Argynnis adippe*).

Lokalita je tvořena subxerothermní stráni s dosud velkou diverzitou kvetoucích rostlin a rozsáhlými, v Krkonoších již ojedinělými porosty mateřídoušky (*Thymus* sp.), která je významným zdrojem nektaru pro motýly. V současnosti však je lokalita bez managementu a zarůstá konkurenčně silnými rostlinami. Květnaté plochy s nižší vegetací tak postupně ustupují. Z biotopově náročnějších druhů motýlů se zde hojně vyskytuje perleťovec prostřední (*Argynnis adippe*). Cílem je zavést extenzivní pastvu na lokalitě a provést výřez dřevin. V roce 2016 byla na

lokalitě provedena pastva ovcí s částečným přesekáním nedopasků (plocha zásahu: 1 ha, vynaložené prostředky: 24 000,00 Kč).

- Svoboda nad Úpou, Slunečná stráň, GPS 50,6346; 15,8198, část p. p. č. 229/2. Jedná se o teplou, suchou a jižně exponovanou křovinatou stráň s výskytem tří druhů vřetenušek – v. obecné (*Zygaena filipendulae*), v. štírovníkové (*Zygaena angelicae*) a v. mateřídouškové (*Zygaena purpuralis*). V případě v. štírovníkové se jedná o jedinou lokalitu výskytu v rámci celých Krkonoš. Na ploše byla zjištěna i nadprůměrná diverzita běžných druhů lučních motýlů ve srovnání s ostatními plochami. Lokalita je dlouhodobě bez managementu, cílem je odstraňovat náletové dřeviny a keře a zavést občasnou ruční mozaikovitou seč. Zásahy plánované v roce 2016 jsou specifikovány v Příloze č. 2.

V roce 2016 byly na lokalitě provedena seč a úklid travní hmoty s ponecháním neposečených pásů a výřez mladých náletových dřevin a křovin (plocha zásahu: 0,29 ha, vynaložené prostředky: 41 924,74 Kč).

- Babí, Nad Babím, GPS 50,6232; 15,8800, p. p. č. 2213/1. Jedná se o lokalitu situovanou v mapovacím čtverci (cca 2,8 × 2,9 km), se zjištěnou nadprůměrnou druhovou diverzitou motýlů (zjištěno 35 druhů denních motýlů.) Ve čtverci byly však zjištěny i druhy s vazbou na zachovalejší biotopy: *Maculinea nausithous* (modrásek bahenní), *Cyaniris semiargus* (modrásek lesní), *Polyommatus amandus* (modrásek ušlechtilý) a *Brenthis ino* (perleťovec kopřivový). Ze zvláště chráněných druhů batolec duhový (*Apatura iris*). Lokalita je tvořena vlhčí loukou s výskytem krvavce totenu. Je však dlouhodobě bez managementu a postupně zarůstá konkurenčně zdatnými travami a dřevinami. Na lokalitě byl zjištěn výskyt modráška bahenního. Cílem je postupně odstranit náletové dřeviny a zavést diverzifikovanou seč.

V roce 2016 byla na lokalitě provedena seč a úklid travní hmoty s ponecháním neposečených pásů a výřez mladých náletových dřevin a křovin (plocha zásahu: 1,12 ha, vynaložené prostředky: 40 197,00 Kč).

Odstranění náletové vegetace na skalních stěnách a svazích přírodní památky Lom Strážné

Projekt začal v roce 2015 vykácením náletových dřevin na hlavních skalních stěnách vápencového lomu. Jednalo se o první větší zásah po ukončení těžební činnosti a po vyhlášení lomu jako přírodní památky, protože lokalita za téměř 50 let značně zarostla náletovou vegetací a přestala splňovat podmínky, kvůli kterým byla vyhlášena jako přírodní památka – bezlesí s xerothermními (suchomilnými, teplomilnými) společenstvy rostlin a hmyzu, včetně řady zástupců mokřadních druhů. V roce 2016 projekt pokračoval výřezem v západní části skalních stěn a prosvětlením hald a krátkých svahů mezi cestou na Hříběcí Boudy a stěnami lomu. Odstraňovány byly nálety smrku a modřínu, ponechány byly listnaté stromy. Na skalních stěnách bylo použito kácení pomocí lanové techniky a k prosvětlení porostu samovýroba. Do budoucna plánujeme v prosvětlení pokračovat i v ostatních částech lomu a po té na dně lomu udělat krátkou naučnou stezku.

Monitoring atmosférické depozice na území KRNAP v období 2016–2018

Projekt monitoringu atmosférické depozice ve srážkách metodou bulk (srážky s prašným spadem jsou pasivním způsobem zachytávány v odběrném zařízení) je prováděn kontinuálně na dvou lokalitách v KRNAP (Strážné – Hříběcí Boudy a Žacléř – Rýchorská bouda) již od roku 1983. Z každé lokality je v daném roce k chemické analýze k dispozici 12 měsíčních slévaných vzorků srážkových vod. Odběry vzorků zajišťuje Správa KRNAP, jejich chemickou analýzu pak Výzkumný ústav vodohospodářský (VÚV) Praha. Od roku 2010 je tento monitoring realizován v rámci programu POPFK, v současné době je zajištěno jeho financování do roku 2018, roční náklady na chemické analýzy jsou 75 000 Kč.

Transfery zvláště chráněných druhů rostlin

Mgr. Daniela Gluzová

V roce 2016 bylo na základě výjimek ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů rostlin udělených Správou KRNAP, jako orgánem státní správy ochrany přírody a krajiny pro území Krkonošského národního parku, dle § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, provedeno 8 transferů zvláště chráněných druhů rostlin.

Transfery provedli odborní pracovníci Oddělení ochrany přírody Správy KRNAP, anebo jiné odborně způsobilé subjekty za přítomnosti odborného pracovníka Oddělení ochrany přírody. Veškeré práce spojené s transfery zvláště chráněných druhů rostlin byly prováděny ručně. Přenesené rostliny byly na náhradním stanovišti označeny (viz foto), úspěšnost transferu bude po dobu nejméně tří následujících let monitorována odbornými pracovníky Správy KRNAP.

Celkem bylo transferováno 1 014 jedinců nebo trsů 7 druhů zvláště chráněných rostlin:

- 114 trsů zvonku českého (*Campanula bohemica*),
- 88 ks prstnatce Fuchsova (*Dactylorhiza fuchsii*),
- 2 ks prstnatce májového (*Dactylorhiza majalis*)
- 17 trsů hořce tolitovitého (*Gentiana asclepiadea*),
- 595 ks bledule jarní (*Leucojum vernum*),
- 178 ks lilie zlatohlavé (*Lilium martagon*),
- 20 ks měsíčnice vytrvalé (*Lunaria rediviva*).

Transfer prstnatce Fuchsova (*Dactylorhiza fuchsii*) na lokalitě U Krásné Pláně (červenec 2016, D. Gluzová)

Péče o dřeviny rostoucí mimo les

Mgr. Daniela Gluzová

Správa KRNP, jako správce zeleně rostoucí na pozemcích mimo les, v roce 2016 zadala týmu certifikovaného evropského arboristy Jakuba Tichého realizaci první etapy dvouletého projektu týkajícího se péče o dřeviny rostoucí mimo les na území Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma. Ve většině případů se jedná o stromy rostoucí v intravilánech měst a obcí, podél silnic a cest či turistických tras na pozemcích mimo les s předpokládaným pohybem osob a vozidel. Pro zajištění provozní bezpečnosti těchto dřevin byl na základě doporučených ošetření a důležitosti zásahů obsažených v inventarizačních průzkumech, jimiž Správa KRNP disponuje, naplánován dvouetapový projekt. V roce 2016 byla dokončena nejnaléhavější ošetření a zadáno kácení, na rok 2017 jsou plánována ošetření dřevin dle ostatních stupňů naléhavosti. Celková cena za první etapu činí 182 450 Kč, projekt je financován z rozpočtu Správy KRNP.

V rámci první etapy bylo odborně ošetřeno 144 dřevin rostoucích v k. ú. Bedřichov v Krkonoších, Benecko, Dolní Albeřice, Dolní Lysečiny, Harrachov, Horní Lysečiny, Horní Maršov, Pec pod Sněžkou, Přední Labská, Strážné, Špindlerův Mlýn, Velká Úpa II a Vítkovice v Krkonoších. Dřeviny byly ošetřovány v souladu s Arboristickým standardem AOPK ČR SPPK A02 002:2015 Řez stromů. Celkově byly na dřevinách provedeny tyto zásahy:

- výchovný řez na 4 dřevinách,
- zdravotní řez na 93 dřevinách,
- bezpečnostní řez na 31 dřevinách,
- lokální redukce směrem k překážce na 6 dřevinách,
- úprava průjezdného či průchozího profilu na 13 dřevinách,
- obvodová redukce koruny na 2 dřevinách,
- instalace dynamické vazby v horní úrovni na 7 dřevinách.

Součástí první etapy je i kácení nevhodných či rizikových dřevin v rozsahu 56 kusů, z toho 4 dřeviny je potřeba odstranit technologií postupného kácení. Celková cena za kácení je vyčíslena na 69 300 Kč a zásah je financován z rozpočtu Správy KRNP. Realizace právě probíhá.

Péče o památné stromy

Mgr. Daniela Gluzová

V roce 2016 bylo ošetřeno 6 památných a významných stromů nebo skupiny stromů na území Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma. U pěti záměrů byly finanční prostředky, v celkové výši 110 300 Kč, čerpány z Programu péče o krajinu v rámci předmětu podpory A. 4 i) Péče o významné stromy na území KRNP a jeho ochranného pásma. Jeden záměr, jehož celková cena byla 18 200 Kč, byl z důvodu nutnosti provedení zásahů na začátku vegetačního období financován z rozpočtu Správy KRNP.

V rámci 6 záměrů bylo ošetřeno 9 stromů. Dřeviny ošetřoval tým evropského certifikovaného arboristy Lukáše Neklana v souladu s Arboristickým standardem AOPK ČR SPPK A02 002:2015 Řez stromů, příp. dle doporučení v odborných posudcích. Celkově byly na dřevinách provedeny tyto zásahy:

- zdravotní řez na 6 dřevinách,
- bezpečnostní řez na 1 dřevině,
- lokální redukce z důvodu stabilizace na 2 dřevinách,
- obvodová redukce koruny na 8 dřevinách,
- instalace dynamické vazby v horní úrovni na 3 dřevinách,
- instalace statické vazby podkladnicové na 1 dřevině,
- přístrojový test na 1 dřevině (měření akustickým tomografem).

Ukázková informace o péči o památné stromy na území KRNAP a jeho ochranného pásma – Lípa v Rokytnici:

Památný strom Lípa v Rokytnici byl vyhlášen v roce 1990. Taxonomicky se jedná o solitérního jedince lípy velkolisté (*Tilia platyphyllos*), která roste na soukromém pozemku, v zahradě domu č. p. 78 v Rokytnici nad Jizerou – Dolní Rokytnici. Dřevina je vysoká 27 m, obvod jejího kmene ve výčetní výšce 1,3 m nad zemí dosahuje 560 cm. Jedná se o dospělý strom s mohutnou korunou sekundárního charakteru, která byla v minulosti vícenásobně seřezávána.

V červnu 2016 došlo k odlomení významné kosterní větve a vzniku rozsáhlého poranění v místě nasazení koruny (viz foto). Jelikož na kosterních větvích byly instalovány dynamické bezpečnostní vazby, byla odlomená kosterní větev vazbou zachycena a nedošlo k poranění osob ani ke škodě na majetku. Pro ověření intenzity rozkladu části kmene (tj. velikosti dutiny) byl odborně způsobilou osobou (českým certifikovaným arboristou – konzultantem) na dřevině proveden přístrojový test – měření akustickým tomografem. Rozklad způsobuje dřevokazná houba choroš šupinatý (*Polyporus squamosus*). Výsledek přístrojového testu ukázal, že riziko selhání kmene zlomem je velmi nízké. Z hlediska stability je strom nejvíce ohrožen rozpadem koruny, resp. odlamováním kosterních větví. Nicméně v odborném posudku bylo konstatováno, že při zajištění péče (redukci koruny) je strom dlouhodobě perspektivní.

Lípa byla na základě souhlasu Správy KRNAP s ošetřením památného stromu podle § 46 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, a dle doporučení v odborném posudku, ošetřena (viz foto). V srpnu 2016 byla provedena obvodová redukce koruny v rozsahu 15 – 20 % a instalace dynamické vazby v horní úrovni koruny.

Odstraňování rozlomené části koruny památného stromu Lípa v Rokytnici (červen 2016, L. Neklan)

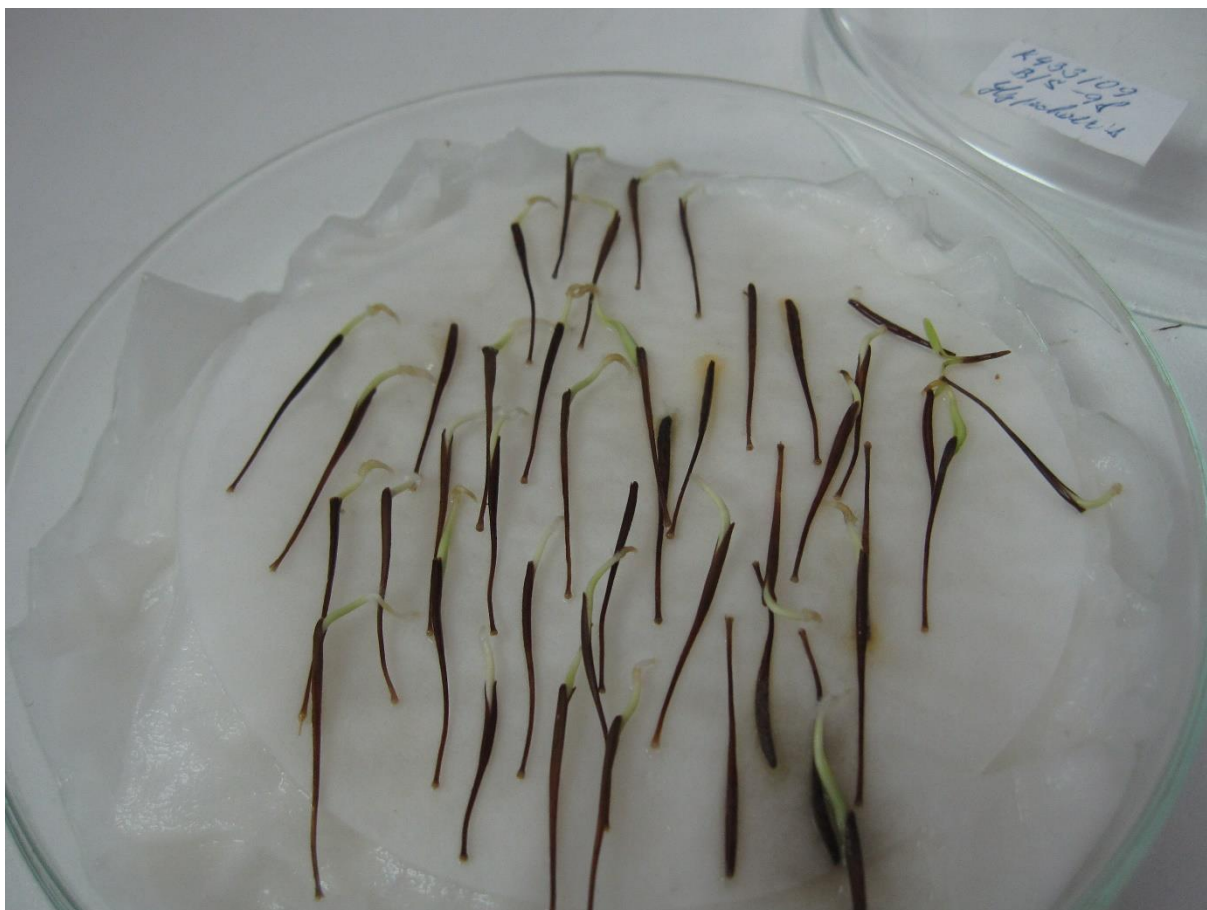
Památný strom Lípa v Rokytnici po ošetření (srpen 2016, L. Neklan)

Genetická banka ohrožených druhů rostlin Krkonoš

Ludmila Harčariková

Sbírka semenné banky ohrožených druhů rostlin Krkonoš je naplňována od roku 2000 a ke konci roku 2016 obsahuje vzorky semen celkem 129 taxonů cévnatých rostlin. Sbírka je z části uložena ve Výzkumném ústavu rostlinné výroby v Praze-Ruzyni a v současné době obsahuje 241 vzorků semen 122 taxonů. Duplicitní (zálohovou) sbírku spravuje pracoviště Genetické banky Správy KRNAP a obsahuje 182 vzorků semen 98 taxonů. Aby bylo možné před uložením semen stanovit jejich klíčivost a v průběhu skladování ji ověřovat, bylo třeba zjistit optimální metody překonání dormance semen. V roce 2016 bylo sesbíráno 75 vzorků semen, u kterých po vysušení, vyčištění a zvážení budou prováděny testy klíčivosti, což představuje i více než 500 kusů založených Petriho misek se semeny. Výsledky testů klíčivosti u prvních 59 taxonů byly publikovány v Opera Corcontica v letech 2010 a 2013, dalších 33 druhů je připraveno k publikování v ročníku 2017.

V genofondové zahradě při Správě KRNAP je pěstováno okolo 120 druhů zákonem chráněných a ohrožených druhů rostlin, některé z nich jsou pěstované již od založení zahrady. Ze zákonem chráněných taxonů jsou to například: koniklec jarní alpský (*Pulsatilla vernalis* var. *alpestris*), rozrazil chudobkovitý (*Veronica bellidioides*), vrba bylinná (*Salix herbacea*), z ohrožených druhů můžeme jmenovat: kuklík horský (*Geum montanum*), vítod nahořklý (*Polygala amarella*), lepnice alpská (*Bartsia alpina*). Z endemitů ČR jsou v zahradě genetické banky pěstovány druhy: jeřáb sudetský (*Sorbus sudetica*), kuřička krkonošská (*Minuartia corcontica*), jestřábník krkonošský (*Hieracium corconticum*), jestřábník chudolistý (*Hieracium ripheum*) a další. V roce 2016 byla provedena revize původních populací vzácných a chráněných druhů rostlin na 30 lokalitách na území Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma.

Založený test klíčivosti semen prasetníku jednoúborného (L. Harčariková)

Jeřáb sudetský pěstovaný v zahradě genetické banky (L. Harčariková)

Záchranná stanice pro poraněná divoká zvířata

Ondřejka Bachtíková

Záchranná stanice (ZS) při správě KRNAP se snaží, aby se lidé z celých Krkonoš, ať už starousedlíci či turisté, při nalezení zraněného jedince nejprve telefonicky dotázali, jak se zachovat. Dříve byly podněty veřejnosti řešeny okamžitým zásahem spočívajícím v přesunu zvířete do ZS. Vzhledem k velikosti území to pracovníky ZS značně zatěžovalo a zásahy zpomalovalo. V současné době útulek účinně spolupracuje s územními pracovišti Správy KRNAP, které řeší část podnětů veřejnosti. Osvětou a programy pro veřejnost pokračujeme v trendu komunikace s veřejností. Do povědomí se dostala aktivita o sběru jablek, lesních plodů vč. suchého pečiva, kdy část surovin zůstává v ZS a část putuje do přezimovacích obůrek.

Ve spolupráci s ÚP a jejich pracovníky se nám podařilo zabezpečit transport a včasnou první pomoc všem nahlášeným střetům s problematickými živočichy.

V roce 2016 bylo ZS ošetřeno 135 ks živočichů, z toho bylo 94 ks úspěšně vypuštěno zpět do volné přírody, 29 živočichů zůstává v péči ZS.

Živočichové bez možnosti vypuštění do volné přírody (trvale hendikepovaní jedinci): výr velký (3 ks), kuna lesní (1 ks), liška obecná (1 ks), puščík obecný (1 ks), krkavec velký (2 ks), krahujec obecný (1 ks), poštolka obecná (2 ks) a káně lesní (7 ks).

V jarním období provádějí pracovníci ZS na určených lokalitách transfery žab a kontroly uměle vytvořených trdlišť. V roce 2016 proběhl přenos 807 ks ropuch obecných a 169 skokanů hnědých, 139 čolků obecných a bylo přeneseno 390 I snůšek. Nově bylo zřízeno trdliště v katastru Janských Lázní v blízkosti hotelu Protěž.

Těší nás stále se zvyšující zájem široké veřejnosti a spolupráce nejen se školkami a školami. Důkazem je stále se zvyšující počet prohlídek naší ZS – v roce 2016 celkem 385 osob.

Zajišťování monitoringu jako podkladu pro hodnocení stavu přírody na území KRNAP a jeho OP

Ing. Irena Hubálková, Ph.D., Mgr. Jan Materna, Ph.D.

Od ledna 2015 do února 2017 Správa KRNAP řešila projekt *Aktuální stav poškození lesních a vodních ekosystémů na území EVL Krkonoše a harmonizace základní monitorační sítě pro sledování jejich vývoje jako nezbytného podkladu pro managementová opatření k posílení jejich stability a biodiverzity* (č. pr. EHP-CZ02-OV-1-023-2015). Projekt byl podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska prostřednictvím EHP fondů. Na realizaci projektu se podíleli dva partneři, Česká geologická služba (ČGS) a Ústav pro výzkum lesních ekosystémů, s. r. o. (IFER).

Cílem projektu byl monitoring stavu lesů a vod na území národního parku a porovnání se situací v 80. a 90. letech 20. století. Výzkum z velké míry vycházel z jednotné inventarizační sítě 830 reprezentativních ploch na území KRNAP, což zaručuje vyšší míru efektivity biomonitoringu.

Výsledky projektu jednoznačně ukazují zlepšující se celkový stav lesních porostů a vodního prostředí v KRNAP. Na druhou stranu je třeba počítat s jistými riziky a novými hrozbami, které způsobují ochuzování biodiverzity.

Za účelem naplnění cílů projektu byly veškeré aktivity rozčleněny do čtyř sub-projektů:

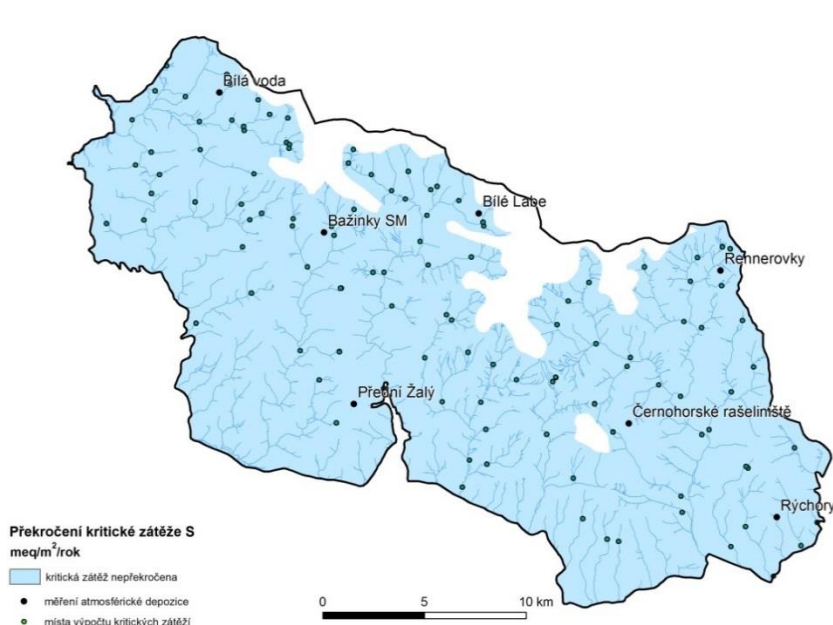
Sub-projekt 1: Vývoj chemismu půd, atmosférické depozice, kritických zátěží síry a dusíku lesních ekosystémů v EVL Krkonoše

V pravidelných dvoutýdenních intervalech se na osmi plochách odebíraly vzorky atmosférických srážek a půdních roztoků. Na základě údajů o chemismu srážek na volné ploše a podkorunových srážek byla vypočtena celková roční atmosférická depozice prvků a sloučenin a látkové toky vodíkových iontů. Z těchto hodnot pak byly interpolovány mapy celkové depozice jednotlivých prvků a sloučenin pro celé území KRNAP.

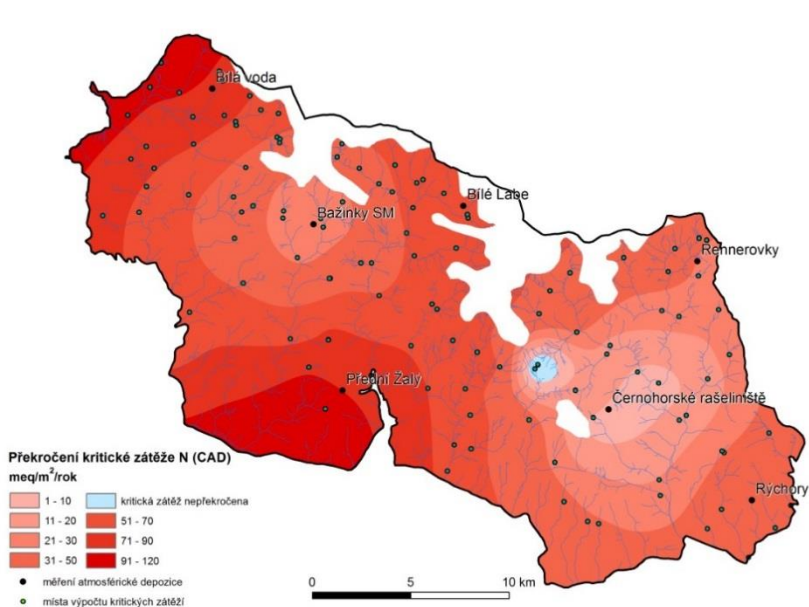

Odběr atmosférických srážek a měření stoku po kmeni na lokalitě Bažinky.

Z výsledků stavu síry a dusíku vyplývá, že nejvyšší koncentrace obou prvků je na západní a jihozápadní části národního parku, což zřejmě souvisí s blízkostí zdrojů emisí (uhelné pánve s elektrárnami západně od masivu Krkonoš). V případě dusíku je více patrný západně–východní gradient, kdy se východní část Krkonoš vyznačuje celkově nižší depozicí dusíku než západní část pohoří. Výsledky ukazují pokles depozice síry v Krkonoších a kritická zátěž není na území národního parku překročena. Zatímco stav okyselení z hlediska depozice síry je potěšující, výsledky výpočtů dokládají velmi výrazné překročení kritické zátěže dusíku na celém území s maximem v oblasti západních Krkonoš. Zvýšená depozice dusíku, značně překračující kritickou zátěž, je tedy pro krkonošské lesy chronickým nebezpečím i do budoucna. V případě lesních porostů je velikost depozice látek – a v případě horských poloh i celkový srážkový úhrn – ovlivněn vlastnostmi lesního porostu: skladbou dřevin, strukturou a hustotou korun. Vhodný management tedy ovlivňuje velikost depozice dusíku a zmírňuje její negativní vliv na lesní porosty.

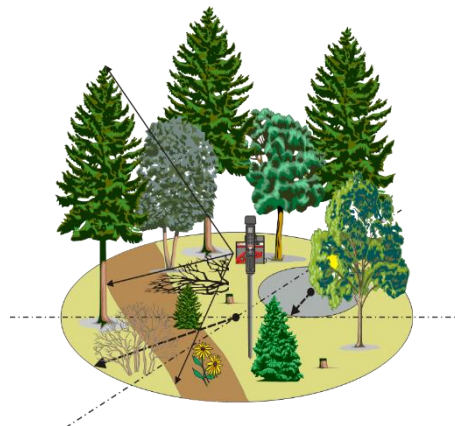
Překročení kritické zátěže síry na území KRNAP (HRUŠKA 2016).

Překročení kritické zátěže dusíku na území KRNAP (HRUŠKA 2016).

Sub-projekt 2: Monitoring a vyhodnocení aktuálního zdravotního stavu lesních porostů na území EVL Krkonoše

Metodika monitoringu zdravotního stavu lesních porostů vychází z principů regionálního monitoringu, který je kompatibilní s metodami mezinárodního monitoringu lesů. V rámci projektu bylo v optimalizované síti ploch dvakrát zopakováno terénní šetření zaměřené na hodnocení zdravotního stavu lesních porostů. Řešení je postaveno na použití software Field-Map a jeho specifických aplikací a extenzí. Výsledky šetření a dostupné informace o stresových faktorech prostředí byly zpracovány pomocí multikriteriální analýzy v prostředí GIS.

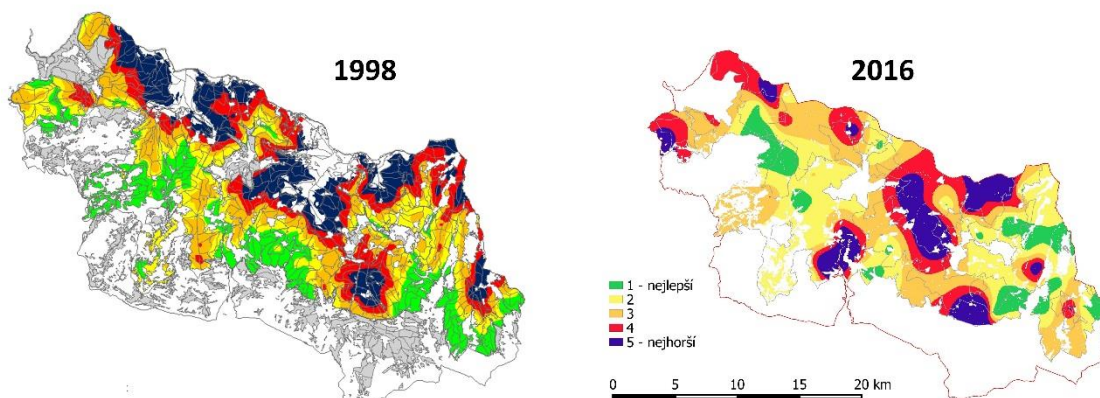

Terénní sběr dat pracovním týmem z IFER (BERANOVÁ ET AL. 2016).

Během hodnocení zdravotního stavu porostů v letech 2015 a 2016 byly zjištěny nejhorší hodnoty defoliace převážně v nejnižších polohách Krkonoš. Toto zjištění dokládá, že defoliace a defoliace horní třetiny koruny je vázána především na nejdřívější klimatické podmínky s nejvyšší intenzitou projevů kyselých depozic. U obou těchto ukazatelů zdravotního stavu došlo k dramatickému poklesu a tedy velmi rychlému zlepšování zdravotního stavu lesních ekosystémů, které nastalo po snížení imisní zátěže především v 90. letech. Opačný prostorový vzorec je možné vypořádat

v rozmístění podílu suchých větví a sekundárních výhonů na biomase koruny a intenzitě barevných změn, jejichž nejvyšší hodnoty jsou lokalizovány do nejnižší položených částí Krkonošského národního parku v jeho jižní polovině. Tyto oblasti jsou (a byly) zatíženy nižšími depozicemi kyselých látek, a tudíž je nutné příčinu zhoršeného zdravotního stavu hledat jinde. Vzhledem k tomu, že v rostoucím počtu pohoří Střední Evropy bylo v posledních dekádách pozorováno chřadnutí smrkových porostů vlivem rostoucí intenzity sucha, nabízí se vliv sucha ve vegetačním období jako možné vysvětlení tohoto stavu. V monitoringu zdravotního stavu je možné v příštích letech efektivně pokračovat, protože jsou připraveny postupy, které ho umožňují navázat na síť ploch biomonitoringu.

Index zdravotního stavu porostů

	1 nejlepší	2	3	4	5 nejhorší
1998	19,6 %	19,6 %	21,5 %	19,0 %	20,4 %
2016	8,9 %	27,5 %	30,8 %	17,8 %	15,0 %

Index zdravotního stavu porostů na území KRNP (BERANOVÁ ET AL. 2016).

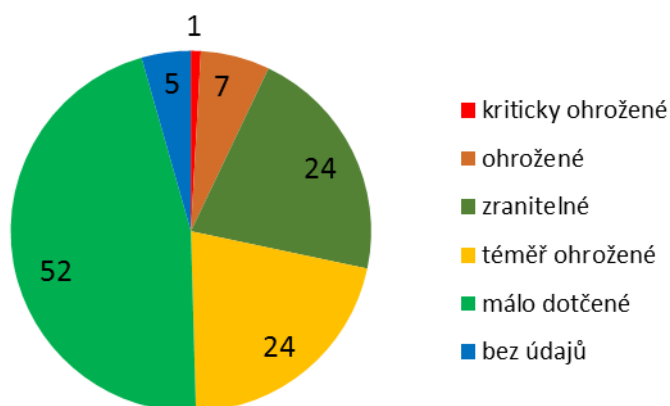
Sub-projekt 3: Monitoring epifytických lišejníků jako klíčové bioindikační skupiny pro zjištění aktuálního stavu a vývoje biodiverzity lesních ekosystémů na území EVL Krkonoše

V rámci projektu Monitoringu lišejníků KRNP 2015 byla zjišťována a vyhodnocena druhová diverzita epifytických lišejníků na 300 reprezentativních lesních plochách. Diverzita se hodnotila pomocí standardizovaných metodik a z nich odvozených indexů: LDV (Lichen Diversity Value) a IDEL (Index of Diversity of Epiphytic Lichens). Míra rozvolněnosti porostu (Index of canopy openness) byla stanovena pomocí tzv. indexu listové plochy LAI (Leaf Area Index). Při přípravě, sběru a zejména zpracování a vyhodnocení dat byla použita pokročilá technologie Field-Map a nástroj Field-Map Inventory Analyst.

Na základě výsledků sub-projektu 3 víme, že lišejníkové indikátory charakterizující určitý typ lesního porostu se na studovaných plochách vyskytují pouze ojediněle. Celkem bylo během monitoringu zjištěno 202 druhů lišejníků. Epifytických druhů bylo zaznamenáno 113; 75 z nich patřilo k běžným lesním druhům, hojným po celém území střední Evropy. Dle červeného seznamu ČR do kategorie druhů zranitelných náleželo 24 druhů (21 %), mezi ohrožené 7 druhů (6 %) a pouze jediný zjištěný druh (*Fellhanera bouteillei*) je zařazen mezi kriticky ohrožené.

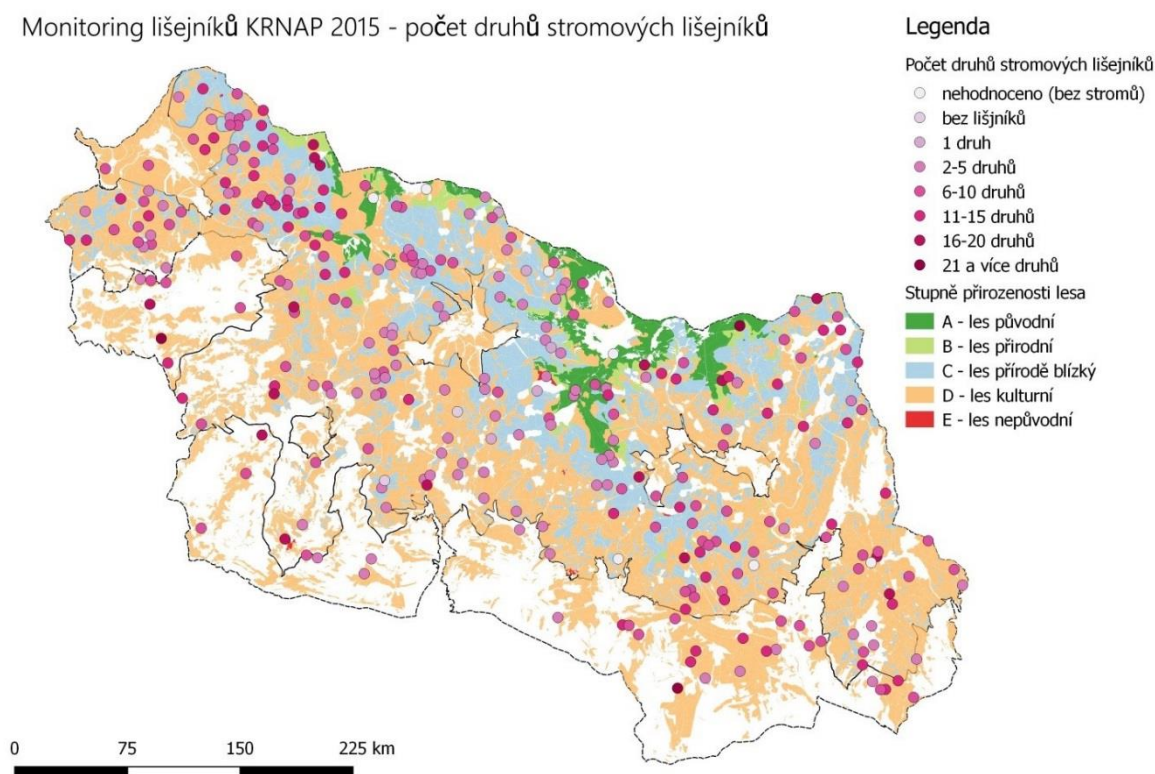
Významným faktorem ovlivňujícím optimální vývoj je světlo. Ideální podmínky růstu většiny lesních druhů odpovídají zástině 40–50 %. Nejvýznamnějšími faktory ovlivňujícími druhovou diverzitu lišejníků

jsou stáří a typ managementu lesního porostu, druhová rozmanitost dřevin a množství mrtvého dřeva. Velmi přínosným opatřením je ponechávání výstavek jako refugií pro nejvzácnější lesní epifyty. Výsledky českého průzkumu se téměř neliší od výsledků nedávno ukončeného výzkumu na polské straně Krkonoš. Vzácné indikační druhy byly rovněž potvrzeny jen jako ojedinělé nálezy na fragmentech zachovalejších lokalit.

Počet druhů epifytických lišejníků zařazených do jednotlivých kategorií ohrožení podle Červeného seznamu ČR (HALDA 2016).

Monitoring lišejníků KRNAP 2015 - počet druhů stromových lišejníků

Počet druhů stromových lišejníků na území KRNAP (HALDA 2016).

Sub-projekt 4: Vyhodnocení acidifikace a aktuálního ekologického stavu vodních toků na území EVL Krkonoše

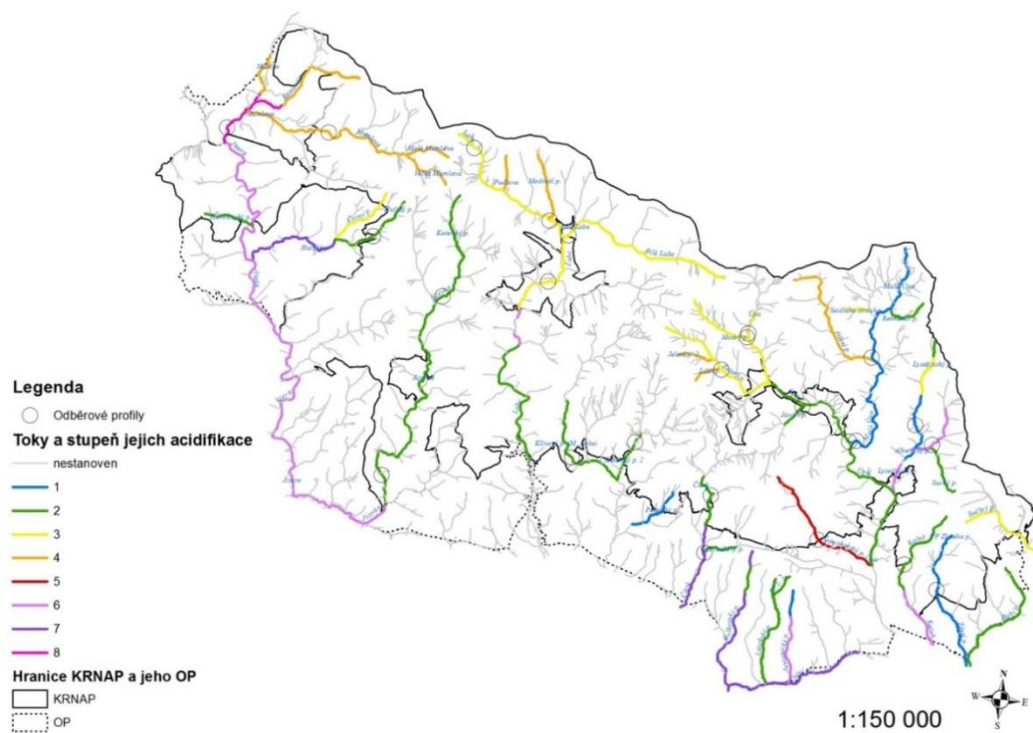
Aktuální stav tekoucích vod byl zjišťován na 25 vybraných profilech krkonošských toků. Pro stanovení aktuálního složení a četnosti společenstva makrozoobentosu a fytozobentosu byly použity metodiky odběru a zpracování vzorků akceptované Ministerstvem životního prostředí České republiky. Pro hodnocení acidifikace toků v Krkonoších byla použita metodika BRAUKMANN & BLISS (2004). Biologická část je postavena na acidifikačních indexech druhů vodních bezobratlých. Pro hodnocení jakosti vod byla použita norma ČSN 75 7221 (757221).

Odběr vzorků makrozoobentosu a fytozobentosu.

Zjištěná a vyhodnocená data ukazují, že na většině území Krkonoš došlo k regeneraci toků ze stavů acidifikace. Tato změna se projevila na chemismu toků a hlavně na struktuře společenstev vodních organismů. Přesto jsou zde stále acidifikované toky. Jedná se hlavně o povodí Mumlavy a Černohorský potok. Tyto oblasti jsou však do určité míry acidifikované přirozeně a budou na tento vliv vždy citlivé. Pozitivní změna nastala především v oblasti horního povodí Úpy a Labe. Zde je regenerace výrazná. Bohužel se však začíná projevovat nový stresor, a tím je zvýšené množství živin. Ústupem acidifikace dochází k remobilizaci živin z půdního horizontu. Dalším vlivem jsou odpadní vody z lidských sídel. Výrazným negativním vlivem je rovněž přísun organických látek (hlavně pesticidních) a léčiv. Nelze tedy říci, že problém acidifikace toků v Krkonoších skončil. Dostal se pouze na přijatelnou míru. Ale zároveň nastává další a pravděpodobně stejně vážný problém.

Monitoring provedený pro tento projekt dává dobrý základ a ukazuje systém, jakým by měl být v budoucnu monitoring vodních toků na území KRNAP nastaven.

Legenda	
	Neacidifikované toky
	Neutrální nebo mírně acidifikované toky
	Pravidelně acidifikované toky
	Silně acidifikované toky
	Extrémně acidifikované toky
	Neacidifikované a neutrální toky ohrožené zvýšeným množstvím živin
	Toky znečištěné zvýšeným množstvím živin
	Toky acidifikované a zároveň znečištěné zvýšeným množstvím živin

Přehled tříd acidifikace a případného dalšího znečištění u hodnocených toků (ŠPAČEK 2016).

Projekt přinesl velmi zajímavé výstupy, které byly prezentovány v únoru 2017 na závěrečné konferenci a rovněž publikovány v informační brožuře. Výsledky budou mimo jiné využity jako podklady pro vytváření lesních hospodářských plánů, plánů péče a pro usměrnění v současnosti prováděných managementových opatření.

Koordinace výzkumu a monitoringu

Ing. Irena Hubálková, Ph.D.

Správa KRNAP vydala v roce 2016 celkem 37 povolení vstupu mimo cesty a provádění výzkumné činnosti. Na území Krkonošského národního parku se v roce 2016 pohybovalo 123 osob za účelem výzkumu a monitoringu. Stav je tedy srovnatelný s rokem 2015, kdy Krkonoše navštívilo 127 externích badatelů. Jednalo se o studenty a odborné pracovníky univerzit (55), zástupce výzkumných institucí

včetně Akademie věd ČR (52) i jednotlivce (16). Ve většině případů se jednalo o vědce a výzkumníky české národnosti, ale unikátní krkonošská příroda přilákala i badatele z Polska, Rumunska, Francie nebo Španělska. Co se týká vstupu ve smyslu zonace, většina osob se, podobně jako v roce 2015, pohybovala v I. zóně (77) nebo na celém území KRNAP (21). Mezi nejčastější aktivity patřilo mapování nočních motýlů a horských okáčů v oblasti arкто-alpínské tundry a dále ornitologické, botanické a mykologické monitoringy. Zvláštní skupinu tvoří profesionální fotografové, kteří pořizují fotografický materiál v národním parku pro měsíčník *Krkonoše – Jizerské hory* (9 osob). V tabulce jsou uvedeny vědní disciplíny, kterým se externí odborníci věnovali v Krkonoších v roce 2016.

Počet projektů dle vědních disciplín realizovaných externími subjekty na území KRNAP v roce 2016.

VĚDNÍ DISCIPLÍNY	POČET SKUPIN BADATELŮ
Botanika	3
Dendrologie	2
Fytocenologie	1
Fytopatologie	1
Mykologie a lichenologie	3
Entomologie	6
Ornitologie	3
Ekologie mokřadů	2
Pedologie	1
Geologie a geomorfologie	3
Meteorologie a klimatologie	2
Dálkový průzkum Země	1

Stahování dat z dataloggerů pod Studniční horou, hodnocení vlivu klimatických změn na horské ekosystémy (francouzsko-rumunský projekt ODYSEE).

Sledování populační dynamiky vrance jedlového (*Huperzia selago*) na Luční hoře.

6. Vypracovávání odborných posudků

Oddělení ochrany přírody vypracovalo v roce 2016 celkem 741 odborných vyjádření (formou interního sdělení) pro Odbor státní správy a 47 vyjádření pro Oddělení investic a pro Oddělení správy majetku.

7. Ediční činnost

Opera Corcontica

V pořadí 53. ročník časopisu publikujícího recenzované vědecké články z Krkonoš, popřípadě celých Vysokých Sudet, vyšel s mírným zpožděním na začátku roku 2017. Obsahuje odbornou esej, přehledový článek a 12 původních prací a bibliografii:

- Zamyšlení nad poznáním a vnímáním oběhu vody v krajině (*Jan Daňhelka*)
- Vliv lyžování na horskou přírodu: shrnutí současných poznatků a stav v Krkonoších (*Jiří Flousek*)
- Rozwój osadnictwa na północnym skłonie Karkonoszy (*Robert Szmytkie & Marek Kasprzak*)
- Distribuce velkých nočních motýlů (Lepidoptera) podél výškového gradientu skrz hlavní krkonošská údolí (*Tomáš Kadlec, Jaroslav Zámečník & Oldřich Čížek*)
- Lavina v Modrém dole v Krkonoších z února 2015 rekonstruovaná pomocí numerického modelu RAMMS (*Ondřej Racek & Jan Blahút*)
- Písemné prameny osobní povahy k dějinám českého cestovního ruchu v Krkonoších v první polovině 19. století (*Marcela Týfová*)
- Geologie karbonátových těles Albeřic a Suchého dolu v Krkonoších a přehled krasových jevů na ně vázaných (*Radko Tásler*)
- Nedocenená architektura 60. a 70. let 20. století – vybrané objekty středních a východních Krkonoš (*Vladimíra Paterová*)
- Masařkovití (Diptera, Sarcophagidae) české části Krkonoš (*Yury Verves, Miroslav Barták & Jan Vaněk*)
- Kuklicovití (Diptera, Tachinidae) české části Krkonoš (*Erikas Lutovinovas, Miroslav Barták & Jan Vaněk*)

- Lupicovití (Diptera, Dolichopodidae) české části Krkonoš (*Stefan M. Naglis, Miroslav Barták & Jan Vaněk*)
- Kopinatkovití (Diptera, Lonchaeidae) české části Krkonoš (*Jan Máca, Miroslav Barták & Jan Vaněk*)
- Píďalky *Glacies alpinata* a *Psodos quadrifaria* v Krkonoších, část I. Historické nálezy a jejich recentní rozšíření ve východní části hřebenových partií (*Oldřich Čížek, Tomáš Jor, Tomáš Kadlec, Jaroslav Zámečník, Jana Psotová, Pavla Baštová & Adam Malkiewicz*)
- Výskyt norka amerického (*Neovison vison*) v Krkonošském národním parku a jeho ochranném pásmu v letech 2012 a 2013 (*Lukáš Poledník, Kateřina Poledníková, Sergi Munné, Jiří Flousek*)
- Bibliografii a Corcontica – Botanica (2013–2015) (*Jan Štursa*)

Celý aktuální ročník, jakož i ty předešlé, je volně ke stažení na opera.krnapp.cz.

Prunella

V roce 2016 byly vydány dva sborníky *Prunella* – zpravodaje Oblastní ornitologické sekce při Správě KRNAP. Opožděné dvojčíslo 39–40/2015, dohánějící výpadek v každoročním vydávání způsobený přípravou druhého krkonošského hnízdního atlasu, a již běžné číslo 41/2016.

Kromě tradičních rubrik věnovaných faunistickým nálezům ptáků a ostatních obratlovců naleznete v jednotlivých číslech následující příspěvky:

Prunella 39–40/2015

- Hnízdění čápa bílého (*Ciconia ciconia*) v Lánově a ve Vrchlabí (1997–2015)
- Budková populace puštíka obecného (*Strix aluco*) v Krkonošském národním parku a jeho ochranném pásmu
 - První hnízdění sokola stěhovavého (*Falco peregrinus*) na Semilsku
 - Kolčava (*Mustela nivalis*) v hnízdě poštolky obecné (*Falco tinnunculus*)

Prunella 41/2016

- Hnízdní výskyt a první prokázaná hnízdění luňáka červeného (*Milvus milvus*) v oblasti Krkonoš
 - Početnost datla černého (*Dryocopus martius*) v Krkonoších v letech 2013–2016
 - Jarní přelet ptáků do podhůří Krkonoš v letech 1997–2014
 - Náhradní hnízdiště rorýse obecného (*Apus apus*) v Jilemnici
 - Poznámky k hnízdění skorce vodního (*Cinclus cinclus*)

4. PÉČE O LES

Zhodnocení činnosti OPNP v roce 2016

Pavel Blažek

Činnost odboru péče o národní park (OPNP) byla v roce 2016 ještě stále ovlivněna gradací kůrovce převážně ve východní části Krkonoš (LHC Maršov, část LHC Vrchlabí), která způsobila v minulých letech (zejména 2010 a 2011) zvýšený objem kůrovcové nahodilé těžby v lesních porostech na území KRNP. Rozsah rozšíření kůrovce je však ve srovnání s předcházejícími roky již nižší.

Umělá obnova byla v roce 2016 provedena na ploše 14,41 ha (v roce 2015 na ploše 28,32 ha, v roce 2014 49,12 ha). Následující roky lze očekávat srovnatelný rozsah. Celkově nižší objem zalesňování proti nedávné minulosti je důsledkem zejména změny způsobu těžeb, kdy nedochází k vzniku nových holin a porost je v obnovní těžbě pouze uvolňován pro přirozené zmlazení. Toto přirozené zmlazení je v roce 2016 evidováno na ploše 35,81 ha. V následujících letech s postupným odrůstáním náletů můžeme počítat s nárůstem přirozené obnovy. Dále bylo pokračováno s dosadbou listnatých dřevin a jedle do již založených smrkových kultur.

Výchovné zásahy v roce 2016 byly provedeny na celkové ploše 327,48 ha. Z toho tvoří prořezávky 95,87 ha a probírky 231,61 ha.

V těžební činnosti došlo v roce 2016 k mírnému snížení podílu nahodilých těžeb. V roce 2016 činí procento nahodilých těžeb k těžbě celkové 29,57 %, v roce 2015 31,74 %, v roce 2014 to bylo 38,07 %. Vysoký podíl nahodilých těžeb je způsoben zpracováním hmoty z větrných polomů a hmoty napadené kůrovcem. Z celkové výše těžeb 99 745 m³ tak tvoří nahodilé těžby 29 491 m³, z těžeb nahodilých hmota napadená kůrovci 14 686 m³.

Výchovné těžby (probírky) představují 18,24 % z celkového objemu těžeb. Zbývající část činí těžby obnovní, převážně uvolnění přirozeného zmlazení. Holé seče se při obnovních těžbách nerealizují.

Celková výše těžeb činí 99 745 m³, z čehož je 981 m³ samovýroby, 2 176 m³ hmoty ponechané v porostu a 577 m³ z prodeje dřevní hmoty na lokalitě P. Využitelné hmoty k dodávkám tedy bylo 96 011 m³. Dřevo bylo z porostů přibližováno převážně šetrnými technologiemi – potahy, lanovkami a vyvážecími soupravami, přímé přibližování dřeva z porostů traktory není prakticky prováděno. Celkem bylo přibliženo 96 383 m³ dřeva.

Přehled těžeb dřeva KRNP v roce 2016:

Roční předpis v m ³	Těžba dřeva v m ³					
	Úmyslná		Nahodilá			Celkem
	obnovní	výchovná	kůrovec	vítr, sníh, ostat.	%	
145 873	52 058	18 196	14 686	14 805	29,6	99 745

Certifikace lesů

Správa KRNP dlouhodobě hospodář podle lesního certifikačního systému PEFC. V roce 2009 byl Správě KRNP udělen certifikát FSC potvrzující ekologické hospodaření v lesích. Udělení certifikátu předcházel certifikační audit, v jehož průběhu auditori prověřili, zda krkonošští lesníci hospodář podle Českého standardu FSC (Forest Stewardship Council), souboru 160 požadavků na ekologicky, sociálně a ekonomicky šetrné lesní hospodaření v podmínkách České republiky. V roce 2016 proběhl audit FSC, v němž Správa KRNP udělení certifikátu obhájila.

Správa KRNP zísala v roce 2016 od společnosti Škoda Auto 19 003 sazenic lesních dřevin

Pavel Blažek

Správa Krkonošského národního parku získala od Škoda Auto, a. s., v rámci projektu „Za každé prodané auto v ČR jeden zasazený strom“ prostředky na nákup a výsadbu 19 003 sazenic. Cílem projektu je podpořit nekomerční výsadbu především v místech ohrožených vodní či větrnou erozí, v místech ohrožených sesuvy půdy, zelené pásy mezi komunikacemi a obcí či rekultivace území. Tímto projektem chce společnost Škoda Auto upozornit na aktivity v oblasti životního prostředí a snižování emisí.

Správa Krkonošského národního parku se opětovně stala úspěšným žadatelem v projektu a získala 218 865 korun (bez DPH) na nákup a výsadbu 19 003 sazenic jedle bělokoré a listnatých dřevin. Výsadby se provádějí za účelem zlepšení druhové skladby porostů na území Správy KRNP, a to formou podsadeb stávajících, převážně smrkových porostů sazenicemi jedle bělokoré a listnatých dřevin nebo formou dosadeb těchto dřevin do založených smrkových kultur. Celkem se v rámci projektu vysadilo 2 020 ks sazenic jedle bělokoré, 15 523 ks buku lesního, 980 ks javoru klenu, 380 ks břízy pýřité a 100 ks jeřábu ptačího.

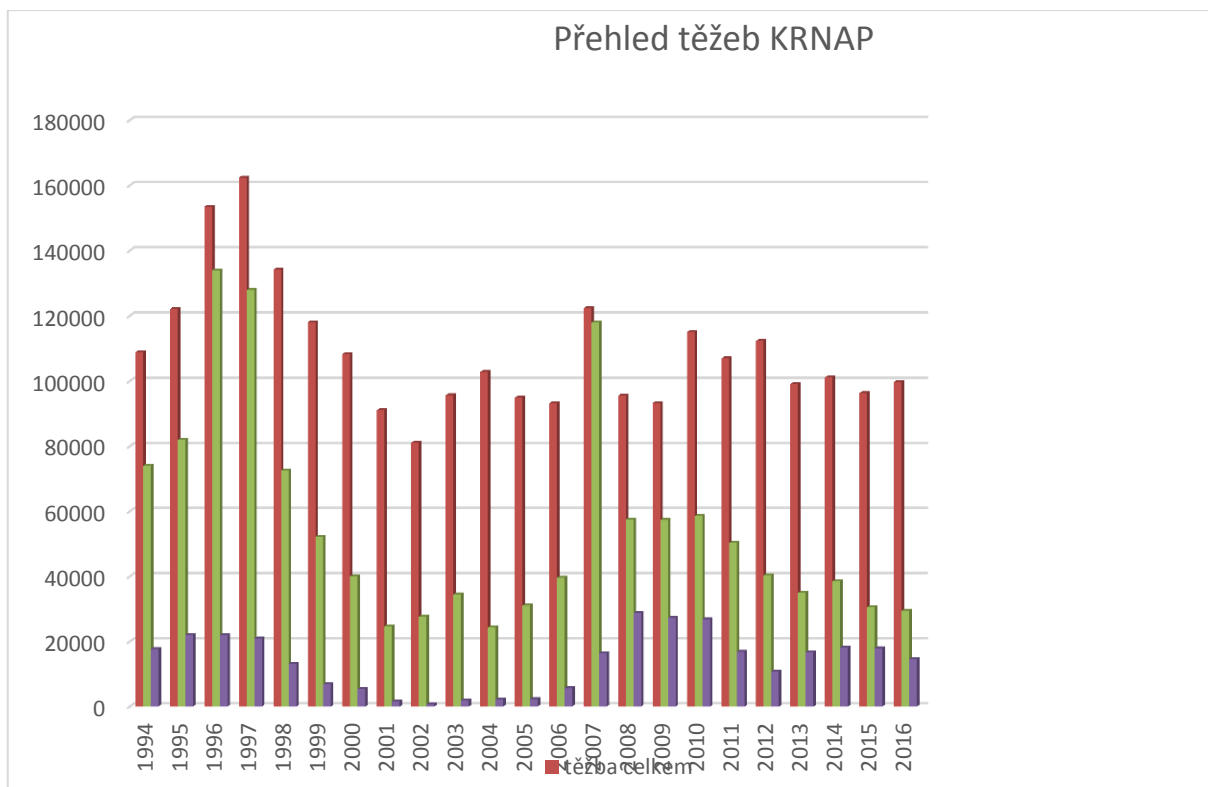
OBNOVA LESA 2016

zalesňování

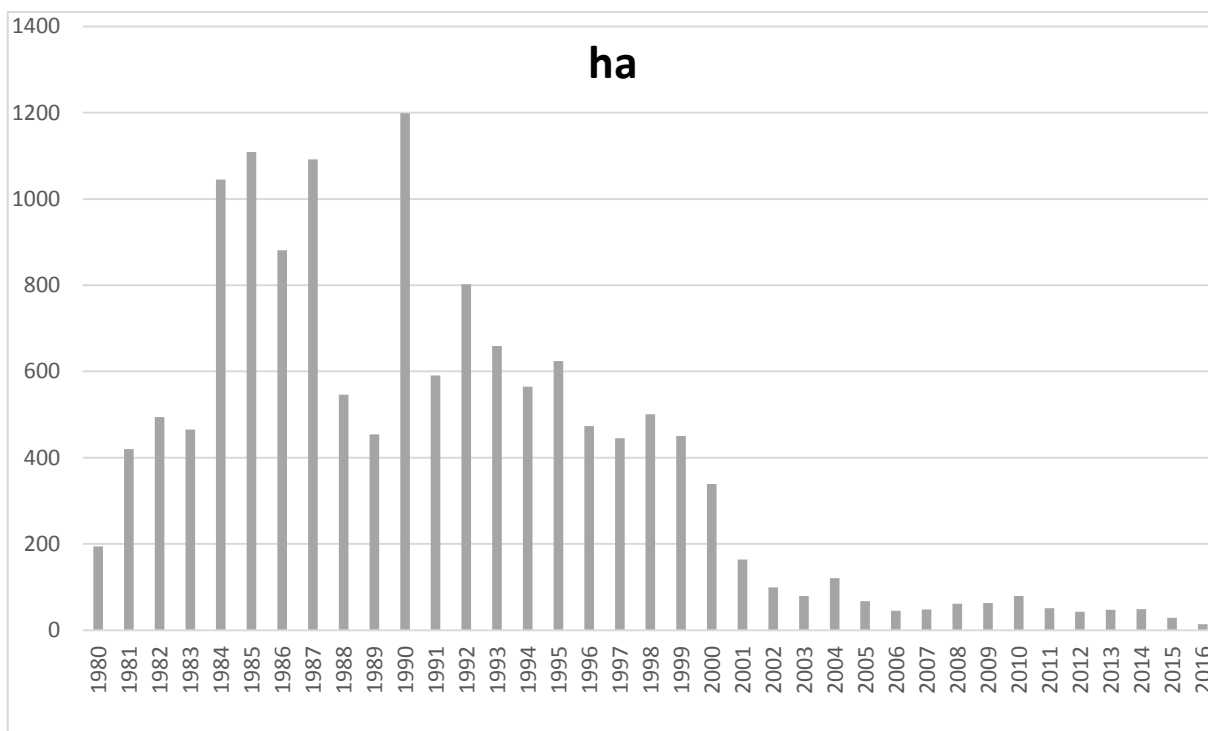
z toho:	ha	1 000 ks	% z plochy	% z množství
Smrk ztepilý	2,70	8,710	18,74	24,10
Jedle bělokorá	5,65	4,076	39,21	11,28
Borovice kleč	0,08	0,100	0,56	0,28
Buk lesní	4,49	20,004	31,16	55,34
Javor klen	0,38	1,230	2,64	3,40
Jeřáb ptačí	0,69	1,505	4,79	4,16
Bříza pýřitá	0,16	0,380	1,11	1,05
Jilm horský	0,18	0,120	1,25	0,33
Lípa malolistá	0,01	0,002	0,07	0,01
Třešeň ptačí	0,07	0,019	0,49	0,05
Celkem	14,41	36,15	100,00	100,00
síje a přirozená obnova				
Smrk ztepilý	22,48			
Jedle bělokorá	0,11			
Modřín opadavý	0,12			
Buk lesní	10,16			
Javor klen	1,64			
Břízy	0,51			
Jeřáb ptačí	0,79			
celkem	35,81			

Přehled těžební činnosti Správy KRNPAP

rok	těžba celkem	z toho nahodilá	z nahodilé hmyzová
1994	108 873	73 981	17 701
1995	122 075	81 915	22 009
1996	153 458	133 999	21 899
1997	162 352	127 904	20 943
1998	134 186	72 568	13 163
1999	118 058	52 199	6 847
2000	108 277	40 012	5 370
2001	91 057	24 744	1 667
2002	81 069	27 710	758
2003	95 700	34 513	1 928
2004	102 795	24 330	2 221
2005	94 869	31 031	2 313
2006	93 111	39 574	5 621
2007	122 320	117 894	16 456
2008	95 484	57 499	28 707
2009	93 243	57 339	27 229
2010	115 038	58 574	26 849
2011	106 961	50 293	16 820
2012	112 290	40 344	10 853
2013	99 099	34 979	16 722
2014	101 098	38 487	18 200
2015	96 317	30 568	17 953
2016	99 745	29 491	14 686

Plocha umělé obnovy lesa v období 1980–2016

5. STÁTNÍ SPRÁVA

Vývoj v legislativě

Hana Slavičková

V roce 2016 nebyla přijata žádná zásadní změna zákonů upravujících ochranu přírody a krajiny u nás, která by se dotkla ochrany KRNAP. Obecné ochrany přírody, konkrétně ochrany dřevin rostoucích mimo les, se dotýká novela zákona o drahách, která mění § 8 zákona o ochraně přírody a krajiny (s účinností od 1. 4. 2017) a upravuje kácení dřevin kolem drah.

Připravovanou novelu zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, se nepodařilo v roce 2016 schválit.

Souhrnný přehled činnosti OSS

Hana Slavičková

V roce 2016 vydal odbor státní správy 694 závazných stanovisek (především ke stavební činnosti) a 663 správních rozhodnutí (zejména ke kácení dřevin mimo les). Celkově pracovníci odboru odeslali 3093 písemností, k nimž patří kromě výše zmíněných rozhodnutí a závazných stanovisek také např. oznámení o zahájení řízení, výzvy k doplnění podání, stanoviska k územně plánovacím dokumentacím, stanoviska k dotčení soustavy Natura 2000 – EVL a PO Krkonoše, konzultační stanoviska apod.

Za celý rok přijal odbor státní správy celkem 5477 písemností (podání, rozhodnutí stavebních a vodoprávních úřadů, protokolů z ústních jednání, jichž se pracovníci odboru účastnili aj.).

V 8 rozhodnutích o stanovení výše odvodů za odnětí ze zemědělského půdního fondu byly předepsány odvody ve výši 53 249 Kč. Ve 24 rozhodnutích sankční povahy (přestupky a protiprávní jednání) byly uloženy pokuty ve výši 579 500 Kč a náhrady nákladů řízení ve výši 12 000 Kč.

„Krkonoše nejsou parkoviště“

Hana Slavičková

Rada KRNAP, která je tvořena i zástupci obcí, se zabývala na svém zasedání dne 2. 11. 2016 odstavováním vozidel na území KRNAP a přijala deklaraci pod názvem KRKONOŠE NEJSOU PARKOVIŠTĚ, jejímž cílem je usměrnit dopravu na území KRNAP a tím zlepšit prostředí nejen pro obyvatele, ale i pro návštěvníky Krkonoš.

Z deklarace citujeme: „My, představitelé Správy KRNAP i jednotlivých obcí, jsme si vědomi situace, která zejména v letních měsících nepříspěvá k dobrému vjemu návštěvníků Krkonoš a v neposlední řadě znamená i ekologickou zátěž pro území Krkonoš.

Množství vozidel odstavovaných nejenom v nejbližším okolí objektů na území KRNAP, ale i volně na louky, okraje lesů a cest představuje zátěž jak pro přírodu, tak budí negativní pocity v návštěvnících hor.

Všem nám záleží na tom, aby bylo území národního parku co nejméně zasaženo dopravou ať v pohybu tak v klidu. Za tímto účelem byl vydán (a Radou parku odsouhlasen) návštěvní řád KRNAP, který se zabývá individuální dopravou po horských cestách a její regulací.

Účelem této deklarace je podpořit řešení, které by na základě zákona a již přijatých a schválených dokumentů (Návštěvního řádu KRNAP a Plánu péče o KRNAP a jeho OP) přispělo k regulaci dopravy na území Krkonoš – a tím i ke zlepšení prostředí nejen pro obyvatele Krkonoš, ale hlavně pro jejich návštěvníky.“

Konkrétní postup regulace:

1) Problematika řešena postupně, v několika kolech (bude se jednat o velkou agendu, kterou bude muset Správa KRNAP s jednotlivými subjekty vést).

2) Parkování bude v 1. kole řešeno v I. a II. zóně KRNAP a na správním území obce Malá Úpa a v lokalitě Friesovy Boudy (dle evidence Správy KRNAP se na území I. zóny KRNAP nachází 12 objektů, na území II. zóny KRNAP 131 objektů a na zbývajícím území správního území obce Malá Úpa 222 objektů a v lokalitě Friesovy Boudy 7 objektů s č. p. nebo č. e.). Celkem bude v tomto kole řešeno 372 objektů.

3) Povolená parkovací a odstavná stání u těchto objektů budou zakreslena do mapové aplikace Správy KRNAP, kde bude tato vrstva zpřístupněna i obcím pro informaci a kontrolu (<http://gis.krnep.cz/map/>).

4) Vlastníci objektů, o jejichž parkovacích či odstavných stáních nemá Správa KRNAP informace, budou vyzváni k doložení dokumentu, který prokazuje oprávněnost odstavování vozidel na území KRNAP (kolaudační rozhodnutí, výjimku Správy KRNAP).

5) V případě, že takový doklad nepředloží, bude s nimi sjednána roční lhůta pro nápravu stavu a do té doby bude určitý, dohodnutý počet odstavných stání na místě dohodnutím se Správou KRNAP respektován bez ukládání pokut.

6) Veškerá úředně povolená odstavná stání na území KRNAP budou označena dřevěnou tabulkou s počtem parkovacích míst, označením objektu a informací, že stání je možné pouze vozidlům označeným kartou uvedenou v bodě 7).

7) Pro jednotlivá vozidla obdrží vlastník či nájemce od Správy KRNAP karty (v počtu, kolik je parkovacích stání), které budou zapůjčovány vozidlům, která budou na území KRNAP odstavena. Toto opatření bude sloužit zejména pro následnou kontrolu stráží přírody či Policie ČR (popř. městských či obecních policíí jednotlivých měst a obcí).

Po vyhodnocení připravované 1. etapy předpokládá Správa KRNAP řešení i na dalším území KRNAP (tedy na území III. zóny).

6. EKOLOGICKÁ VÝCHOVA A PRÁCE S VEŘEJNOSTÍ

Krkonoský národní park má od Nového roku nový návštěvní řád

Radek Drahný

Se začátkem nového roku vstoupil v účinnost změněný a doplněný Návštěvní řád Krkonoského národního parku (NŘ). Důvodem jeho aktualizace byla změna zonace KRNAP, nutnost reagovat na nový občanský zákoník a potřeba vyřešit podněty veřejnosti či problémy spojené s návštěvností území, které Správy KRNAP sama registrovala.

Změny se týkají vjezdu a setrvání motorových vozidel na území KRNAP. Nový NŘ stanovuje podmínky pro vjezd do III. a II. zóny KRNAP (přičemž starý NŘ řešil pouze III. zónu). Vjezd do I. zóny (i průjezd I. zónou) je nadále možný pouze na základě výjimky vydané Odborem státní správy Správy KRNAP. Z dokumentu byly vypuštěny všechny pasáže, týkající se poplatků za vjezd, protože byly v současné době, bez existence poplatkové vyhlášky, zbytečné.

Po řadě jednání s Českým svazem kanoistů byly upraveny podmínky pro splouvání krkonoských řek. Značně se rozšířily možnosti, které z nich lze splouvat. Nově je rozšířena možnost splouvat **Labe** od přehradu Labská až do Vrchlabí, **Malá Úpa** v úseku Spálený Mlýn, ústí Jeleního potoka – k soutoku s Úpou, **Jizerka** v úseku Vítkovice, most u hotelu Skála, ústí Kozelského potoka – Dolní Štěpanice, Mumlava v úseku most u skokanských můstků v Harrachově až ústí do Jizery, **Úpa** v úseku Pec pod Sněžkou – Horní Maršov, **Klínový potok** v úseku parkoviště Strážné lom – soutok s Husím potokem. Splouvat mohou plavidla bez motorového pohonu, za denního světla a na Labi při průtoku vyšším než 9 m³/s.

Změny se týkají také cyklistů. Jak známo na území KRNAP je možné jezdit pouze po vyhrazených cyklotrasách a za denního světla. Nově mohou cyklisté jezdit v období od 30. 11. do 1. 4. pouze mimo upravované lyžařské trasy (tj. sjezdové tratě či běžecké stopy). Důležitým doplněním NŘ, které reagovalo jak na zjištění Správy KRNAP, tak na mnohé stížnosti návštěvníků hor, je vymezení pojmu „jízdni kolo“. Pro účely NŘ se jízdni kolem rozumí pouze jízdni kola a koloběžky poháněné lidskou silou bez spalovacího motoru. Kola se spalovacím motorem, která svým zápachem a hlukem znepříjemňovala ostatním návštěvníkům pobyt na horách, nyní nebudou moci legálně vjet na cyklotrasy.

Drobná změna spočívá v doplnění článku *Lesy na území KRNAP*, kde apelujeme na zvýšenou opatrnost návštěvníků při vstupu a pohybu v lesích na území KRNAP kvůli možnosti pádu větví či stromů. Zejména za prudšího větru nebo větší sněhové pokrývky riziko podobné události prudce stoupá. Lesy na území KRNAP jsou kromě toho zčásti ponechány přirozenému vývoji. Zejména na území I. a II. zóny jsou managementové zásahy v lesích omezovány.

Návštěvní řád Krkonoského národního parku je spolu s Plánem péče o Krkonoský národní park zásadním dokumentem, jenž má zajistit zachování přírodních hodnot národního parku.

Změnu Návštěvního řádu Krkonoského národního parku lze najít v elektronické podobě na <http://www.krn timer.cz/uredni-deska/> – jako opatření obecné povahy č. 2/2015. V nejbližší době bude zveřejněno i úplné znění Návštěvního řádu KRNAP.

Krtek žije už dva roky a daří se mu

Radek Drahný

Krkonoské centrum environmentálního vzdělávání Správy KRNAP ve Vrchlabí, zvané Krtek, je v provozu už třetím rokem. Za dva roky jej navštívilo téměř 14 158 návštěvníků a získalo sedm významných ocenění nebo nominací.

Nejvíce využívanou částí Krtky je laboratoř a učebna, kde lektoři ekologické výchovy pořádají programy pro děti všech věkových kategorií. Často je využíván přednáškový sál, a to jak pro interní akce Správy KRNAP, tak pro přednášky a filmové projekce pro veřejnost. Ani galerie nezůstává pozadu. „*Uspořádali jsme netradiční akce jako výstavu plastik vrchlabského architekta Miloslava Říhy,*

adventní koncert v garáži nebo one-man-show Jana Horáka nazvanou František Blázen, o patronu ochránců zvířat,“ vypočítává Michal Skalka ze Správy KRNAP, který je programovým ředitelem Krtky. „*Navštěvovanější jsou programy pro základní školy a veřejnost. Ta k nám přichází na čtvrtéční přednášky a promítání, školní mládež zase chodí na programy do učebny,*“ doplnil Skalka.

Lidem se stavba většinou líbí. Vnímají kontrast mezi šedou strohou garáží a přírodním teplem překližek v dalších místnostech. Architekturu ale nejvíce obdivují odborníci. „*Krtek je a bude stavbou stejně významnou a navštěvovanou, jako je třeba brněnská vila Tugendhat*“, komentuje kvalitu architektury ředitel Správy KRNAP Jan Hřebačka. Jejím důkazem je i to, že Krkonošské centrum environmentálního vzdělávání Krtek získalo tyto nominace a ocenění:

Nominace architekta Petra Hájka na prestižní ocenění Architekt roku 2014

Nominace na Stavbu roku 2014

Cena Architecture Week, 2014

Stavba roku Královéhradeckého kraje, 2014

International Piranesi Award, 2014

Čestné uznání 11. ročníku Mezinárodní soutěže o ekologickou architekturu, Itálie, 2015

Nominace na evropskou Cenu Mies van der Rohe Award, 2015

Krkonošské centrum environmentálního vzdělávání Krtek vzniklo vedle administrativní budovy Správy KRNAP. Rozšiřuje nabídku vzdělávacích aktivit směrem k veřejnosti. Je místem pořádání veřejných přednášek a konferencí. K tomu slouží přednáškový sál s kapacitou 76 míst + 2 bezbariérová místa pro imobilní posluchače. Díky širokouhlému plátnu a prostorovému zvuku má parametry malého kinosálu. K samotné výuce slouží laboratoř vybavená mikroskopy a lupami s kamerou a učebna. Přímý kontakt teoretické a praktické části výuky hraje při vzdělávání důležitou roli. Proto je součástí prostoru učebny s kapacitou 30 míst také laboratoř, do níž se vejde 16 studentů. V objektu je také galerie, knihovna, ekoporadna a parkování pro klienty. Krkonošské centrum environmentálního vzdělávání se stává centrem nejen pro obyvatele Krkonoš, ale dosahuje také evropské úrovně v zaměření na environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu.

Jeho stavba byla podpořena z Operačního programu Životní prostředí, Prioritní osa 7.

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Evropský fond pro regionální rozvoj

Pro vodu,
vzduch a přírodu

Cenu ředitele Správy KRNAP za rok 2015 získalo pět oceněných

Radek Drahný

Při v pořadí šestém předávání Cen ředitele Správy KRNAP¹ se laureáty stala pětice (resp. šestice) významných osobností, které přispěly k rozvoji Krkonoš a povědomí o našich horách. Jsou jimi botanik Jan Jeník, organizátoři kulturního dění v Pasekách nad Jizerou manželé Josef a Jarmila Waldmannovi, geobotanička Milena Kociánová, dlouholetý člen Horské služby Krkonoše Roman Odvárko a bývalý vedoucí odboru ochrany přírody Správy KRNAP Vladimír Šatný, in memoriam.

Smyslem tohoto ocenění je vyzdvihnout lidi, kteří svým životem a prací znamenají přínos pro Krkonoše,“ říká ředitel Správy KRNAP Jan Hřebačka. „*Myslím si, že jsme i letos ocenili lidi, kteří jsou s Krkonošemi neodmyslitelně spjati a jejich přínos je nezanedbatelný a asi jen těžko zpochybnitelný,*“

¹ Cena ředitele Správy Krkonošského národního parku vyzdvihuje osobnosti, které svou prací, výkony či občanskými aktivitami představují či představovaly významný přínos pro Krkonošský národní park či Krkonoše jako region.

dodal Hřebačka. Nominace laureátů Ceny ředitele Správy KRNAP posílala v hojných počtech veřejnost. V letošním roce Výbor² vybíral ze tří desítek návrhů.

Laureáti, resp. jejich zástupci převzali z rukou ředitele Správy KRNAP Jana Hřebačky ceny v podobě Krakonoše. Ty vyrobil jako drátěné plastiky Ladislav Šlechta z Harrachova technikou smyček. Předlohou mu bylo nejstarší vyobrazení Krakonoše tak, jak jej známe z Hellwigovy mapy Slezska z roku 1561. K výrobě jedné sošky bylo zapotřebí přibližně 30 metrů železného taženého žíhaného drátu, který musí být pro potřeby pletení tvárný a měkký. Výroba jednoho Krakonoše zabrala více než 30 hodin.

Krátké videoportréty všech oceněných najdete na <https://youtu.be/yVNSWgejfa4>, facebookovém profilu Správy KRNAP a na www.krnep.cz.

Cenu ředitele Správy KRNAP již obdrželi:

za rok 2010: Josef Fanta, významný odborník na problematiku lesa

 Pavel Klimeš, krajinný ekolog

 Valerián Spusta, lavinový specialista a dlouholetý horský záchranář

 Jiří Bruník, in memoriam, fotograf Krkonoš

za rok 2011: Marie Kubátová, spisovatelka

 Theodor Lokvenc, významný lesnický odborník

 Jiří Havel, fotograf

 Oldřich Lábek, in memoriam, lesník, bývalý ředitel Správy KRNAP

za rok 2012: Miroslav Klapka, první ředitel Správy KRNAP

 Miroslav Chadim, bývalý člen Horské služby

 Čestmír Klos, novinář a bývalý redaktor časopisu Krkonoše

 Josef Šourek, in memoriam, botanik

za rok 2013: Jana a František Tauchmanovi, vedoucí folklorního souboru Špindleráček

 Jaroslav Koldovský, dlouholetý člen Horské služby Krkonoše

 Jan Štursa, botanik a bývalý ředitel Správy KRNAP

 Otokar Štětka, in memoriam, první náčelník Horské služby Krkonoše

za rok 2014: Jan Vaněk, zoolog

 Slávka Hubačíková, lidová vypravěčka

 Jaroslav Hovorka, bývalý člen Horské služby

 Jan Materna, zoolog

 Jiří Novák, in memoriam, bývalý ředitel Správy KRNAP

Zemřel první ředitel Miroslav Klapka

Radek Drahný

Miroslav Klapka se narodil 22. prosince 1930 v Postoloprtech. Mládí prožil v jižních Čechách. Krátce po absolvování rybářské školy ve Vodňanech v roce 1950 přišel do Podkrkonoší, když se stal pstruhařem v líhni v Petříkovicích u Trutnova. Rybářské období, přerušené vojenskou službou, trvalo do roku 1955, kdy z ekonomických důvodů nastoupil do uhelných dolů v Radvanicích. Jako horník se

² Výbor Ceny ředitele Správy KRNAP se skládá z vedoucího oddělení styku s veřejností (Radek Drahný), náměstka ředitele (Jakub Kašpar), předsedy Svazku měst a obcí (Jan Sobotka) a náčelníka Horské služby Krkonoše (Adolf Klepš).

začal angažovat ve veřejných funkcích na krajské úrovni a v roce 1963 byl nečekaně jmenován ředitelem Správy Krkonošského národního parku, kterou začal od základu budovat. V roce 1969 dosáhl odvelení sovětské vojenské jednotky pryč z rezervace na Rýchorách. V roce 1970 byl z politických důvodů z funkce ředitele odvolán a stal se opět horníkem. Na Správu KRNAP se pracovně, již jako důchodce, vrátil na léta 1991–93, jako chovatel tetřevů na záchranné stanici na Sokolce.

Průkopnické počátky Správy byly skromné – Miroslav Klapka začínal s malým týmem od nuly, aby novou instituci se spolupracovníky rychle stabilizoval, rozšířil a strukturoval. Po pouhých sedmi letech pod jeho vedením měla Správa sedm desítek zaměstnanců a výsledky ochranné a výchovné práce se znatelně projevily v terénu i v myslích návštěvníků a obyvatel hor.

Miroslava Klapku charakterizovalo sebevědomí, přímost a zápal, s jakými se pustil do založení Správy KRNAP a jejího prosazení ve společnosti, s jakými čelil bezprecedentnímu poškození státní přírodní rezervace na Rýchorách okupačními vojáky a s jakými raději odešel zpět do dolů, než by se podrobil sebekritice. Sebevědomí se u něj nijak nevyučovalo se skromností. Při setkáních se současnými pracovníky Správy KRNAP nementoroval a opakovaně zdůrazňoval, že jeho angažmá je historií a že nechce být přečeňován. Vzhledem ke zvyšujícímu se lidskému tlaku na přírodu Krkonoš pro nás však pan ředitel-zakladatel zůstává vzorem, nyní už ne jako pamětník, ale jako legenda. Bude nám chybět.

Čest jeho památce!

Památník obětem hor má nový interiér

Radek Drahný

Za krásného slunečného dne jen málokoho z turistů procházejících kolem Památníku obětem hor v sedle mezi Luční a Studniční horou napadne, že toto místo je jedním z nejdrsnějších v celých Krkonoších a zdejší kaplička nebyla postavena náhodou. Připomíná tragické osudy mnoha lidí, kteří v horách přišli o život. Památník spravuje Správa KRNAP a po krátkodobé opravě jej dnes opět otevíráme s novým interiérem.

„V minulosti jména obětí hor přibývala tak, jak v horách přibývalo zahynulých. Podklady připravovali různí lidé, a tak se vzhledem nápadně lišily. Věděli jsme, že na panelech jsou dokonce chyby, a tak jsme se rozhodli, že letos celý interiér opravíme, a to jak po stránce technické, tak i po obsahové,“ říká ředitel Správy KRNAP Jan Hřebačka. Redaktoři časopisu Krkonoše – Jizerské hory ověřili všechny údaje uvedené v Památníku a chyby opravili. Nové dřevěné panely vyrobilo pracoviště Dřevovýroby Správy KRNAP.

Kaplička se nachází v nadmořské výšce 1 509 m n. m. Připomíná špatnou pověst, které se toto místo těší, a to zásluhou častých mlh a sněhových bouří. Má však také spolu s blízkým Rennerovým křížem úzký vztah k bývalým nájemcům Luční boudy a Bílé louky, pro něž bylo sedlo mezi Luční a Studniční horou místem doslova osudným. Kaplička byla postavena na památku Václava Rennera, který tu zahynul v roce 1798 při svážení dřeva z Lahrových Bud. Roku 1856 zde málem zmrzla Monika Rennerová, kterou naštěstí stačil zachránit její syn. Nedaleký Rennerův kříž označuje místo, kde zemřel její otec Jakob Renner, když zabloudil ve sněhové bouři v pravé poledne 11. dubna 1868. Nebezpečno zde bylo nejen pro Rennery. Na stejném místě zahynul ještě 16. září 1871 tiskařský mistr z Čech se svou ženou a kupodivu i se dvěma psy.

V roce 1957 byla kaplička upravena a věnována památce obětí hor. Je tedy pietní vzpomínkou na všechny, kteří v Krkonoších přišli o život a především určitým varováním pro ty, kteří jdou právě kolem.

Personální změny na Správě KRNP

Radek Drahný

Náměstkem ředitele – vedoucím odboru péče o národní park se od 1. října 2016 stal Ing. Václav Jansa. Nahradil dosavadního náměstka Ing. Otakara Schwarze, Ph. D., který ke konci roku odešel do penze.

Ing. Václav Jansa (*1975) vystudoval lesnickou fakultu České zemědělské univerzity v Praze. Profesionální kariéru začal v Ústavu pro hospodářskou úpravu lesa v Brandýse nad Labem, kde měl na starosti mimo jiné národní inventarizaci lesů. Na Správu Krkonošského národního parku nastoupil v roce 2008, později se stal vedoucím Oddělení ochrany přírody.

Na místo vedoucího Oddělení ochrany přírody byl po Václavu Jansovi jmenován zoolog Správy KRNP Mgr. Jan Materna, Ph. D.

V Krkonoších jsou opět vlci

Radek Drahný

S pravděpodobností hraničící s jistotou se koncem srpna v Krkonoších opět vyskytoval vlk, resp. vlci. Důkazem jsou na Erlebachových Boudách nalezené pozůstatky dvou čerstvě narozených telat, které jednoznačně říkají, že zvířata byla ulovena vlkem.

Hospodář pasoucí stádo na enklávě Erlebachových Bud kontaktoval pracovníky Správy KRNP, kteří ostatky telat ohledali. Na zabití obou zvířat se podílely přinejmenším dvě šelmy, spíše ale více. Většina masa (odhadem asi 50 kg) byla zkonsumována během jediné noci, což opět nasvědčuje podílu většího množství zvířat. Rysa ostrovida je možné v tomto případě vyloučit, protože mu neodpovídá způsob ulovení kořisti, ani velké množství zkonsumovaného masa. Pokud vezmeme v úvahu způsob ulovení a stav obou nalezených telat, lze se přiklonit k závěru, že tato dvě telata zabili vlci.

„Vzhledem k tomu, že se jedná o první známý případ napadení skotu velkými šelmami v Krkonoších, byla získaná fotodokumentace zbytků usmrčených zvířat konzultována se zkušenými odborníky z Hnutí DUHA a Správy CHKO Broumovsko, kteří potvrdili správnost výše uvedených úvah a podobnost zdokumentovaných škod se škodami prokazatelně způsobenými vlkem v oblastech jejich působení,“ říká zoolog Správy KRNP Jiří Flousek.

Vlci do Krkonoš pravděpodobně migrují ze Saska a přilehlých polských Borů dolnoslezských. Výskyt vlků v Krkonoších byl poprvé zaznamenán v roce 2000, čteněji je registrován od roku 2009 (celkem 10 evidovaných nálezů do roku 2013 – viz Flousek et al. 2014, Opera Corcontica 51: str. 37–59) a v letech 2014–16 přibylo dalších osm údajů. S ohledem na výskyt rozmnožujících se vlků v CHKO Kokořínsko – Máchův kraj a jejich pravidelný výskyt v CHKO Broumovsko v letošním roce lze očekávat i jejich čtenější pohyb na území Krkonoš. Zatím ale usuzujeme, že v případě Erlebachových Bud se nejspíše jednalo o migrující smečku, protože žádný další případ napadení domácích zvířat nebyl v Krkonoších nahlášen.

Škody na hospodářských zvířatech způsobené vlky kompenzuje chovatelům v souladu se zákonem č. 115/2000 Sb. o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy příslušný krajský úřad. Vlk obecný nedostává své pověsti – pro svou přirozenou plachost na člověka neútočí a raději se mu zdaleka vyhne.

V paláci Schaffgotschů vznikne muzejně-vzdělávací centrum

Radek Drahný

Kolegům z polského Krkonošského národního parku se po letech usilovné práce povedlo získat finanční podporu na rekonstrukci bývalého paláce Schaffgotschů v Jelení Hoře-Sobieszowě.

Ředitel Karkonoského Parku Narodowego (KPN) Andrzej Raj ve Varšavě podepsal smlouvu o výstavbě Muzejně-vzdělávacího centra v bývalém paláci Schaffgotschů v Jelení Hoře-Sobieszowě. Středisko bude k dispozici zároveň místním obyvatelům i turistům jako místo sloužící odpočinku, ale především výchově. Stavba si vyžádá investice ve výši 9 582 809,82 zlotých. Financování je připraveno z Operačního programu infrastruktura a životní prostředí 2014–2020, Fond soudržnosti v rámci opatření 2.4 Ochrana přírody a ekologická výchova. Za tyto peníze bude realizována rekonstrukce historické budovy (naposledy využívané střední školou) pro potřeby muzejně-vzdělávacího střediska, vytvoření interaktivní vzdělávací expozice a úprava prostoru přiléhajícího k paláci pro účely ekologické výchovy. Práce mají být provedeny do konce roku 2018. *„Těší nás, že léta trvající úsilí se kolegům podařilo dovést k cíli. Jedná se o rozsáhlý projekt, který zejména na polské straně hor bude velkým magnetem pro návštěvníky i místní obyvatele,“* říká ředitel Správy KRNP Jan Hřebačka.

Ani na české straně Krkonoš nesedíme s rukama v klíně. Po úspěšné stavbě Krkonošského centra environmentálního vzdělávání KRTEK ve Vrchlabí a rekonstrukci vrchlabské klášterní zahrady, připravujeme žádost o podporu rekonstrukce vrchlabského Krkonošského muzea v budově bývalého kláštera augustiniánů a v příštím roce chystáme také rekonstrukci budovy i expozic v Památníku zapadlých vlastenců v Pasekách nad Jizerou.

Měsíčník Krkonoše – Jizerské hory

Jiří Bašta

Populárně naučný měsíčník Krkonoše – Jizerské hory vycházel v letech 2015–16 ve 48–49. ročníku. Širokou veřejnost, zajímající se o hodnoty přírody a krajiny Krkonoš, Podkrkonoší, Jizerských hor a jejich podhůří, informoval o způsobech ochrany a rozvoje těchto hodnot, o historii regionu, o soudobém dění v území a reflexi území v umění. To odpovídá požadavkům Státního programu EVVO, nařízení vlády č. 165/1991 Sb., kterým se zřizuje Krkonošský národní park a stanoví podmínky jeho ochrany, a zřizovací listiny Správy KRNP (předmětem hlavní činnosti Správy je mj. propagační a publikační činnost v oboru ochrany životního prostředí).

Správa KRNP časopis vydávala ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR a za přispění Nadace pro záchranu a obnovu Jizerských hor a Nadace Preciosa. V roce 2016 titul po několikaleté přestávce znovu začal podporovat Liberecký kraj.

V roce 2015 vycházel 48. ročník časopisu. Z minulých let pokračovaly pravidelné rubriky *Poklady starých zahrad* (v září bohužel odešel jeden z tvůrců, ovocnář Josef Kloutvor), *Horská služba* od emeritního člena horské služby Přemysla Kovářika, *Zlaté časy bílé stopy* Aleše Suka a Jakub Šimurda představil dalších dvanáct *památných stromů Krkonoš*. Jednotlivé druhy krkonošské květeny v příloze pro děti od července vystřídaly *biotopy Krkonoš*. Jana Tesařová-Feistauerová každý měsíc pro čtenáře připravila výlet po horských stezkách a zahájila představování zástupců různých profesí na Správě KRNP. K nejoblíbenějším pracím patří rozhovory etnologa Libora Duška s pamětníky (např. Jan Spindler, Blahoslav Švec, Alois Zieris). Vladimíra Paterová přiblížila hodnotnou *architekturu ve Špindlerově Mlýně 60.–80. let 20. století*. Ivo Łaborewicz představil pět *paláců Jelenohorské kotliny*. Redakce publikovala několik rozsáhlých prací k 70. výročí ukončení druhé světové války, např. *Opevnění v údolí Malé Úpy* (Radan Lášek), *Koncentrační tábory v oblasti Jizerských hor a Krkonoš* (Tamara Nováková, Lubor Lacina), *Vojenské obsazení Krkonoš a Podkrkonoší čs. vojskem v roce 1945* (Ondřej Vašata), *Historie sestřeleného letadla* (Vladimír Lacina), *Divoký odsun na Liberecku* (Ivan Rous). Stálý spolupracovník Vlastimil Pilous připravil několik článků: *Krkonošské mlíčnice*, *Vrchlabské peřeje*, *Stola v Liščíh dole*. Záhadu *Zaniklé zahrady horských květin – Bucharovy botanické zahrady u Martinovy boudy* se pokusil rozluštit Jaromír Tlustý. Autoři věnující se Jizerským horám představili evropsky významné lokality, činnost správy Chráněné krajinné oblasti Jizerské hory, hmyz JH a zajímavá místa v oblasti.

Ve 49. ročníku byly dokončeny cykly *Poklady starých zahrad* (Ludmila Harčariková) a *Památné stromy. Krkonošské biotopy* v polovině roku nahradilo představování skupin živočichů pod názvem *Zvířecí rodiny* Jany Tesařové, opět s kresbami Kateřiny Šišperové. Pokračují *Setkání s krnapákem*, *návštěvy u pamětníků*, *Horská služba*, *výlety Horskou pěšinou*. Volný cyklus o architektuře 60.–80. let 20. století dospěl do Pece pod Sněžkou. Aleš Suk od závěru předcházejícího ročníku dokumentoval život a dílo *umělců na ski* – Františka Karla Hrona, Františka Cíny Jelínka, Josefa Jíry, Otakara Špamiela, Oldřicha Opita, Kamila Vladislava Mutticha, Zbyňka Suka, Josefa Rösslera Ořovského, Julia Jelínka a Karla Pekárka. Tentýž autor od srpna komentuje fotografickou pozůstalost vrchlabského trenéra a učitele Zdeňka Pelce. Stanislav Březina v novém cyklu přibližuje soužití a souboje uvnitř lučních společenstev. Veronika Srnková upozornila na nebezpečí genetické koroze v zásadním článku *Violka žlutá sudetská versus zavlečené macešky*. Geomorfolog Vlastimil Pilous zmapoval *Přehrady, které našťěstí nebyly postaveny*, a zevrubně popsal *Zvičinu jako miniaturu Krkonoš*. Po roce byla analyzována *Stoletá lavina v Modrém dole*. Krkonošskému krasu byly věnovány dva články *Ponikelské propadání* a *Kras západních Krkonoš a Podkrkonoší* autorů Vratislava Ouhrabky a Jiřího Dvořáka. Z oblasti historické vyniká originální článek *O Grauparově mapě a jejím autorovi* od Aleše Valenty. Jan Luštinec připravil pendant výstavy KM Jilemnice o kardinálu Harrachovi *Mezi Prahou, Vídní a Římem*. Jiří Dvořák napsal medailony nositelů Ceny ředitele Správy KRNP. Rok 2016 byl věnován dílu Františka Kavána (Jan Luštinec ad.). Polská strana Krkonoš byla zastoupena články o rozšíření polského národního parku (Jiří Dvořák), *Szwajcarka a Krzyżna Góra* (František Jirásko), *Karpniki a Schaffgotschovský palác v Jelení Hoře-Teplících* (Ivo Łaborewicz).

Na jizerskohorských stránkách vycházel cyklus *Naši savci*, pokračovaly *Osudy památek*, začal cyklus *Pohledy* (vývoj krajiny na pohlednicích). Inovativní je článek Vlastimila Pilouse *Brusírenské rybníčky v Josefově Dole*. Pavel D. Vinklát k 100. výročí tragédie na Bílé Desné napsal článek *Protržená přehrada*.

Redakční tým v letech 2015–16 pracuje ve složení Jiří Bašta, Jiří Dvořák, Jana Tesařová, Vladimíra Dyntarová; produkční lvetu Kultovou vystřídala Lucie Sokolová. Antonín Tichý i nadále připravuje rejstřík článků, měsíčně aktualizovaný na webu **krkonose.krnep.cz**. Jizerskou část smluvně rediguje Pavel D. Vinklát, jenž intenzivně spolupracuje se Správou CHKO Jizerské hory, muzei a regionálními spolky. Po výběrovém řízení v červnu 2016 časopis stále tiskne Tiskárna Polygraf Turnov. Časopis obsahuje 52 stran včetně 4 stran tužší obálky. Cena výtisku byla 47 Kč, roční předplatné stálo 492 Kč.

7. KRKONOŠSKÉ MUZEUM

Krkonošské muzeum v roce 2016

Jiří Louda, Blanka Zázvorková, Jan Luštinec

Krkonošské muzeum Vrchlabí

V průběhu celého roku probíhaly intenzivní práce na technickém scénáři chystané nové stálé expozice muzea. Pracovníci muzea připravovali podklady pro autorský tým, prováděli revize a korektury předkládaných verzí technického scénáře.

Personální obsazení

Ředitel: Blanka Zázvorková

Odborní pracovníci: Mgr. Lenka Vejnarová, Mgr. Libor Dušek, Ing. Jakub Šimurda, Mgr. Jiří Louda, Mgr. Jana Antošová, Olga Metelková, Jana Skálová, Radka Řezníčková. Od 1. 11. nástup nového konzervátora Františka Niče

Pracovníci provozu: Iva Studecká, Bc. Pavel Žalský, Renata Kholová, Růžena Štěpánková, PaedDr. Josef Pivoňka, Irena Krejčová

Krkonošské muzeum Jilemnice

Personální obsazení

Vedoucí pracoviště: PaedDr. Jan Luštinec

Odborní pracovníci: Mgr. Martin Witkowski, Bc. David Ulrych, Jana Krausová, Eva Martinová

Pracovníci provozu: Šírová Vlasta, Hradecká Alena, Kadavá Zdeňka, Hauková Dana, Mgr. Vejclová Lea, Mgr. Tůmová Anna

Památník zapadlých vlastenců Paseky nad Jizerou

Personální obsazení: Andrea Bariaková, Alena Martínková

Expozice Šindelka v Harrachově

Personální obsazení: Helena Blomerová, Edita Svobodová

Výstavy

Krkonošské muzeum Vrchlabí (KMV)

Klášter – ambit:

17. 11. 2015 – 31. 1. 2016 **Betlémy ze sbírek muzea.** Betlémy patří k vánočnímu času a návštěvníci muzea je zde v tuto dobu také vyhledávají a očekávají. Sbírký Krkonošského muzea mají v tomto směru stále co nabídnout. K vidění byl i unikátní stavěcí betlém vytvořený sedmi generacemi semilských loutkářů Maiznerů. (kurátor L. Dušek)

9. 2. 2016 – 22. 5. 2016 **Lyžující umělci** – vynikali nejen ve sportu, ale byli též výtvarně nadaní. Výstava obrazů nejen ze sbírek Krkonošského muzea ve Vrchlabí připravené ve spolupráci s A. Sukem představila tvorbu O. Bubeníčka, F. Cíny Jelínka, J. Jelínka, J. Jíry, F. K. Hrona, O. Oplta, K. Pekárka a O. Španiela. (kurátor J. Antošová)

31. 5. 2016 – 18. 9. 2016 **Mechorosty – latimérie mezi rostlinami** – Výstava připravená v základu Vlastivědným muzeem v Olomouci a adaptování pro krkonošské podmínky přiblížila svět těchto, s nadsázkou řečeno, živoucích zkamenělin. (kurátor J. Šimurda)

27. 9. 2016 – 29. 1. 2017 **Jaroslav Skrbek – Z Krkonoš do světa a zpět** – Dříve populární, dnes pozapomínaný malíř a grafik, jehož dílo bezesporu patří do zlatého fondu Krkonoš, si zasloužil být opět náležitě připomenut. Skrbkovy práce zastoupené v našich sbírkách, sbírkách muzea ve Vysokém nad Jizerou a Jilemnicí však připomínají, že jeho dílo se tematicky neomezovalo zdaleka jen na náš region. (kurátor J. Antošová)

Kláster – malá výstavní místnost:

19. 11. 2015 – 17. 1. 2016 **Vánoční jablíčko** – z minulého roku pokračovala netradiční vánoční výstava osvětlující úlohu jablka v období adventu a vánočních svátků, díky spolupráci s L. Harčarikovou představila i pro náš region tradiční odrůdy. (kurátor L. Dušek)

26. 1. 2016 – 10. 4. 2016 **Od Masopustu do Velikonoc** – po konci masopustu následuje období půstu, po něm pašijový týden vrcholící velikonočním pondělkem. Výstava představila nejen křesťanské lidové zvyky a obyčeje Krkonoš a Podkrkonoší tak, jak je slavili čeští i němečtí obyvatelé hor do poloviny 20. století. (kurátor L. Dušek)

26. 4. 2016 – 26. 6. 2016 **Samá voda** – tradiční výstava výtvarných prací žáků Základní umělecké školy K. Halíře ve Vrchlabí byla tohoto roku zaměřena na nejcennější tekutinu planety Země a pět ji doplnil koncert – tentokrát dechového oddělení školy. (technický kurátor J. Skálová)

12. 7. 2016 – 30. 10. 2016 **Krkonošemi prstem po mapě** – mapy dokumentují vznik a největší rozmach turistiky v Krkonoších od konce 19. do poloviny 20. století, lze nich lze vyčíst kromě změn vycházkových tras i mnoho dalších informací a Krkonošské muzeum jich ve svých sbírkách má početný soubor. (kurátor J. Skálová)

8. 11. 2016 – 15. 1. 2017 **Sladké vánoce** – Vánoce jsou nejen svátky klidu, pohody, dárků a tajemné atmosféry. Malí i velcí si také užívají cukroví a dalších kulinářských lahůdek. Výstava připomněla, jaké dobrůtky pekly a připravovaly naše prabáby a čím se mohou pochlubit současné kuchařky. (kurátorkami byl celý ženský kolektiv KM Vrchlabí)

Historický dům č. p. 222

3. 12. 2015 – 3. 4. 2016 **Od čížby k ornitologii** – z minulého roku pokračovala úspěšná výstava sledující proměny vztahu člověka a ptactva v našem regionu. (kurátor J. Šimurda)

12. 4. 2016 – 28. 8. 2016 **Nechte na hlavě** – hlavní sezonní výstava se zaměřila na praktickou, módní i symbolickou součástí oděvu, tedy na pokrývky hlavy. Základ vystavovaných exponátů pocházel z pestré sbírky pokrývek hlavy v Krkonošském muzeu, které navíc doplnily zajímavé výpůjčky z okolních institucí. K výstavě se vázala též letošní Muzejní noc. (kurátor J. Louda)

6. 9. 2016 – 20. 11. 2016 **Historie létání ve Vrchlabí** – zdejší létání má dobrý zvuk a dlouhou tradici, kterou přibližovala atraktivní a informačně nabytá výstava. (externí kurátor P. Kocián)

29. 11. 2016 – 26. 2. 2017 **Křehká krása** – sklo a porcelán byly, jsou a budou součástí všedního i svátečního dne, proto jsou zastoupeny i ve sbírkách našeho muzea a návštěvníci na nich vždy rádi spočinou pohledem. (kurátorka J. Antošová)

Krkonošské muzeum Jilemnice (KMJ)

Zámek:

12. 11. 2015 – 29. 2. 2016 **Mezi Prahou, Vídní a Římem**

18. 3. – 5. 6. **František Kaván: Krajinou domova**

10. 6. – 25. 9. **Duše plná koleček** – mechanické hračky a figury

30. 9. – 30. 10. Pavel Sivko **Cesty grafiky**

25. 11. 2016 – 15. 3. 2017 **Petrolejové lampy** aneb jak se svítilo v časech Štěpky Kiliánové

Výstavní síň v č. p. 1:

1. 12. 2015 – 29. 2. 2016 Z depozitářů muzea – **Vánoce v Krkonoších**

4. 3. – 17. 4. **Požehnané Velikonoce**

20. 4. – 23. 11. **Náš Krakonoš**

25. 11. – 31. 1. 2017 **Za Ježíškem do Afriky**

Erbovní sál v č. p. 1:

27. 11. 2015 – 12. 6. 2016 **Jiří Škopek – Poetická zastavení**

17. 6. – 7. 9. **Ve znamení tří deklarací...**, šlechta v letech nacistického ohrožení československého státu

17. 6. – 20. 9. **Zámecké automobily – fotografie historických vozů**

8.–20. 9. **80 let od otevření Masarykovy horské silnice z Jilemnice na Krkonoš**

27. 9. – 6. 11. **Jiří Vavřina – obrazy / Architekt Miloslav Říha – výběr z tvorby** (interiérová plastika)

11. 11. – 27. 2. 2017 **Helena Zmatlíková – ilustrace**

Výstavy mimo muzeum:

1.–31. 3. 2016 SD Jilm – Galerie V kotelně – **Jaroslav Havlíček a jeho Jilemnice**

16. 7. Martinice v Krkonoších – vlakové nádraží – výstava **O historii místní dráhy** u příležitosti prohlášení nádraží kulturní památkou

3. 12. Martinice v Krk. – vlakové nádraží výstava **O historii místní dráhy** u příležitosti X. andělské projíždky

Památník zapadlých vlastenců Paseky nad Jizerou (PZV)

23. 6. 2015 – 30. 4. 2016 **Cestou necestou** – z loňského roku pokračovala výstava o tradičních způsobech dopravy a přepravy.

7. 5. 2016 – 30. 4. 2017 **Domácká výroba** – výstava představila některá výrobní odvětví, jako návlek korálků, pletení košíků, zhotovování košťat, šití vysokých baček a mnoho jiných řemesel, která poskytovala možnost skromného přivýdělní horalům na přelomu 19. a 20. stol. (kurátor A. Bariaková)

Chodba

23. 6. 2015 – 30. 4. 2016 **Po paseckých cestách a pěšinách současných i zaniklých** – výstava pokračovala z minulého roku a představovala proměny známých míst Pasek.

7. 5. 2016 – 30. 4. 2017 **Pasecké industriální stavby na dobových plánech** – výstava prostřednictvím historických plánů přibližuje průmyslové objekty na paseckém katastru, jako například soustružny, pily, tkalcovny, mlýny a papírnu na přelomu 19. a 20. stol. (kurátor A. Bariaková)

Další akce pro veřejnost

Krkonošské muzeum Vrchlabí

Velké jednorázové akce:

Roční cyklus velkých jednorázových akcí je v Krkonošském muzeu Správy KRNAP již ustálený. Návštěvníci jsou s ním obeznámeni a již s akcemi dopředu počítají. Zřejmě také bylo dosaženo limitu či optima, které je v silách pracovníků i v ochotě veřejnosti trávit svůj volný čas na půdě Krkonošského muzea. Řada z těchto akcí probíhá v rámci udržitelnosti přeshraničního česko-polského projektu Zahrady živé kultury.

9. 2. 2016 **Masopustní outerek** – třetí ročník obnovených masopustních tradic, který naše muzeum pořádá se společností Lesní školka Mraveneček, spolkem Na Dvoře, Divadelním spolkem Vlastík, Skautským střediskem Krakonoš a společností No limits! Průvodem tradičních i novodobých masek za doprovodu řízné muziky z kostelního náměstí vede na zámek za starostou vyzvednout klíče od města a poté vrcholí na náměstí sehráním satirické divadelní masopustní hry na vždy aktuální téma.

23. 3. 2016 **Velikonoční jarmark v muzeu** – nejen školám a školám, ale i široké veřejnosti byl určen jarmark, kde bylo možno zakoupit velikonoční zboží, zhlédnout ukázky jeho výroby. Návštěvníci si sami mohli vyzkoušet ozdobit kraslici či uplést pomlázku.

20. 5. 2016 **Muzejní noc** – 12. ročník, s názvem *Dámy a pánové, nechte na hlavě*, vycházela z výstavy pokrývek hlav, konané přes celou hlavní sezónu v č. p. 222. Pro příchozí byl připraven bohatý program, kde se mohli zúčastnit soutěže o nejhezčí a nejkurióznější pokrývku hlavy, shlédnout módní přehlídku Spolku paní a dívek z Jilmu, komentované prohlídky výstavou a vyslechnout přednášku R. Polácha z Muzea Novojičínka disponujícího bohatými sbírkami tohoto druhu. Neodmyslitelnou součástí muzejních nocí jsou i koncerty, nyní tak vystoupil Big Band ZUŠ Vrchlabí a celou akci ukončil tradiční varhanní koncert ředitele ZUŠ Radka Hanuše a jeho žáků.

24. 6. 2016 **Svatojánská noc** – v červnu ožívá zahrada za čtyřmi domky na kostelním náměstí akcí směřovanou spíše kulturně, než muzejně. Přesto nechyběly tradiční činnosti jako stlaní svatojánské postýlky a další bylinkářské aktivity pro malé i velké. Hlavním účinkujícím byla pilníkovská kapela TLUPA TLAP.

5. 7. – 28. 8. 2016 **Řemeslnického léta** – proběhl již 19. ročník opět v podloubí čtyř historických domků. Během léta zde prezentovali svůj um řemeslníci tradičního i netradičního zaměření. V rámci akcí proběhly i kurzy zaměřené například na paličkování či drátování.

2. 9. 2016 **Dožínky v muzeu** – soutěž o nejlepší dožínkový koláč, ale i vystoupení různých uskupení, nyní národopisného Horalu z Vrchlabí a divadelního Montalbanu z Jilemnice, byly součástí akce na zahradě čtyř historických domků.

25.–26. 11. 2016 **Vánoční jarmark** – v ambitu augustiniánské kláštera mohli návštěvníci nakoupit drobné vánoční dárky ale také si vlastnoručně zhotovit adventní věnec či uplést a upéct vánočku.

V předvánočním čase se klášter zaplnil knihami dočasného antikvariátu, který tu opět instalovalo sdružení Tamar v rámci dobročinné akce *Knihobraní*. Výtěžek je určen na údržbu dětského hřiště v sousedství modlitebny Českobratrské církve evangelické.

Série úterních přednášek "Pod Kočkou":

Již šestým rokem zveme zajímavé hosty, kteří mají co říci k přírodě a kultuře Krkonoš, ale i dalším zajímavým tématům. Akce se konají od ledna do března, každé druhé úterý od 17 hodin v historickém domku č. p. 222 na kostelním náměstí.

5. 1. 2016 **Rekreace v Krkonoších: zlatá šedesátá** – Pánové Blahoslav Švec a Milan Kirinovič v šedesátých až osmdesátých letech organizovali rekreační pobyty na krkonošských boudách. Podělili se rádi o četné nejen humorné zážitky a u dobových fotek pohovořili o fenoménu rekreací v období reálného socialismu.

19. 1. 2016 **Kam chodí jeleni spát?** – Beseda věnovaná telemetrii jelení zvěře v Krkonoších, která probíhá díky projektu EU. Účastníky besedy byli doc. RNDr. Jiří Lamka, CSc. z Farmaceutické fakulty v Hradci Králové a Bc. Jiří Tureček ze Správy KRNAP.

2. 1. 2016 **Chaloupky pod horama** – Není roubenka jako roubenka! Jak ale poznáme tu pravou krkonošskou? Mgr. Jiří Louda představil lidovou architekturu typickou pro Krkonoše a Horní Pojizeří v širších souvislostech při promítání fotografií chalup a jejich architektonických detailů.

16. 2. 2016 **Střípky z čínské Sečuanu** – Čína je zemí ohromných rozdílů a kontrastů a také neuvěřitelně rozmanité přírody, s unikátními geologickými výtvy a bohatstvím druhů, které nejsou v žádné jiné mimotropické zemi světa. Velké hospodářské úspěchy jsou však vykoupené masivní devastací životního prostředí i přírody samotné. Hovořil a promítal geomorfolog RNDr. Vlastimil Pilous.

1. 3. 2016 **Grauparova mapa** – Podrobnou a informačně bohatou mapu jilemnického velkostatku vytvořenou roku 1765 J. A. Grauparem představil autor stejnojmenné knihy, vydané Správou KRNAP, PhDr. Aleš Valenta, Ph.D., a zároveň proběhl křest této knihy.

15. 3. 2016 **Jáva – království sopek** – Promítání Tomáše Plecháče o putování po nejlidnatějším ostrově světa zavedlo návštěvníky do rušných velkoměst, starobylého budhistického chrámu Borobudur, největší mešity v jihovýchodní Asii, na svahy nejaktivnějších indonéských vulkánů i za proslulými sběrači sýry na plošině Kawah Ijen.

Mimořádné přednášky a prezentace:

19. 3. **Kurz pletení košíků** – Ing. Jitka Zahradníková zopakovala populární kurz pletení z vrbového proutí.

22. 3. 2016 **Jidášovo ucho, vraní oko a Velikonoc** – o křesťanské i pohanské symbolice postních a velikonočních svátků pohovořil RNDr. Tomáš Pavlík z Chrudimi, který se tematice lidových zvyků s jejich přesahem do přírodních věd věnuje již desítky let.

17. 8. 2016 **Sedm písní pro dlouhý život** – v rámci cyklu Promítej i Ty! byl ve spolupráci s vrchlabským Domácím hospicem Duha a Virtuální univerzitou třetího věku při KD Střelnice uveden dokument Amy Haride o pacientech skotského hospicu a tam úspěšně působící sestře Mandy.

25. 10. 2016 **100 let Otokara Štětky** – vzpomínkové posezení s pamětníky na zasloužilého náčelníka Horské služby připravil a moderoval Libor Dušek.

4. 10. 2016 **Poklady Krkonošského muzea** – publicistka Eliška Pilařová pohovořila s kurátory sbírek o svých dvou knihách o reprezentativních kusech ze sbírek našich muzeí. Publikace byly slavnostně pokřtěny a následovala autogramiáda.

Krkonošské muzeum Jilemnice (KMJ)

Kulturní akce konané v Krkonošském muzeu:

21.1. Erbovní sál: ČKA Klub Betanie, **Polní cestou (O Františku Kavánovi)**, PaedDr. J. Luštinec, Ing. T. Hájek, Mgr. R. Hanuš, Mgr. M. Prokopcová

16. 2. Erbovní sál: **komentovaná prohlídka** pro ZTP Jilemnice

18. 2. Erbovní sál: ČKA Klub Betanie, přednáška **Karel IV. a jeho místo v českých dějinách**, Doc. PhDr. Tomáš Petráček, Ph. D., Th. D.

26. 2. Erbovní sál: **Tisková konference** s panem prezidentem M. Zemanem

9. 3. Zámecký okruh: Město Jilemnice – konference Udržitelný urbanismus města a bydlení na sídlišťích – **speciální přednáška** pro účastníky konference.

31.3. Erbovní sál: ČKA Klub Betanie, přednáška **Světla a stíny současné Makedonie** Doc. Mg. A. Tomáš Petráň, Ph.D.

7. 4. Erbovní sál: diskusní **Fórum zdravého města Jilemnice** – desatero problémů, ing. Dana Diváková

12. 4.; 29. 4.; 6. 7.; 13. 7.; Výstavní síň č. p. 1: **Prezentace a ukázka zdobení perníčků** – PhDr. Dana Holmanová (Nositel tradic)
21. 4. Erbovní sál: koncert **Jarní violoncellové setkání**, ZUŠ Jana Hanuše Praha
21. 4. Erbovní sál: ČKA Klub Betanie, přednáška **Vznik Jednoty bratrské**, Ota Halama, Th. D.
29. 4. Erbovní sál hudebně literární pásmo: **Jaroslav Havlíček a jeho Jilemnice**, Mgr. Pavel Hoza, Stanislav Zindulka, PaedDr. Jan Luštinec
6. 5. Erbovní sál: ČKA Klub Betanie: přednáška **Zámečtí zahradníci a jejich mecenáši. Jan hrabě Harrach a zahradník Jan Mrázek** – Jaromír Tlustý
11. 5. Zámek – výstavní sál: **Komentovaná prohlídka** výstavy **František Kaván – krajinou domova**
3. 6. Erbovní sál: **Koncert vítězů** – ZUŠ Jilemnice, dechový soubor učitele J. Horáčka (saxofonisté zvítězili na celostátní soutěži v Orlové, další „dechaři“ obsadili III. místo)
23. 6. Erbovní sál: ČKA Klub Betanie, hudebně literární pásmo **Večer s Václavem Karlem Holanem Rovenským** – Alžběta Kulíšková, Bohuslav Lédl, Michal Kutek
24. 6. Erbovní sál: **Koncert Camponotus a Fidle** pod vedením Lenky Krausové
13. 7. a 15. 7. Krakonošovy letní podvečery (KLP) – **komentované prohlídky kostela sv. Vavřince** – Jan Luštinec
13. 7. Erbovní sál: KLP – koncert „**Poceta Janu hraběti Harrachovi**“ – **Rety plné operety** – sólisté opery Divadla F. X. Šaldy v Liberci
14. 8. **Slavnostní poutní bohoslužba** u příležitosti 280. výročí vysvěcení chrámu sv. Vavřince – úvod Jan Luštinec
3. 9. Dny evropského dědictví (DED) – **komentované prohlídky kostela sv. Vavřince**, Jan Luštinec
3. 9. Erbovní sál (DED) – přednáška **Restaurování grafiky Vztyčování Kříže** – Bc. Milana Vanišová
8. 9. Erbovní sál + zámek: DED – přednáška **Mechanické betlémy a jejich restaurování** – Kamil Andres
22. 9. Erbovní sál: diskusní setkání **Budoucnost okolí sportovišť u nemocnice a areálu OSP**, město Jilemnice a Atelier L, s. r. o.
20. 10. Erbovní sál: ČKA Klub Betanie, přednáška **Člověk a fyzika**, RNDr. Zdeněk Cimpl
10. 11. Erbovní sál: ČKA Klub Betanie, přednáška **Likvidace lepry** – navrácení lidské důstojnosti – Bc. Luboš Hajas
29. 11. Erbovní sál: diskusní fórum **Budoucnost okolí sportovišť u nemocnice a areálu OSP**, město Jilemnice a Atelier L, s. r. o.
15. 12. Erbovní sál: ČKA Klub Betanie, přednáška **Poklady hradu Karlštejna** – PhDr. Naďa Kubů. CSc. a ing. Jaromír Kubů (kastelán hradu)

Kulturní akce konané mimo Krkonošské muzeum:

1. 3. SD Jilm: úvodní slovo k divadelnímu představení **Petrolejové lampy** a zahájení výstavy **Jaroslav Havlíček a jeho Jilemnice** – Jan Luštinec
10. 6. Městské muzeum ve Dvoře Králové: zahájení výstavy **Kavárna, cukrárna – aneb sladké léto v muzeu** – Jan Luštinec
21. 6. ZUŠ Vrchlabí, pořad **Kde domov můj?**, slovo historika Jan Luštinec
27. 6. Kříž v Hrabachově: **Ekumenická bohoslužba** u příležitosti 150. výročí prusko-rakouské války – úvodní slovo Jan Luštinec
1. 7. Památník K. V. Raise, Lázně Bělohrad: **František Kaván, malíř Krkonoš a podhůří, přítel K. V. Raise** – úvodní slovo Jan Luštinec

9. 9. Křížlice a okolí: Otevření naučné stezky **Zarostlá místa Kavánových obrazů** – komentovaná procházka, Jan Luštinec
26. 9. Krkonošské muzeum Vrchlabí: Zahájení výstavy **Jaroslav Skrbek: Z Krkonoš do světa a zpět** – Jan Luštinec
28. 9. kostel sv. Vavřince v Jilemnici: **slavnostní mše sv. ze slavnosti sv. Václava** – úvod Jan Luštinec
28. 9. Kostel sv. Kateřiny Mříčná: koncert: **úvodní slovo k 300. výročí založení kostela** – Jan Luštinec
2. 10. kostel sv. Vavřince v Jilemnici: **výroční slavnost posvěcení chrámu** (posvícení) – úvodní slovo Jan Luštinec
10. 10. Trutnov: Přednáška **Život a dílo Františka Kavána** – Jan Luštinec
12. 10. Regionální muzeum a galerie v Jičíně – zahájení výstavy **František Kaván: Krajinou domova** – Jan Luštinec
8. 11. Regionální muzeum a galerie v Jičíně: přednáška **František Kaván: Na vzduchu domova** – Jan Luštinec
23. 11. Muzeum Českého krasu, p. o. Beroun: **Betlémy** – zahájení výstavy Jan Luštinec
16. 12. Olešnice u Červeného Kostelce, zahájení výstavy **Olešenské betlémy** a přednáška – Jan Luštinec
20. 12. Klášterní kostel sv. Augustina Vrchlabí: **Vánoční koncert** – úvod Jan Luštinec
27. 12. kostel sv. Vavřince v Jilemnici: **Vánoční koncert** – úvod Jan Luštinec
28. 12. Klášterní kostel sv. Augustina Vrchlabí: **Vánoční koncert** – úvod Jan Luštinec

Památník zapadlých vlastenců Paseky nad Jizerou

28. května 2016 **Kyselo a kaše – to je strava naše** – beseda s etnologem Mgr. Danielem Dědovským, Ph.D. na téma tradiční krkonošské kuchyně s ochutnávkou toho, co se vařovalo a peklo na Pasecku a Vysocku.

15. října 2016 **Hodinka s Karlem Václavem Raisem** – Jitka Mečířová pohovořila o životě a rodině K. V. Raise, jenž zvěčnil paseckého Věnceslava Metelku v románu Zapadlí vlastenci, ale i o jiných knihách z pera tohoto autora.

5. listopadu 2016 **Brambory jsou chudých tolarů** – co se kuchtilo a peklo po chalupách po sklizni brambor, jak se nakládalo vysocké zelí a co se připravovalo z dumlíku – o tom všem byla druhá beseda na téma krkonošské tradiční kuchyně s etnologem Danielem Dědovským.

Publikační, přednášková a výzkumná činnost, mediální prezentace muzea

Krkonošské muzeum Vrchlabí

Publikace muzea:

V roce 2016 vyšla díky finanční podpoře z fondů Islandu, Lichtenštejnska a Norska celá řada knižních publikací, které čerpaly z bohatých sbírek muzea. Eliška Pilařová ve spolupráci se správci sbírkových fondů připravila dvoudílné *Poklady Krkonošského muzea*. Aleš Valenta zpracoval edici *Grauparovy mapy velkostatku Jilemnice* s kvalitním a obsáhlým komentářem. Zájmu veřejnosti se těšily též *Krkonošské boudy* Martina Bartoše s bohatým obrazovým doprovodem ze sbírek muzea.

Publikační, přednáškové, výzkumné a vzdělávací aktivity odborných pracovníků:

Mgr. Libor Dušek, PhD. (etnolog) pravidelně přispíval do časopisu *Krkonoše – Jizerské hory* (13 příspěvků), jehož redakční rady je členem. Zejména šlo o rozhovory s pamětníky v rámci rubriky *Návštěva*, což je jeden z výstupů jeho pokračujícího etnologického terénního výzkumu formou sběru primárních dat prostřednictvím řízených rozhovorů s pamětníky. Z přednáškové činnosti jmenujme přednášku pro studenty etnologie FF UK v Praze o krkonošských tradicích a přednáška o tradičním životě v Krkonoších na přelomu 19. a 20. století pro ZŠ z Prahy na chatě Světlanka v Rokytnici n. J.

Mgr. Jiří Louda (historik) publikoval dva příspěvky v časopise *Krkonoše – Jizerské hory*. Ve vrchlabském městském zpravodaji *Puls* zveřejnil taktéž dva články k lokálním dějinám. Dvěma recenzemi přispěl do vlastivědného sborníku *Krkonoše – Podkrkonoší* 27 a jednou do vlastivědné ročenky *Z Českého ráje a Podkrkonoší* 29. V obou těchto odborných periodících je členem redakční rady. Dále realizoval přednášku o lidové architektuře v rámci cyklu přednášek *Večery pod kočkou*. Na vojensko-historickém workshopu v Borku u Pecky pohovořil o Nizozemské revoluci. V rámci Dne architektury vedl exkursní pochůzku po Vrchlabí a pro ZŠ Náměstí míru připravil dvě výjezdní přednášky o osídlování Krkonoš ve Špindlerově Mlýně. Na konferenci *Tundra v srdci Evropy* v Peci pod Sněžkou promluvil o osídlování krkonošské tundry člověkem. Pracuje pro oblast památkové péče jako konzervátor SPP pro ORP Vrchlabí a jako člen Komise pro regeneraci MPZ Vrchlabí.

Ing. Jakub Šimurda, DiS. (přírodovědec) Přednesl přednášku pro studenty vrchlabského gymnázia o migraci ptáků, ornitologii věnoval i dvě hojně navštívené venkovní akce pro veřejnost *Kroužkování ptáků u krmítka* a *Vítání ptačího zpěvu*. V Muzeu Podkrkonoší v Trutnově pak přednášel o velkých šelmách Krkonoš. Pro čas. *Krkonoše – Jizerské hory* připravil 12 pokračování seriálu *Památné stromy Krkonoš a Podkrkonoší*. Pro ornitologický časopis *Prunella 2016* připravil dva příspěvky: *Jarní přilet ptáků do podhůří Krkonoš v letech 1997–2014* a *Početnost datla černého v Krkonoších v letech 2013 – 2016*. Podílel se na monitoringu šelem na území Krkonoš v rámci soustavy Natura 2000, je též zapojen do projektů *Vliv struktury a fragmentace lesních ekosystémů Krkonoš na jejich ornitocenózy*, *Mezinárodní sčítání vodních ptáků*, *Monitoring dravců na území ČR liniovou metodou*, *Mapování ptáků České republiky 2014–2017*, *Odchyt a kroužkování ptáků na území Krkonoš* (výzkumný projekt Národního muzea). Je členem redakční rady ornitologického sborníku *Prunella*, dále členem České společnosti ornitologické, Ornitologické sekce při Správě KRMAP a Společnosti spolupracovníků Kroužkovací stanice Národního muzea v Praze.

Bc. Pavel Žalský (muzejní pedagog) k devíti výstavám připravil doprovodný program, který prezentoval 62 skupinám převážně žáků a studentů od mateřských po střední školy, v menší míře také dospělým včetně seniorů. Obdobně se také podílel na programu velkých tematických akcí v rámci udržitelnosti projektu *Zahrady živé kultury* a *Muzejní noc*.

Další aktivity odborných pracovníků:

Celkem poskytl odborní pracovníci muzea včetně knihovny své služby 228 badatelům buď formou osobní konzultace, nebo prostřednictvím korespondence. Mezi nejčastější žádosti patřilo, vedle požadavků na literaturu, vyhledávání historických fotografií soukromým i právnickým osobám, dále konzultace při přípravě bakalářských a diplomových prací.

Mediální prezentace muzea:

Tak jako v minulých letech byly informace o dění v muzeu (pozvánky na akce, tiskové zprávy) distribuovány médiím a na webové stránky muzea prostřednictvím odd. propagace Správy KRMAP a prostřednictvím facebooku muzea (publikování krátkých zpráv, zodpovídání badatelských dotazů apod.). Pokračovala spolupráce s Českým rozhlasem a tiskem.

Krkonošské muzeum Jilemnice

Publikační činnost a spolupráce s tiskem, Českou televizí a rozhlasem dosáhla takového rozsahu, že ji nelze na tomto malém prostoru vyjmenovat. Z publikační činnosti připomeňme alespoň knihu *František Kaván – Život a dílo* a kvalitní nástěnný kalendář *František Kaván: Krkonošské motivy*. Oba tisky vyšly jako součást neobyčejně úspěšného projektu *Kavánův rok*, inspirovaného významnými Kavánovými výročími (150 let od umělcova narození, 75 let od jeho úmrtí, 60 let od založení Kavánovy galerie při muzeu v Jilemnici). Zmínit bychom měli i stolní kalendář *Jilemnická*

zastavení, vydaný firmou Gentiana Jilemnice. Na publikační činnosti muzea se podíleli pracovníci dr. Luštinec a Mgr. Witkovski.

Památník zapadlých vlastenců Paseky nad Jizerou

Pracovnice PZV A. Bariaková poskytla konzultace a zpřístupnila sbírku či archiv muzea 18 badatelům.

Sbírky

Krkonošské muzeum Vrchlabí

Za rok 2016 se sbírka KMV rozrostla o 367 přírůstkových čísel sbírkových předmětů. 121 přírůstkových čísel představuje ve skutečnosti 382 kusů pohlednic, další početnou skupinou jsou fotografické kalendáře z Krkonoš či krkonošských autorů, do sbírek jich bylo přijato 69. Množstvím kusů, nikoli však bezpodmínečně cenou jednotlivostí, byl největší nákup 58 položek (přírůstkových čísel) od Pavlína Slavíkové, který je tvořen především předměty denní potřeby původem zejména z obce Valteřice. Obohatil především sbírkový fond Národopis. Významnou akvizicí pro fond Umění pak byla koupě obrazu Beno Dlouhého s motivem z Podžalý. Kartové záznamy sbírkových předmětů jsou průběžně digitalizovány (k 31. 12. 2016 je zdigitalizováno 30 591 záznamů v programu Bach a 3 134 v knihovním programu Clavius). Postupně je doplňována webová aplikace Vademecum, která umožňuje zpřístupnit sbírky KMV na internetu široké veřejnosti. Ke konci roku je online dostupných 21 843 evidenčních čísel.

V souladu s muzejním zákonem bylo v roce 2016 zrevidováno 6 658 ev. čísel sbírkových předmětů včetně sbírkové části knižního fondu. 789 sbírkových předmětů bylo odborně ošetřeno v konzervátorské dílně KMV. Z toho bylo 15 předmětů restaurováno a zbytek konzervován. 464 předmětů (421 evidenčních čísel) bylo z vlastních sbírek, 16 předmětů z KMJ a 110 předmětů z PZV. 199 předmětů pak z jiných institucí či od soukromých osob. Vesměš šlo o zápůjčky na výstavy.

KMV zapůjčilo v roce 2016 ze svých sbírek celkem 359 exponátů muzeím především v Turnově, Semilech, Jičíně a Žacléři. V rámci Správy KRNP Krkonošskému muzeu v Jilemnici a Památníku zapadlých vlastenců v Pasekách nad Jizerou. Pro své výstavy si vypůjčilo 423 předmětů, zejména z Vlastivědného muzea ve Vysokém n. J. na výtvarné výstavy *Lyžující umělci* a *Jaroslav Skrbek*, dále pak z Muzea Podkrkonoší na výstavu *Nechte na hlavě*.

Krkonošské muzeum Jilemnice

V roce 2016 KMJ získalo celkem 23 přírůstkových čísel, za nimiž se skrývá celkem 47 předmětů. Nejcennějšími přírůstky jsou krásná a velmi cenná secesní lázeňská kamna z přelomu 19. a 20. století a neméně krásná násypná kamna z doby kolem roku 1900, instalovaná dnes v předpokojí hraběcí pracovny. Z dalších zisků uvedme alespoň ohřívadlo, formu na čokoládu, nástěnný svícen či pět kusů historických map.

Periodické revizi byla podrobena část fondu Umění, celkem 845 sbírkových předmětů. Restaurátorským zásahem prošly čtyři grafické listy, šest map a střelecký terč (rok 1862) hraběte Jana Harracha. Konzervátorským zásahem prošla stříbrná kávová souprava ze zámecké jídelny. Řada dalších předmětů prošla běžným konzervátorským ošetřením.

KMJ v roce 2016 zapůjčilo 518 předmětů a samo si 383 vypůjčilo.

Památník zapadlých vlastenců Paseky nad Jizerou

Sbírka PZV se v roce 2016 rozšířily o 41 sbírkových předmětů běžné denní potřeby a zemědělské výroby. Zásadní je však panem Josefem Schebalem zprostředkovaný dar potomků houslařské rodiny Vedralů z Haagu. Soubor sestává jak z vybavení houslařské dílny, tak z několika kusů hudebních nástrojů. Tato akvizice bude zpracována v roce 2017. K 31. 12. 2016 tak dosáhl celkový počet evidenčních čísel 1 162, z nichž 761 má svůj obrazový digitální záznam a 702 elektronickou

katalogizaci. Roční periodickou inventarizací prošlo 125 ev. č. sbírkových předmětů. 110 sbírkových předmětů (38 evidenčních čísel) bylo ošetřeno ve spolupráci s konzervátorskou dílnou KMV. Za výstavními účely si PZV vypůjčil od jiných institucí 221 sbírkových předmětů a naopak jich 122 zapůjčil.

Knihovny Krkonošského muzea

Krkonošské muzeum Vrchlabí

Knihovna KMV (ev. č. 4003 dle knihovního zákona) spravuje k 31. 12. 2016 39 695 knihovních jednotek (knih a časopisů). V roce 2016 byla doplněna o 598 přírůstků zařazených do sbírkového fondu regionální literatury (akvizice z nové literatury, z odpisových fondů jiných knihoven, z darů) nebo do nesbírkového odborného fondu (akvizice koupí, výměnou časopisů za sborník Opera Corcontica). Záznamy o nových akvizicích jsou průběžně digitalizovány v programu Clavius, aktualizovány a nově doplňovány jsou záznamy také do Souborného katalogu Národní knihovny ČR. Bylo realizováno 733 knižních výpůjček. V knihovně je registrováno 179 uživatelů. Mimoto zajišťovala knihovna distribuci sborníku Správy KRNAP Opera Corcontica a rozesílání povinných výtisků Správy KRNAP.

V rámci regionálního sbírkového fondu knihovny bylo nově inventarizováno 222 ev. č. sbírkových předmětů, 5 050 sbírkových předmětů prošlo revizí.

Knihovnice L. Vejnarová se podílí na projektu Česká knihovna a spolupracuje se sborníkem Z Českého ráje a Podkrkonoší na tvorbě regionální bibliografie.

Krkonošské muzeum Jilemnice

Knihovna KMJ spravuje k 31. 12. 2016 5 729 knihovních jednotek, přičemž se tento počet během posledního roku rozrostl o 112 jednotek. Registrovaných uživatelů knihovny je 12, z toho 4 zaměstnanci muzea. Absenčních výpůjček bylo realizováno 18.

Památník zapadlých vlastenců

Knihovna Památníku zapadlých vlastenců se v roce 2016 rozrostla o 4 knihovní jednotky a celkem jich tak spravuje 115.

Projekty

Krkonošské muzeum Vrchlabí

V prvním čtvrtletí roku 2016 probíhaly přípravné práce pro podání žádosti do Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) zaměřeného na podporu muzeí – **Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví**. Pro tuto výzvu, která byla vyhlášena v únoru 2016, jsme připravovali čtyři žádosti pro naše pobočky:

Zvýšení ochrany a zpřístupnění sbírkových fondů Krkonošského muzea ve Vrchlabí

Pro hlavní budovu Krkonošského muzea ve Vrchlabí – augustiniánský klášter byl znovu připravován projekt na stavební rekonstrukci, který vycházel z nově připravované expozice v prostorách kláštera. Stavební projekt připravovala architektonická kancelář Roman Koucký, s. r. o., a projektová kancelář DELTAPLAN spol., s. r. o. Rekonstrukce objektu a přístavba nového vstupu je základním předpokladem pro navazující etapu, pro obměnu expozice. Pro budovu je plánován nový vstupní objekt na jižní straně, je napojen přímo na parkoviště a bude ústít i do klášterní zahrady. Tím se výrazně zvýší bezpečnost návštěvníků a zároveň zde bude vybudován výtah, který zpřístupní celý objekt pro hendikepované návštěvníky. Dispoziční změny rozšíří a zpřístupní objekt širšímu spektru návštěvníků.

Během roku současně probíhaly práce na technickém scénáři, který připravoval autorský tým K2, s. r. o., vedený scénáristou Pavlem Štinglem a byl odevzdán koncem roku 2016.

Nové Muzeum Krkonoš na ploše téměř dva tisíce metrů čtverečních nabídne nový prostor pro setkání a dialog s veřejností. Expozice bude příběhem krkonošské přírody a příběhem lidí usazených v horách, které jsou ve výsledku spojeny v jeden celek. Člověk modeluje tvář hor, příroda dotváří povahu obyvatel území.

Depozitář Krkonošského muzea – I. etapa – rekonstrukce objektu č. p. 437 v Hořejším Vrchlabí

Krkonošské muzeum ve Vrchlabí má část svých sbírek umístěnu v objektu Správy KRNAP v Hořejším Vrchlabí, Horská č. p. 437. Sbírkový fond se nachází v 1. patře budovy, přízemí budovy zatím není vhodné pro uložení sbírek. Žádost o finanční podporu podaná v červenci 2017 plánuje v I. etapě stávající objekt č. 437 rekonstruovat a následně ve II. etapě proběhne dostavba nového objektu, který bude na stávající budovu navazovat.

Po rekonstrukci bude celé přízemí stávajícího objektu určeno pro práci se sbírkami – prostor pro příjem nových sbírkových předmětů, jejich očistu, první konzervační zásahy. Po zaevidování do sbírkového fondu muzea a odborném zpracování projde sbírkový předmět fotoateliérem a digitalizačním pracovištěm, případně dalším zásahem konzervátorů a bude uložen v příslušném depozitáři podle materiálu či speciálních podmínek uložení. V patře rekonstruované stávající budovy bude kromě depozitářních prostor také badatelna s internetovým připojením a přístupem do databáze zpracovaných sbírkových předmětů a zázemí pro kurátory sbírek.

Další depozitářní prostory budou umístěny v nové přístavbě. Zde plánujeme depozitáře se speciálním režimem – botanické a zoologické sbírky potřebují pravidelné plynování – hermeticky uzavřený prostor s možností následného odvětrání, chlazený prostor pro uložení fotografického materiálu.

Naše žádost o finanční prostředky byla schválena a rekonstrukční práce I. etapy budou probíhat v průběhu roku 2017–2019.

Zvýšení ochrany a zpřístupnění sbírkových fondů Krkonošského muzea v Jilemnici

Pro pobočku Krkonošského muzea v Jilemnici byl připraven projekt složený z několika částí. Největší položkou rozpočtu je digitalizace sbírkového fondu muzea, která umožní badatelům a dalším zájemcům rychlý přístup k sbírkovým předmětům, aniž by bylo nutné fyzicky pracovat s originály. Nově bude v muzeu zřízena pro tyto účely badatelna vybavená příslušným vybavením. Zároveň byly vybrány některé sbírkové předměty k restaurování – obraz *Kotel v Krkonoších* od Františka Kavána z roku 1895 a tři významné plastiky Bohumila Kafky. Stávající depozitáře muzea budou vybaveny novými vhodnými regály, čímž muzeum získá více prostoru, kde budou nevystavené sbírkové předměty bezpečně a vhodně uloženy.

Poslední částí projektu je oprava a zpřístupnění hraběcí koupelny v 1. patře jilemnického zámku, která dokončí postupně budovaný okruh zámecké expozice rodiny Harrachů.

Krkonošské muzeum – expozice Památník zapadlých vlastenců v Pasekách nad Jizerou

Památník zapadlých vlastenců sídlí v budově bývalé fary v Pasekách nad Jizerou od jeho založení tj. r. 1958, Správa KRNAP objekt spravuje od roku 1980. Budova, která je ve vlastnictví Římskokatolické církve – farnost Paseky nad Jizerou, je v nevyhovujícím stavu pro provoz muzea – vysoká vlhkost, nevhodné dispoziční řešení, statické trhliny. Podmínkou připravovaného projektu byla dlouhodobá nájemní smlouva, a proto musela být uzavřena nová smlouva s účinností od 1. 7. 2016 na dobu 25 let. Do projektu byla kromě celkové rekonstrukce technicky a stavebně již nevyhovujícího objektu zařazena modernizace stávající expozice, jejíž poslední dílčí obnova proběhla bezmála před deseti lety. Rekonstrukcí objektu získá muzeum lepší dispoziční řešení expozic a lepší zázemí pro personál muzea i pro sbírky samotné. Současně díky modernizaci expozice posílí atraktivitu muzea a celkově zefektivní prezentaci při zachování „paseckého genia loci“.

Zpracování projektové stavební dokumentace bylo zadáno Projekčnímu a průzkumnému atelieru Ing. Jan Chaloupský aut. ing., který se specializuje na památkové a na staticky narušené objekty. Současně se stavební obnovou objektu byl zadán výtvarně prostorový návrh modernizace expozice Památníku zapadlých vlastenců. Jeho autorem je ak. Arch. Miloslav Čejka a ing. Arch. Monika Rafaj. Na základě přeložených návrhů dojde k úpravě dispozičních řešení expozice v 1. NP a 2. NP, nově je navrženo využití i sklepních prostor objektu.

I tato naše žádost uspěla a projekt může být zahájen. Realizace projektu bude ukončena v roce 2018. Bude to právě výroční rok založení Památníku zapadlých vlastenců, kdy se po 60 letech své existence dočká výrazné modernizace jak výstavních prostor, tak expozice.

Boleslawiec–Vrchlabí – aktivní přeshraniční spolupráce muzeí, program Interreg V-A, Česká republika – Polsko

Projekt vychází z dlouholeté spolupráce Krkonošského muzea ve Vrchlabí a Muzea Ceramiki v Boleslavci. Náplní dalšího společného projektu je mimo vlastní aktivity muzeí příprava a pořádání společných výměnných výstav. Pro potřeby jedné ze společných výstav bude restaurován lidový nábytek a podmalby na skle. Tyto výstavy budou v průběhu projektu prezentovány oběma partnery ve Vrchlabí a v Boleslavci.

Mezi projektové aktivity muzea ve Vrchlabí patří tradiční oslavy pěti nejdůležitějších svátků v roce – Masopust, Velikonoce, Slunovrat – oslava sv. Jana, Dožínky a Vánoce. Dále pracovníci vrchlabského muzea připraví podklady pro vydání audio nahrávek krkonošských koled a písní, budou spolupracovat na natočení instruktážního videa tradičních krkonošských tanců.

Expozici dějin Vrchlabí ve čtyřech historických domcích obohatí plastický model hlavní vrchlabské ulice (150 × 300 cm) a pro návštěvníky bude pořízena sada audio průvodců po expozicích.

Projekt bude realizován v letech 2017–2019

Krkonoše – člověk a příroda

Projekt podpořený finančními prostředky fondů Islandu, Lichtenštejnska a Norska umožnil vydání několika publikací ze sbírek muzea – viz publikační činnost.

Digitalizace sbírkového fondu muzea, která byla rovněž financována z tohoto projektu, byla dokončena k 30. 6. 2016, celkem bylo zdigitalizováno 23 tisíc inventárních čísel sbírkových předmětů muzea.

Digitální výstupy jsou dále využity v **on-line katalogu** sbírek Krkonošského muzea ve Vrchlabí **VADEMECUM**, <http://sbirky.krnep.cz/vademecum/>, který je postupně odbornými pracovníky muzea doplňován o nové záznamy.

Krkonošské muzeum Vrchlabí

Zahrady živé kultury – ochrana společného dědictví polsko-českého pohraničí a Via fabrilis – Cesta řemeslných tradic II jsou již ukončené projekty, avšak stále trvá období jejich udržitelnosti. Jimi nastartované akce nadále probíhají a jsou zmíněny na jiném místě této zprávy.

Návštěvnost Krkonošského muzea v roce 2016

počet návštěvníků	celkem	platící	neplatící	vstupné celé	vstupné snížené	vstupné rodinné
KM Vrchlabí – Klášter	11 253	8 258	2 995	3 294	4 964	304
KM Vrchlabí – čtyři historické domky	10 869	9 833	1 036	5 842	3 991	583
KM Jilemnice	22 056	16 379	5 677	6 443	9 936	863
Památník zapadlých vlastenců Paseky n. J. *	5 657	3 346	2 311	1 010	2 336	134
Šindelka Harrachov	10 045	8 917	1 128	3 765	5 152	691

* redukována otevírací doba: listopad zavřeno

8. FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ SPRÁVY KRNPAP

Luděk Khol a kol.

Úvod

Rok 2016 jsme si v organizaci pracovně nazvali Rokem velkých příprav – v tomto roce totiž probíhaly přípravy na podání mnoha žádostí o dotace a financování z evropských programů – především Operační program Životní prostředí (OPŽP), Integrovaný regionální operační program (IROP), Operační program přeshraniční spolupráce ČR – PR a další.

V roce 2016 měla zároveň probíhat velká řada centrálních výběrových řízení – nákup vozidel, nábytku, ekonomický informační systém EKLIS, kancelářské potřeby atd. Pro tyto komodity se nepodařilo zajistit dodavatele, a proto v této oblasti organizace pracovala v rámci určitých provizorií a náhradních řešení.

Probíhaly rovněž stavební práce na odstraňování povodňových škod z roku 2013 – tyto aktivity přecházejí i do dalšího roku, a proto byla značná část finančních prostředků na konci roku převedena v rámci pokračování programu.

Rok 2016 byl i rokem, kde došlo na klíčových pozicích v rámci organizace k značným personálním obměnám – do starobního důchodu odešel náměstek ředitele, vedoucí Odboru péče o národní park, vedoucí oddělení odbytu, personalistka a řada dalších pracovníků, bylo proto potřeba řešit v rámci personální činnosti obměnu na těchto pozicích a došlo i k nárůstu čerpání mzdových prostředků v rámci zdvojování funkcí při zaučování nových pracovníků.

I když probíhaly přípravné práce na projektech v rámci financování z prostředků EU, některé projekty byly realizovány, především projekty v rámci evropských hospodářských mechanismů – Norské fondy apod.

Dále jsme čerpali prostředky programů z MŽP:

- PPK – program péče o krajinu,
- POPFK – program podpory přirozených funkcí krajiny,
- NEZCIZ – program péče o nezcizitelný státní majetek,

a dále z různě získaných finančních prostředků – od krajských úřadů, z grantů apod.

Další údaje o organizaci:

Správa KRNPAP hospodaří dle Rozhodnutí MŽP ČR č. 10 / 95 vč. dodatků – Rozhodnutí č. 9/98, vč. Opatření 6/03, 9/16 (Zřizovací listina), vše sloučeno do Opatření č. 18/16 z 30. 9. 2016, a zajišťuje tzv. hlavní a hospodářské činnosti, upravené v těchto Rozhodnutích a Opatřeních.

Naprostá většina aktivit organizace je v hlavní činnosti, specifikované ve výše uvedené Zřizovací listině.

V **hospodářské činnosti** v roce 2016 Správa zajišťovala prodej zboží.

Financování činnosti organizace

Plán pro rok 2016 vznikl poprvé v jiných podmínkách než dosud.

Do roku 2015 jsme plánovali své aktivity v podzimních měsících předcházejícího roku, těsně po ukončení aktivit v lesnických činnostech, následně vznikaly tzv. projekty těchto lesnických činností a od toho se odvíjelo zjištění reálných možností pro vznik příjmů, resp. výnosů. Následně mohl vzniknout plán nákladů, opírající se o již naplánované reálné příjmy.

Vznikem odboru ekonomiky ŽP na MŽP jsme byli donuceni výrazně posunout počátek plánování svých aktivit daleko před pololetí předchozího roku. Plán jsme zpracovávali v průběhu měsíce června 2015, tento plán byl projednáván při jakési obhajobě 30. 7. 2015. Organizace tak sice naplánovala své aktivity, ale neznali jsme cenovou politiku na trhu se dřevem, neznali jsme stav aktivit na konci roku 2015, neznali jsme objem dokončených a nedokončených investic a oprav v roce 2015, vše jsme pouze odhadovali a plánovali aktivity nové.

Výhodou byla skutečnost, že objem mimorozpočtových aktivit, plánovaných pro rok 2016, byl výrazně nižší než v předchozích letech. Dále ze strany zřizovatele byly přiděleny pro rok 2016 naprosto stejné finanční prostředky ve všech objemech, jak tomu bylo v roce 2015. Proto i zde jsme věděli, co lze očekávat, a bylo jasně deklarováno, že žádné navyšování prostředků během roku nemůžeme očekávat – i toto je novum, dříve při nenadálé, neočekávané potřebě výraznějšího objemu bylo možno se zřizovatelem jednat o krytí těchto potřeb.

Naprosto neočekávané ale bylo, že ačkoliv vlivem vládního nařízení byly navýšeny od XI. 2015 tarifní platy, organizaci tento limit naším zřizovatelem navýšen pro období I.–XII. 2016 nebyl. I s tímto problémem jsme se museli vyrovnat a lze říci, že jsme se s ním vyrovnali bez problémů. Další navýšení platů od XI. 2016 již zřizovatel kryl navýšením rozpočtu.

Pro sledování hospodaření Správy KRNP byl pro rok 2016 vypracován plán, členěný na hlavní a hospodářskou činnost, a rozpracovaný na jednotlivé odbory, oddělení a pracoviště uvnitř organizace.

Provozní činnost organizace byla mimo vlastních zdrojů v plánu kryta k počátku roku 2016 takto:

A) příspěvek od zřizovatele	celkem k 1. 1. 2016	105 000 000 Kč
	z toho prostředky na provoz	28 003 746 Kč
	prostředky na platy	76 270 825 Kč
	prostředky na OON	725 429 Kč
	celkem k 31. 12. 2016	106 690 033 Kč
	z toho na provoz	28 599 841 Kč
	na platy	77 364 763 Kč
	na OON	725 429 Kč

Přehled navyšování plánu dotace od zřizovatele za rok 2016:

Základní plánovaný rozpočet dotace od zřizovatele byl pro rok 2016	105 000 000 Kč
Plánovaný příspěvek na činnost ke konci roku 2016 činí (bez nároků)	106 690 033 Kč

Navýšení je hlavně o prostředky

- Projekt Tušsko (spolupráce s Gruzii)	585 107,06 Kč
- PPK	2 550 000,00 Kč
- ISPROFIN	5 712 150,00 Kč
plus nároky z roku 2015	11 721 506,91 Kč
- Příspěvky na hospodaření v lesích	1 251 884,00 Kč
- Příspěvek v rámci Norských fondů	19 044 811,23 Kč
- Navýšení platů (plus soc. a zdrav. poj.)	1 116 261,00 Kč
- Navýšení na pořádání konference	205 554,00 Kč
- Navýšení o DPH LIFE	448 218,00 Kč
- Navýšení o dotaci AOPK časopis	80 000,00 Kč
Od zřizovatele celkem	147 555 492,20 Kč

B) prostředky mimorozpočtové – SFŽP	184 529,67 Kč
C) Prostředky od ÚSC	450 000,00 Kč
D) VaV	0,00 Kč
E) Prostředky MF – Tundra sem, tundra tam	2 417 813,55 Kč
F) Prostředky ze zahraničí – přeshraniční spolupráce, úhrada předpisů r. 2015	
plus předpisy 2016	-2 526 408,73 Kč
rok 2016	1 845 821,27 Kč
G) Jiní poskytovatelé – ZIF	0,00 Kč
H) Transferový podíl	19 073 737,53 Kč
CH) Předpis Norské fondy – úhrada předpisů 2015 plus předpis 2016	-12 458 163,41 Kč
I) LIFE	10 712 321,21 Kč
Celkem	19 699 651,09 Kč

Investiční činnost

Podrobný rozbor investic je uveden v bodě VII – Investiční činnost a v přílohách – např. v rozboru fondu reprodukce.

Organizace nepřímo použila i dotace ze Státního fondu životního prostředí na výkupy lesních pozemků. Tyto dotace ze SFŽP nebyly poskytnuty přímo organizaci, ale přímo prodávajícím, tudíž se v účetnictví neobjevily.

Výnosy

Celkové výnosy za rok 2016 činí	391 771 866,20 Kč
v roce 2015	367 625 886,46 Kč
v roce 2014	354 229 129,81 Kč

v roce 2013	375 111 755,56 Kč
v roce 2012	383 787 642,63 Kč
v roce 2011	396 482 022,78 Kč
v roce 2010	385 378 387,06 Kč

z celkových výnosů 2016 byly vnitropodnikové výnosy (VPV)	7 468 358,49 Kč
za rok 2015	6 510 456,24 Kč
za rok 2014	6 992 379,11 Kč
za rok 2013	6 420 886,61 Kč
za rok 2012	8 929 948,23 Kč
za rok 2011	10 473 357,65 Kč
za rok 2010	11 245 842,81 Kč

Po odečtení VPV činí výnosy Správy KRNAP	384 303 507,71 Kč
v roce 2015	361 115 430,22 Kč
v roce 2014	347 236 750,70 Kč
v roce 2013	368 690 868,95 Kč
v roce 2012	374 857 694,40 Kč
v roce 2011	386 008 665,13 Kč
v roce 2010	374 132 544,25 Kč

z toho výnosy v hlavní činnosti	383 705 tis. Kč	(v roce 2015 360 667 tis. Kč)
výnosy v hosp. činnosti	598 tis. Kč	(468 tis. Kč)

zdroj: Hlavní kniha – sestava 9403 a Přehled vybraných ukazatelů

Na celkových výnosech se mimo příspěvku od zřizovatele podílejí:

a) tržby za vlastní výrobky (úč. 601)	145 085 454,66 Kč
z toho tržby za dřevo dle oddělení odbytu	141 721 786,50 Kč

Tržby za vlastní výrobky – porovnání rok 2015	144 910 tis. Kč
rok 2014	146 001 tis. Kč
rok 2013	134 451 tis. Kč
rok 2012	154 409 tis. Kč
rok 2011	129 364 tis. Kč
rok 2010	117 874 tis. Kč

Porovnání let 2016 a 2015 představuje marginální nárůst tržeb o 175 tis. Kč – více v této kapitole u bodu Odbyt.

Oddělení odbytu:

v roce 2015 vykázalo prodej dřeva	141 047 tis. Kč
v roce 2014	142 309 tis. Kč
v roce 2013	131 046 tis. Kč
v roce 2012	149 474 tis. Kč
v roce 2011	122 812 tis. Kč
v roce 2010	116 691 tis. Kč

Rozdíl mezi účtem 601 a hodnotou, vykázanou pouze za dřevo oddělením odbytu, je především v prodeji ostatní vlastní výroby (sazenice, prodej zvěřiny z výkonu myslivosti, za drobnou lesní výrobu atd.)

b) tržby z prodeje služeb (úč. 602,603,609)	rok 2016	rok 2015
celkem	20 845 551,19 Kč	19 919 tis. Kč
z toho tržby ze vstupného (602110)	1 467 873,91 Kč	1 244 tis. Kč
tržby z nájemného (603101)	2 843 958,00 Kč	2 758 tis. Kč
tržby z pronájmů majetku, pozemků	13 309 885,05 Kč	12 641 tis. Kč
tržby z povolenek (609)	34 444 35,00 Kč	42 tis. Kč
tržby z ubytování (603100)	1 137 568 42,00 Kč	1 139 tis. Kč
tržby z časopisu Krkonoše (602125)	922 918,24 Kč	925 tis. Kč
tržby z kursového (602140)	562 27,80 Kč	411 tis. Kč

Porovnání tržeb za služby s minulými roky:

2015	19 919 tis. Kč
2014	20 191 tis. Kč
2013	19 807 tis. Kč
2012	19 498 tis. Kč
2011	20 534 tis. Kč
2010	22 882 tis. Kč

Objem příjmů z prodeje služeb je v posledních letech stabilní, osciluje mezi 22,9 a 19,5 mil. Kč.

c) tržby za zboží (úč. 604)	3 192 600,93 Kč
2015	2 435 tis. Kč
2014	2 755 tis. Kč
2013	2 425 tis. Kč
2012	2 835 tis. Kč
2011	2 888 tis. Kč
2010	2 585 tis. Kč

z toho tržby z prodeje propagačního materiálu v hlavní činnosti 2 593 174 Kč

(rozdíl mezi 3 193 tis. a 2 593 tis. Kč je propagační materiál a ostatní zboží ve vedl. č.)

stejný údaj za 2015	1 964 tis. Kč
2014	2 359 tis. Kč
2013	2 374 tis. Kč
2012	2 419 tis. Kč
2011	2 350 tis. Kč
2010	2 192 tis. Kč

Nárůst tržeb za zboží činí meziročně 758 tis. Kč, tedy 31,13 %. Tento příznivý ukazatel činnosti organizace souvisí i s tržbami ze vstupného – více návštěvníků = větší příjmy z prodeje.

d) další výnosové položky	rok 2016	rok 2015
– změna stavu zásob	-3 382 275,52 Kč	2 203 tis. Kč
	(dříve 613, nyní u nákladů 508)	
– smluvní pokuty a penále	124 509,40 Kč	248 tis. Kč
– úroky	965,86 Kč	29 tis. Kč
– kursové zisky	165 499,67 Kč	662 tis. Kč
– zúčtování fondů	17 024 866,25 Kč	3 760 tis. Kč
– ostatní výnosy	29 316 807,21 Kč	10 704 tis. Kč
– tržby z prodeje investičního majetku	376 160,33 Kč	50 tis. Kč
– tržby z prodeje materiálu	12 944,69 Kč	17 tis. Kč
– přecenění reálné hodnoty	542 967,00 Kč	364 tis. Kč

Změna stavu zásob sk. 61, resp. 508, představuje rozdílné zásoby v porovnání s rokem 2015 a stejně tak je i rozdílná fázová kalkulace k ocenění zásob.

Níže uvedené porovnání ukazuje objem zásob ke konci roku a kalkulaci jednotlivých lokalit.

Důležitá poznámka: Zatímco v roce 2011 se změna stavu zásob účtovala ve výnosech na účtech skupiny 61, v roce 2012 a v letech dalších se o změně stavu zásob účtuje v nákladech na účtu 508. Pro tyto rozbory je tedy proto uveden objem na účtu 508 s minusovým znaménkem.

2016 P 549,26 m³ á 177,-
 O 1 397,47 666,-
 E 7 47 804,-

2015 P 920,41 m³ á 179,-
 O 3 600,38 674,-
 E 2 286,47 819,-

2014 P 363,44 m³ á 165,-
 O 334,52 614,-
 E 4 798,44 758,-

2013 P 1 150,75 m³ á 174,-

O 1 779,72 640,-

E 2 438,91 786,-

2012 P 904,31 m³ á 215

O 1 365,22 785

E 959,48 943

2011 P 1.009,32 m³ á 202

O 1.636,09 709

E 7.188,32 869

2010 P 2.076,75 m³ á 208

O 695,96 713

E 6.874,46 1 075

Úroky představují neovlivnitelný pokles, vzhledem k bankovní politice v ČR, stejně tak **kursové zisky**.

U účtu **648 – zúčtování fondů** se jedná o:

- Použití fondu reprodukce na financování oprav	16 950 841,25 Kč
- Použití rezervního fondu na čerpání odložené dotace LIFE	10 037,23 Kč
- Použití fondu odměn na dofinancování objemu mezd	74 025,00 Kč

Podstatně vyšší objem, účtovaný na účtu **649 – Jiné ostatní výnosy** je dán především účtováním na účet 649299 Výnos finančního krytí fondu reprodukce, zde je účtováno krytí fondů finančními prostředky.

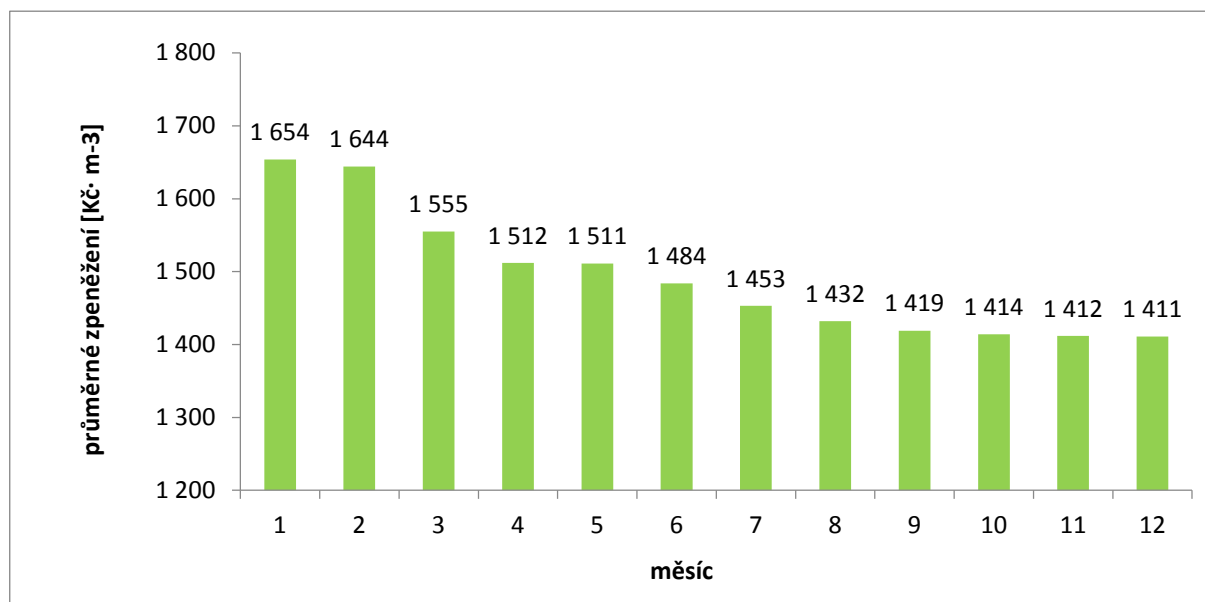
Přehled darů a příspěvků:

dárce – účet 649 104	Kč
Nadace Preciosa	12 000,00
ČSOP	16 528,93
Hotel Černá bouda – sdruž. prostř.	23 070,00
Galerie KODL	33 057,85
profesor Fanta	40 000,00
Obec Paseky n. J.	70 247,93
Obec Paseky n. J.	70 247,93
MEGA plus – sdruž. prostř.	86 256,40
Flexilog	165 289,26
Celkem	516 698,30

Odbyt

Odbyt dříví v roce 2016 byl v globále poznamenán následky kůrovcové kalamity na Moravě. Na základě této situace vznikl přetlak hmoty v kvalitě KH a velký nadbytek vlákninových sortimentů. Což mělo negativní vliv na cenu a následné zpeněžení. Tato skutečnost je dobře čitelná z grafu č. 1.

Graf č. 1. Průměrné měsíční zpeněžení 2016 [Kč· m⁻³]

I na území národního parku byl zvýšený objem nahodilých těžeb (kůrovec, vítr), což mělo za následek nižší podíl kulatinových sortimentů v kvalitě ABC. Tím zákonitě narostl podíl kvality D. Za nezávadnější považujeme prudký pokles ceny vlákniny. Cena u tohoto sortimentu klesla v průběhu roku o 150 Kč m⁻³. V tomto roce nás naplno zasáhlo rozhodnutí pilařských zpracovatelů z předchozího roku zařadit kůrovcovou hmotu do kvality D.

Přetlak hmoty na trhu se projevil i na prodeji na komoditní burze. V důsledku této skutečnosti byl prodej běžných sortimentů dřeva doslova paralyzován. Z tabulky č. 1. vyplývá, že prodej dřeva touto metodou správu KRNAP je v takovou dobu nevýhodný. Ceny prodaného sortimentu nekorespondují s hodnotou, kterou získáváme od smluvních partnerů.

Tab. č. 1. Porovnání průměrné ceny dosažené u odběratelů

	Ø zpeněžení 2016 [Kč· m ⁻³]
Smluvní odběratel (včetně bonusu)	2 083
Regionální odběratel	1 879
Komoditní burza	1 724

I v letošním roce proběhl prodej dřeva na pni. Tímto způsobem bylo vytěženo 577 m³. Z konečných výsledků vyplývá, že tato metoda je vhodná pouze pro porovnání dosahovaných realizačních cen na různých lokalitách prodeje.

Přes všechny zmíněné skutečnosti byl plán odbytu pro rok 2016 naplněn na 103 %.

Vývoj průměrného zpeněžení dodaných plm dříví:

rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016

množství	95 668	93 188	108 891	89 685	93 430	90 385	100 425
zpeněžení	1 212	1 318	1 373	1 478	1 508	1 560	1 411

Všechny další potřebné údaje lze nalézt v příložených tabulkách v přílohách.

Od roku 2009 se náklady na výrobu 1 plm dřeva pohybovaly už v takových objemech, že organizace začala sledovat vývoj těchto nákladů a porovnávat rentabilitu těžeb vzhledem k příjmům z prodeje dřevní hmoty. Z každého plnometru tak organizace generovala během roku 2016 po odečtu nákladů na těžbu minimálně 671 Kč zisku.

Pro porovnání: v roce 2015 tato částka představovala 952 Kč. Rozdíl v poklesu zisku představuje při 100 425 m³ dřeva schodek více než 28,2 mil. Kč!

Náklady

Celkové náklady za rok 2016 činí	388 255 427,14 Kč	
v roce 2015	367 624 872,64 Kč	
v roce 2014	351 041 061,78 Kč	
v roce 2013	354 028 339,88 Kč	
v roce 2012	352 104 259,32 Kč	
v roce 2011	369 386 877,42 Kč	
v roce 2010	380 945 667,22 Kč	
z celkových nákladů 2016 vnitropodnikové náklady (VPN)		7 468 358,49 Kč
v roce 2015	6 510 456,24 Kč	
v roce 2014	6 992 379,11 Kč	
v roce 2013	6 420 886,61 Kč	
v roce 2012	8 929 948,23 Kč	
v roce 2011	10 473 357,65 Kč	
v roce 2010	11 245 842,81 Kč	
Po odečtení VPN činí náklady Správy KRNAP	380 787 068,65 Kč	
pro porovnání 2015	361 114 416,40 Kč	
2014	344 048 682,67 Kč	
2013	347 607 453,27 Kč	
2012	343 174 311,09 Kč	
2011	358 913 519,77 Kč	
2010	369 699 824,41 Kč	
z toho náklady v hlavní činnosti	380 217 tis. Kč	(2015 360 657 tis. Kč)
náklady v hosp. činnosti	570 tis. Kč	(457 tis. Kč)

<u>Z celkových nákladů činí:</u>	2016	2015
501 spotřeba materiálu	15 717 404,48 Kč	17 470 tis. Kč
z toho spotřeba sazenic	416 tis. Kč	614 tis. Kč
náhradní díly	632 tis. Kč	514 tis. Kč
spotřeba všeobec. materiálu	556 tis. Kč	347 tis. Kč
spotřeba oděvů, OOPP a unif.	1 389 tis. Kč	2 021 tis. Kč
spotřeba pohonných hmot	2 402 tis. Kč	2 571 tis. Kč
spotřeba stavebního materiálu	3 165 tis. Kč	3 095 tis. Kč
spotřeba čisticích prostředků	1 080 tis. Kč	990 tis. Kč
spotřeba propag. materiálu	3 396 tis. Kč	4 059 tis. Kč
502 spotřeba energie	6 122 743,42 Kč	5 294 tis. Kč
504 náklady na prodané zboží	3 081 293,13 Kč	2 629 tis. Kč
511 opravy a udržování	46 505 291,23 Kč	17 963 tis. Kč
512 cestovné	4 071 473,46 Kč	3 520 tis. Kč
513 náklady na reprezentaci	253 407,40 Kč	305 tis. Kč
518 ostatní služby	115 063 277,95 Kč	105 223 tis. Kč
z toho ostatní služby (fakt. práce)	29 533 tis. Kč	39 797 tis. Kč
přepravné (odvoz, přiblížování)	72 713 tis. Kč	54 364 tis. Kč
telefonní poplatky	515 tis. Kč	573 tis. Kč
práce výr. povahy (práce cizími)	9 297 tis. Kč	8 025 tis. Kč
521 mzdové náklady	82 450 565,00 Kč	83 954 tis. Kč
(více v bodě VI – Pracovníci a mzdy)		
524 zákonné sociální pojištění	27 924 949,00 Kč	
527 zákonné sociální náklady	5 183 474,11 Kč	
531 daň silniční	305 000,00 Kč	318 tis. Kč
532 daň z nemovitostí	363 260,00 Kč	557 tis. Kč
538 ost. nepřímé daně a popl.	167 305,31 Kč	105 tis. Kč
544 prodaný materiál	35 885,39 Kč	71 tis. Kč
547 manka a škody	743 191,14 Kč	389 tis. Kč
549 jiné ostatní náklady	8 593 564,34 Kč	28 335 tis. Kč
551 odpisy inv. majetku	46 825 813,00 Kč	40 631 tis. Kč
553 zůstatk. cena prod. DHM	3 438 057,00 Kč	2 787 tis. Kč
563 kurzové ztráty	380 665,93 Kč	2 059 tis. Kč

Zdůvodnění rozdílů při porovnání nákladů za rok 2016 k údajům za rok 2015:

Meziroční nárůst nákladů proti roku 2015 představuje více než 20,6 mil. Kč. Toto navýšení je způsobeno řadou faktorů – klesla sice spotřeba materiálu, ale naopak stoupla spotřeba energie; o 452 tis. pak vzrostly náklady na zboží.

Velice razantní nárůst nákladů je u **oprav a udržování** – organizace v tomto roce utratila za opravy více než 46,5 mil. Kč, meziroční nárůst činí více než 28,5 mil. Kč. Organizace totiž v roce 2016

díky absenci projektů z EU mohla napřít své snahy o údržbu majetku v takových oblastech, kde jsme kvůli vyčerpání v projektech v minulých letech tyto opravy a udržování minimalizovali.

výkon	název	tis. Kč
538	muzea	448
017	ochrana porostů	842
027	ochrana lesa proti zvěři	364
135	opravy a udržování lesních cest	4 849
316	chodníky	1 153
324	údržba terénu dodavatelsky	306
339	práce odd. ochrany přírody ISPROFIN	545
511	bytové budovy	322
514	ubytovny	327
515	provozní budovy	308
524	drobné vodní toky	5 201
580	povodňové škody ISPROFIN	8 624
581	náklady na odstr. živelních pohrom	7 466
641	nákladní auta	1 156
642	traktory	390
701	režie – budovy	495
704	služební vozidla	623
538	oprava střechy muzeum Vrchlabí	8 120
	opravy prostřednictvím úz. pracovišť	2 082

Oprava střechy Krkonošského muzea Vrchlabí představovala likvidaci havárie (při přípravných pracích na projektu rekonstrukce muzea (IROP, 2017) bylo zjištěno napadení střešní konstrukce dřevomorkou).

Dva miliony korun byly vyčleněny pro územní pracoviště na čištění příkopů, prořezávání okolí cest a potěžební úpravy.

Nárůst u cestovního je způsoben zvýšením počtu soukromých vozidel, používaných pro služební účely na základě uzavřených smluv se zaměstnanci, kde naproti tomu vzniká úspora v užívání služebních vozidel.

Zvýšení objemu nákladů u služeb je dáno především vyšším objemem fakturovaných prací (těžba dřeva apod.).

Snížení nákladů u 549 – jiné ostatní náklady je dáno změnou metodiky účtování neuplatnitelného DPH, kde v minulých letech šel celý tento objem na tento účet, zatímco v roce 2016 jsou náklady rozpouštěny do jednotlivých činností a účtů.

Odpisy majetku vycházejí z plánu odpisů a navýšením majetku, pořízeného v minulých letech z dotací a projektů EU. Pro rok 2017 organizace přistoupila ke změně odpisového plánu, aby snížila nákladové zatížení v této oblasti.

Správa KRNP se zodpovědně věnuje sledování nákladů a hledání úspor. Téměř veškerá činnost (každá aktivita nad 100 tis. Kč) je zajišťována prostřednictvím výběrových řízení, na mnoho nákladových položek jsou uzavřeny rámcové smlouvy s vysoutěženými dodavateli apod.

Řada běžných provozních činností je zajišťována prostřednictvím finančních mechanismů z EU – v roce 2016 hlavně fondy EHP – Norské fondy. Zde Správa KRNAP nepožadovala během roku 2016 žádné prostředky na kofinancování ze strany zřizovatele, veškeré aktivity jsou hrazeny z vlastních zdrojů prostřednictvím fondů.

Rok 2016 byl také rokem, kde nás nepotkala žádná živelní událost, probíhalo pouze odstraňování povodňových škod, vzniklých již v roce 2013.

Mzdy jsou komentovány v tomto materiálu samostatně.

Vývoj nákladů na opravy v mil. Kč za roky 1995–2014:

1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
22,9	32,5	49,2	59,5	72,7	60,3	37	53,3	64,6	37,7	31	33,2

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
48,4	35,8	25,4	28,7	23,8	27,2	47,0	20,2	18,0	46,5

Vývoj odpisů v mil. Kč

1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
16,1	21	25,3	27,1	33,8	34,6	34,6	26,5	26,6	36,2	35,9	35,7

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
36,1	35,7	36,7	36,4	36,6	36,8	33,8	35,9	40,6	46,8

Účet 553 – prodaný DHM

- Prodej objektu Obří Důl č. p. 128	2 224 tis. Kč	
	plus přípojka, studna	165 tis. Kč
- Prodej automobilu Toyota Hilux 2H2 6910	35 tis. Kč	
- Prodej automobilu Toyota Hilux 2H4 0813	36 tis. Kč	
- Prodej automobilu Toyota LC 75 TUA 57-92	77 tis. Kč	
- Prodej automobilu Ford Combi 5H5 6737	56 tis. Kč	
- Prodej objektu Temný Důl 32	846 tis. Kč	
	Celkem	3 438 057 Kč

Účet 556 – opravné položky

Na účtu je minusový zůstatek celkem 569 422,70. Jedná se o postupné účtování nedobytných pohledávek – opravných položek především za neuhrazené nájmy (byty i pozemky), neuhrazené přefakturace nákladů a neuhrazené faktury za dřevo v souladu s účetními standardy.

V rámci PPK jsme v roce 2016 provedli aktivity za celkem 2 550 000 Kč.

- V rámci předmětu podpory A.4 – péče o vybrané travní porosty 815 tis. Kč
- V rámci A.4 – ostatní aktivity 1 735 tis. Kč

Porovnání:	2015	2 550 tis. Kč
	2014	2 556 tis. Kč
	2013	2 551 tis. Kč
	2012	2 507 tis. Kč
	2011	4 768 tis. Kč
	2010	4 200 tis. Kč

Programové financování

V roce 2016 jsme čerpali v rámci programového financování z několika programů:

115020 – Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému řízení MŽP

115120 – Podpora zlepšování stavu přírody a krajiny

115130 – Podpora rozvoje infrastruktury pro environmentální vzdělávání a osvětu

115160 – Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny (zde opět byly čerpány investiční i provozní prostředky)

Zhodnocení plnění plánu technických jednotek za Odbor péče o les:

Následující tabulka ukazuje vývoj v dodávkách a zpeněžení dřeva za roky 2007–2016:

	jednotka	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Dodávky	m ³	105 841	85 180	78 625	95 668	93 188	108 891	89 685
tržby z prodeje dřeva	tis. Kč	104 734	66 923	70 010	116 691	122 812	149 474	131 046
průměrné zpeněžení	Kč/m ³	990	786	890	1 212	1 318	1 373	1 461

	jednotka	2014	2015	2016
Dodávky	m ³	93 430	90 385	100 425
tržby z prodeje dřeva	tis. Kč	142 309	141 047	141 722
průměrné zpeněžení	Kč/m ³	1 508	1 560	1 411

Následující tabulka ukazuje vývoj v objemu zásob dřevní hmoty na jednotlivých lokalitách:

Lokalita	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
P	5 290	2 077	1 009	904	1 151	363	920	549
O	1 785	696	1 636	1 365	1 780	335	3 600	1 397
E	8	6 874	7 188	959	2 439	4 798	2 286	7

Dle technického plánu byly pro rok 2015 plánovány mimo jiné následující úkoly (pro porovnání jsou uvedeny i plány za od roku 2010):

	jednotka	2010	2011	2012	2013	2014
zalesňování	ha	66,61	42,77	36,26	42,21	39,76
prořezávky	ha	106,73	63,05	90,16	68,12	54,13
těžba dřeva	m ³	87 200	85 000	108 025	94 550	95 000
přibližování dřeva	m ³	87 200	85 000	100 525	94 550	95 000
dodávky dřeva	m ³	87 200	90 912	100 875	95 500	95 500

	jednotka	2015	2016
zalesňování	ha	28,32	12,78
prořezávky	ha	106,59	116,86
těžba dřeva	m ³	90 000	95 000
přibližování dřeva	m ³	90 000	95 000
dodávky dřeva	m ³	94 000	97 500

Porovnání vybraných výkonů za roky 2007 až 2016 – skutečnost

Výkon	tech. jedn.	2007	2008	2009	2010	2011
012 – obnova lesa sadbou	ha	47,72	60,09	62,64	76,81	51,12
017 – ochrana ml lesních porostů proti zvěři	ha	321,97	308,49	243,26	267,98	280,89
019 – ochrana lesa ostatní	ha	270,69	201,01	187,60	178,18	175,86
025 – prořezávky	ha	603,10	680,87	57,11	91,87	50,04
155 – odstraňování klestu	ha	41,09	67,12	66,79	61,71	55
111 – těžba dříví	m ³	108 292	83 376	83 072	98 676,33	106 961,47
121 a 122 přibližování celkem	m ³	107 142	84 288	79 629	101 888,79	94 898,25

Výkon	tech. jedn.	2012	2013	2014	2015	2016
012 – obnova lesa sadbou	ha	42,83	47,12	49,12	29,31	14,41
017 – ochrana mladých lesních porostů proti zvěři	ha	355,62	268,14	252,05	256,56	211,47
019 – ochrana lesa ostatní	ha	135,69	128,12	106,2	85,16	100,68
025 – prořezávky	ha	89,75	58,53	57,17	57,16	95,87
155 – odstraňování klestu	ha	13,39	20,17	36,93	35,56	44,79
111 – těžba dříví	m ³	112 290,26	92 403,26	93 586,13	91 959,07	96 011,42
121 a 122 přibližování celkem	m ³	102 742,78	91 901,72	94 603,18	91 517,6	96 382,57

Činnost odboru péče o národní park (OPNP) byla v roce 2016 ještě stále ovlivněna gradací kůrovce převážně ve východní části Krkonoš (LHC Maršov, část LHC Vrchlabí), která způsobila

v minulých letech (zejména 2010 a 2011) zvýšený objem kůrovcové nahodilé těžby v lesních porostech na území KRNP. Rozšíření kůrovce je však již v posledních letech nižší.

Celkově lze konstatovat, že vzhledem k zvýšenému objemu nahodilých těžeb (vítr, kůrovec), došlo v roce 2016 k naplnění plánovaných ukazatelů v těžbě dřeva k dodávkám a přibližování dřeva a zároveň nebyly naplněny některé výkony v pěstebních činnostech.

Zalesňování a doplňování lesních kultur listnatými dřevinami

Plán zalesňování pro rok 2016 byl stanoven ve výši 12,78 ha. Klasické zalesňování bylo provedeno v roce 2016 na ploše 14,41 ha, v roce 2015 na ploše 29,31 ha, v roce 2014 na ploše 49,12 ha. Následující roky lze očekávat srovnatelný objem umělé obnovy lesa s objemem letošního roku. Celkově nižší objem zalesňování proti nedávné minulosti je z části způsoben změnou způsobu těžeb, kdy nedochází k vzniku nových holin a porost je v obnovní těžbě pouze uvolňován pro přirozené zmlazení. Toto přirozené zmlazení je v roce 2016 evidováno na ploše 35,81 ha. V následujících letech, s postupným ponecháváním dalších lesních ekosystémů samovolnému vývoji, můžeme počítat s nárůstem přirozené obnovy. Dále bylo pokračováno s dosadbou listnatých dřevin a jedle do založených smrkových kultur.

Ochrana kultur

Jedná se o ochranu kultur jednak nátěry proti okusu, tak ve stále vyšší míře mechanickou, a to individuálními ochranami výsadeb jedle drátěnými pletivy. Plán ochrany kultur nebyl naplněn o 26,43 ha z důvodu naplánování vyššího množství oprav individuálních ochrany. Vzhledem k celkově příznivému vývoji počasí však nedocházelo k poškozování ochrany a vzhledem k odrůstání sazenic v ochranách bylo od těchto oprav upuštěno. Celkový plán 237,90 ha byl tedy plněn na 211,47 ha. (V roce 2015 tyto hodnoty byly – plán 287,43 ha, plnění 256,56 ha.)

Ošetřování kultur

Plán roku 2016 ošetřování kultur, kde největší objem představuje ožínání kultur, je ve velké míře ovlivňován průběhem počasí a následným vývojem vegetace během letních měsíců. Plán byl stanoven ve výši 100,18 ha, plnění 100,68 ha. (V roce 2015 byly tyto hodnoty – plán 112,04 ha, plnění 85,16 ha).

Prořezávky

Plán prořezávek byl v roce 2016 stanoven na 116,86 ha, stav plnění je 95,87 ha. V roce 2015 byly prořezávky provedeny na ploše 57,16 ha, v roce 2014 57,17 ha. U tohoto výkonu je splnění plánu žádoucí – provedení výchovných zásahů v rámci LHP je závazné dle lesního zákona. Úkoly roku 2016 se tedy převedou do dalších let platnosti LHP. V roce 2016 nemohly být úkoly v prořezávkách naplněny z důvodu zpracování nahodilých těžeb v průběhu roku.

Likvidace nepůvodních a invazních druhů rostlin

Plán se týká především likvidace šřovíku alpského, křídlatky japonské a olšičky zelené. Z celkové výše plánovaných 6,30 ha bylo provedeno 1,40 ha, což znamená nenaplnění plánu o 4,90 ha. Plánování této činnosti je složité z důvodu odhadu plochy potřebného zásahu v následujícím roce.

Ostatní pěstební činnost

Plán ostatní pěstební činnosti, tj. zpřístupňování porostů, asanace pracovišť, dočišťování porostů, čištění vodních toků stanovený pro rok 2016 ve výši 126,22 ha byl proveden na ploše 51,71 ha. Plán OPČ nebyl naplněn z důvodu úsporných opatření v průběhu roku 2016. Ze stejného nebyly naplněny úkoly v odstraňování klestu (plán 55,67 ha, plnění 44,79 ha) a v ochraně mladých lesních porostů (plán 67,64 ha, plnění 43,81 ha) a zřizování oplocenek (plán 5,87 km, plnění 4,88 km).

Těžba a přibližování dřeva

V těžební činnosti došlo v roce 2016 k mírnému snížení podílu nahodilých těžeb k těžbě celkové oproti letům minulým. V roce 2016 činí procento nahodilých těžeb k těžbě celkové 29,57 %, v roce 2015 31,74 %, v roce 2014 to bylo 38,07 %. Vysoký podíl nahodilých těžeb je způsoben zpracováním hmoty z větrných polomů a hmoty napadené kůrovcem v průběhu roku 2016. Z celkové výše těžeb 99 745,07 m³ tak tvoří nahodilé těžby 29 490,55 m³, z těžeb nahodilých hmoty napadená kůrovci 14 685,64 m³.

Výchovné těžby obnášejí 18,24 %. Zbývající část činí těžby obnovní, z převážné části uvolnění přirozeného zmlazení. Holé seče při obnovních těžbách se nerealizují.

Plán těžeb realizovatelné dřevní hmoty ve výši 95 000 m³ byl naplněn na 96 011,42 m³. Celková výše těžeb činí 99 745,07 m³, z toho 980,59 m³ samovýroby, 2 175,97 m³ hmoty ponechané v porostu a 577,09 m³ dříví prodaného na lokalitě Peň. Využitelné hmoty tedy bylo již zmíněných 96 011,42 m³. Přibližování dřeva bylo prováděno návazně na těžbu tak, aby došlo ke snížení dřevních zásob na lokalitě Peň. Celkem bylo na plán 95 000 m³ přiblíženo 96 382,57 m³ dřeva. Přibližování dřevní hmoty se provádělo převážně šetrnými technologiemi – potahy, lanovkami a vyvážecími soupravami, přímé přibližování dřeva z porostů traktory není prakticky z ekologických důvodů prováděno.

Dodávky dřeva

Plán dodávek dřevní hmoty ve výši 97 500 m³ byl naplněn na 100 425 m³. Dosáhli jsme průměrného zpeněžení 1412 Kč/ m³ oproti 1560,- Kč/ m³ v roce 2015 a proti 1508,- Kč/ m³ v roce 2014.

Čerpání nákladů na vybraných výkonech v Kč s uvedením průměrných cen na technickou jednotku po jednotlivých územních pracovištích jsme v roce 2016 nesledovali, neboť podstatným způsobem toto ovlivňuje rozpouštění neuplatnitelného objemu DPH přímo do jednotlivých výkonů, zatímco v roce předcházejícím bylo neuplatnitelné DPH účtováno pouze na účet 549 bez rozpouštění. Proto není Příloha č. 17.

Hospodářský výsledek

Ke konci roku 2016 byl vykázán plusový hospodářský výsledek ve výši **3 516 439,06 Kč**.

Kladný hospodářský výsledek byl docílen v hlavní i vedlejší činnosti

- Hlavní činnost +3 487 942,89 Kč
- Vedlejší činnost +28 496,17 Kč

Pro porovnání hospodářský výsledek za minulé roky:

2015	+1 013,82 Kč
2014	+3 188 068,03 Kč
2013	+21 083 415,68 Kč
2012	+31 683 383,31 Kč
2011	+27 095 145,36 Kč
2010	+4 432 719,84 Kč

Komentář:

Správa KRNAP měla plánován hospodářský výsledek v nulové variantě, nicméně k jeho dosažení jsme předpokládali použití fondů na dofinancování minusového výsledku – jak fondu reprodukce na použití pro opravy a udržování, tak fondu rezervního na dofinancování případného zbylého mínusu. V závěru roku bylo provedeno doučtování finančního krytí fondových účtů, nedošlo k pokrytí odpisů finančními zdroji. Zřizovatel nedává příspěvek na odpisy majetku.

Jak jsme uvedli již v úvodu tohoto materiálu, připravit plán pro daný rok více než tři čtvrtě roku dopředu je v podmínkách přírodních procesů, působení zimních podmínek, neukončeného roku předchozího a dalších aspektů úkol zcela nereálný a pohybujeme se hlavně ve výkonech OPNP v odhadech a nepřesných datech.

Správa KRNAP měla ke konci roku rozpracovány některé akce, které tak přecházejí do roku následujícího.

Do roku 2017 je převedeno:

- Povodně investice 38 568 761,35 Kč program 115V272
- Povodně provoz 14 196 938,30 Kč program 115V272
- POPFK nespotř. 40 743,09 Kč program 115V16/90
- plus jsou rozpracovány některé projekty EU – Péče o zvěř, KBB apod.

Mzdy a pracovníci

Celkem vyplacené mzdy za rok 2016 (vč. projektů)	82 450 565 Kč
z toho mzdy v hlavní činnosti	82 383 605 Kč
hospodářská činnost	66 960 Kč
mzdy (odměny) vyplacené přes fond odměn	74 025 Kč
OON	826 611 Kč
V tom odstupné	0 Kč

Plán mezd v hlavní činnosti v roce 2016	77 364 763 Kč
v hospodářské činnosti	67 000 Kč
OON	725 429 Kč

Plán pracovníků 245 prac. v hlavní činnosti
0,25 pracovníci ve vedlejší činnosti

Skutečně čerpáno 243,31 pracovníků v hlavní činnosti
0,25 pracovníci ve vedlejší činnosti

Nedočerpáno 1,69 pracovníků v hlavní činnosti

Průměrná mzda v organizaci za rok 2016 celkem	27 927,39 Kč
v hlavní činnosti	27 933,16 Kč

Přečerpání plánu je způsobeno použitím prostředků z fondů EU.

Povolené překročení

- Platy	4 261 279Kč
- OON	293Kč

V měsíci listopadu 2016 byly vládním nařízením zvýšeny tarifní platy o 5 %, což činí 861 225Kč:

-	635 590 Kč	platy
-	158 898Kč	sociální pojištění
-	57 203Kč	zdravotní pojištění
-	9 534Kč	FKSP

Investiční činnost

Celkem byly v roce 2016 dle sestavy Evidence pořízení dlouhodobého majetku č. 9452 k 31. 12. 2016 a dle Hlavní knihy č. 9403 k 31. 12. 2016 provedeny investiční akce za 38 431 008,88 Kč (str. MD účet 041 a 042).

Došlo k prudkému snížení objemu pořízených investic, toto je způsobeno nečerpáním projektových prostředků na investice z EU proti roku 2015 – zde bylo proinvestováno 103 331 915,04 Kč

Členění investic dle druhu majetku a porovnání s předchozími roky 2003–2015 ukazuje tabulka.

Investiční akce v tis. Kč

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
stavební	24 080	27 749	25 293	26 113	48 639	37 445	30 675	35 884
strojní a ostatní	16 377	10 188	9 711	17 592	13 951	5 203	2 886	3 467
umělecká díla	0	0	0	0	0	10 149	122	0
nehmotný majetek	4 600	288	819	280	90	0	0	0
celkem	45 057	38 225	35 004	43 705	62 680	52 797	33 683	39 351

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
stavební	40 679	59 280	215 114	110 034	93 947	35 873
strojní a ostatní	3 809	2 625	9 401	7 194	2 710	13 371
umělecká díla	180	190	109	198	272	170
nehmotný majetek	0	4 530	4 778	11 302	6 373	517
celkem	44 670	66 625	229 402	128 727	103 332	49 931

Financování akcí proběhlo v roce 2016 z následujících zdrojů (opět porovnání s roky 2005 až 2015):

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
vlastní zdroje	23 971	35 595	30 295	38 853	12 030	22 642	13 574	41 219
systémová investice	11 033	8 103	7 381	14 212	21 653	3 229	5 011	4 935
mimorozpočt. zdroje	0	7	25 004	0	0	13 480	26 085	16 382
celkem	35 276	43 705	62 680	53 065	33 683	39 351	44 670	62 536

	2013	2014	2015	2016
vlastní zdroje	155 910	43 572	34 613	26 404
systémová investice	21 503	30 684	41 812	62
mimorozpočt. zdroje	51 989	54 471	26 907	23 465
celkem	229 402	128 727	103 332	49 931

V mimorozpočtových zdrojích roku 2016 jsou i příspěvky ze SFŽP a zahraniční programy vč. LIFE

Rok 2016 jiné zdroje

- systémová investice z MŽP v roce 2016 čerpána na likvidaci povodňových škod z roku 2013 – nároky činily 15 959 947,61 Kč
 - OPŽP kofinancování (péče o zvěř, LC a TCH, záchranná stanice) z nároků 5 994 940,56 Kč
- Celkem 22 016 888,17 Kč

Rozbor účtu 416 – Fond reprodukce

počáteční stav k 1. 1. 2016	135 323 056,88 Kč
tvorba fondu během roku 2016 – odpisy	5 150 334,47 Kč
– přiděl z HV	0 Kč
– výnosy z prodeje maj.	674 817 Kč
Financování oprav majetku	-16 950 841,25 Kč
čerpání fondu – pořízení majetku	-27 568 242,53 Kč
použitelný fond reprodukce k 1. 1. 2017	96 629 124,57 Kč

Ke snížení odpisů došlo z důvodu nekrytí fondu reprodukce finančními prostředky. – viz kapitola V. – Hospodářský výsledek.

Pro porovnání poskytnutá dotace (systémové investice) za minulé roky:

2015	0
2014	1 750 tis. Kč
2013	14 177 tis. Kč
2012	5 215 tis. Kč
2011	4 112 tis. Kč
2010	3 229 tis. Kč

Ostatní

Rozbor dalších účtů – třída 1, 2

Zpracováno dle údajů Hlavní knihy – sestava 9403 k 31. 12. 2016

Správa KRNAP spravuje hmotný investiční majetek (02) včetně drobného dlouhodobého majetku (028) v celkové hodnotě 1 819 086 789,41 Kč, kde meziroční nárůst představuje 35 556,6 tis. Kč. Meziroční nárůst 2015–2014 byl přitom 125 634 tis. Kč !

Tento meziroční nárůst ke konci roku 2016 odpovídá zhodnocení majetku organizace, pořízeného převážně z vlastních zdrojů, zatímco v předchozích několika letech byl tento objem spíše z evropských zdrojů.

Stav majetku za předchozí roky (vždy k 31. 12. daného roku):

rok	Kč
2015	1 783 530 101,17
2014	1 657 895 940,29
2013	1 551 047 733,84
2012	1 391 534 400,63
2011	1 383 158 190,62
2010	1 373 435 958,37

Další majetek má organizace ještě v pozemcích a neodepisovaných uměleckých dílech (03) – celkem téměř 1 554 mil. Kč. Podstatný objem majetku tvoří ale i majetek nehmotný – celkem je na skupině 01 veden majetek v objemu 65 741 307,53 Kč.

Proti skupině 02 je postavena hodnota opravek (08) činí 931 382 259,04 Kč

Porovnání s minulými roky:

2015	883 720 896,77
2014	835 395 306,29
2013	796 987 277,21
2012	773 063 603,10
2011	759 545 208,53
2010	730 436 147,37

Výše uvedené hodnoty znamenají, že majetek je odepsán z 51,2 % (sk. 08 k sk. 02).

rok	% odepsaného majetku
2015	49,55
2014	50,39
2013	51,39
2012	55,56
2011	54,92
2010	53,19

Rozpracovanost investic (04) ke konci roku 2016 činí 38 431 008,88 Kč

Rok	Rozpracovanost v tis. Kč
2015	19 545
2014	41 977
2013	42 277
2012	75 625
2011	50 029
2010	22 219

Zhodnocení majetku, tedy pořízení nových investic z loňské rozpracovanosti (2015) znamenal, že již nepokračoval trend vyššího zůstatku v rozpracovanosti investic, tato okolnost byla dána velkým objemem akcí, financovaných z prostředků EU, kde jsme akce dokončili a zařadili do majetku.

Naproti tomu v roce 2016 došlo opět k nárůstu na tomto účtu – dílem díky přípravě nových projektů, dílem zahájením akcí z vlastních zdrojů.

Rozpracovanost majetku se tak opět meziročně zvýšila téměř dvojnásobně, přesně o 96,6 %.

- Přístavba KM Vrchlabí 1 066 795 Kč
- NC expozice Vrchlabí 6 175 658 Kč
- Rudník 58 – technické zázemí 3 959 527 Kč
- Diskové pole 1 122 334 Kč

Celková výše zásob materiálu (11) činí 7 637 791,28 Kč. V roce 2015 činil objem zásob materiálu celkem 7 497 651,77 Kč. Meziročně jde o téměř vyrovnaný objem zásob, což představuje nárůst pouhých 1,9 %.

Materiálové skupiny s největším objemem v tis. Kč:

Stavební materiál	2016 1 069 tis. Kč	2015 978 tis. Kč
- Propagační materiál	2 923 tis. Kč	2 851 tis. Kč
- Oděvy	765 tis. Kč	883 tis. Kč
- Uniformy	545 tis. Kč	657 tis. Kč
- Krmivo	1 306 tis. Kč	883 tis. Kč

Propagační materiál – jedná se o materiál pořízený z různých projektů, financovaných z EU; měl by být vydán a spotřebován během trvání projektů

Zásoby materiálu v minulých letech:

rok	tis. Kč
2015	7 498
2014	5 473
2013	4 300
2012	5 424
2011	4 964
2010	5 031

Zásoby výrobků (123) jsou ke konci roku 1 203 775,97 Kč

Porovnání s minulými roky, zásoby výrobků ke konci daného roku v tis. Kč:

2015	4 640
2014	4 100
2013	3 505
2012	2 431
2011	8 031
2010	8 602

Objem zásob výrobků klesl od loňského roku o 3 436 tis. Kč, na tomto razantním snížení se podílí hlavně objem zásob dřeva na jednotlivých lokalitách.

2016 lokalita P	97 tis. Kč	v loňském roce	165 tis. Kč
lokalita O	931 tis. Kč		2 427 tis. Kč
lokalita E	6 tis. Kč		1 873 tis. Kč

Zásoby zboží (13) na skladě představují 5 559 455,26 Kč, jedná se pouze o zásoby propagačního materiálu, opět u tohoto segmentu zásob pokračuje vzrůstající trend (nárůst o 654 tis. Kč) a je třeba řešit pro další roky pokles těchto zásob pro nevázaní finančních prostředků v zásobách.

Porovnání s minulými roky, zásoby zboží v tis. Kč:

rok	zásoby zboží
2015	4 905
2014	4 586
2013	4 581
2012	4 022
2011	3 793
2010	3 008

Na běžných účtech (241) je na konci roku celkem 175 030 259,21 Kč.

Podstatným objemem je zůstatek na krytí investičních potřeb – viz zůstatek fondu reprodukce v těchto rozborech plus zůstatky na dalších fondech organizace.

Porovnání s minulými roky:

rok	zůstatek na běžných účtech (v tis. Kč)
2015	194 587
2014	229 317
2013	252 172
2012	257 325
2011	205 248
2010	153 172

Na běžném účtu FKSP je zůstatek 1 911 tis. proti počátku roku 1 573 tis. Kč. Zde došlo k snížení v poskytování půjček a tomu odpovídá i mírný nárůst peněz na účtu. Organizace podnikla kroky k omezení půjček v roce 2014 a to by mělo představovat i návrat k odpovídajícímu a potřebnému zůstatku v letech dalších. Byly rozšířeny i kulturní a sportovní aktivity, financované z FKSP, a to na základě nově schválené Kolektivní smlouvy.

Rozklad zůstatků běžných účtů organizace v porovnání k fondům v Kč:

Celkem na 241	175 030 tis.
Zůstatek fondu odměn	15 291 tis.
Zůstatek rezervního fondu	89 598 tis.
Zůstatek fondu reprodukce	96 629 tis.
Hospodářský výsledek	3 516 tis.
Volný zůstatek k použití	-30 004 tis. (řešeno zápočtem mezi pohledávkami a závazky apod.)

Pro úplnost je třeba uvést, že legislativa ukládá povinnost zajistit pouze finanční krytí fondu reprodukce, proto v mínusovém výsledku u tohoto jednoduchého výpočtu nespatřujeme žádné pochybení a organizace je schopna dostát všem svým závazkům a potřebám.

V roce 2015 byl použitelný zůstatek -44 124 tis. Kč

V pokladnách (261) je ke konci roku 656 723,44 Kč – haléře jsou zde z důvodu vedení valutové pokladny, vzhledem k devizovému přepočtu dle kurzu.

Pokladní limity jsou dodrženy na všech pokladnách organizace.

Stav v pokladnách v minulých letech v tis. Kč:

2015	570
2014	545
2013	546
2012	841
2011	616
2010	379

Více než 209 tis. Kč je v organizaci vedeno na ceninách (263) – jedná se hlavně o vstupenky, stravenky, karty CCS a pokutové bloky.

Pohledávky a závazky – třída 3

Pohledávky (311) činí ke konci roku 2016 celkem 20 552 235,40 Kč

V loňském roce 15 235 tis. Kč

- ve lhůtě splatnosti je celkem 15 798 445,60 Kč, tzn. 76,86 %
- po splatnosti pak je na účtu 311 4 753 789,80 Kč 23,14 %

za rok 2015 po splatnosti 6 938 329,20 Kč, tzn. 45,54 % z celkových pohledávek

2014	4 634 485,50 Kč, tzn 82,30 %
2013	4 893 145,30 Kč, tzn 53,38 %
2012	5 941 137,40 Kč, tzn 49,75 %
2011	3 562 561,20 Kč, tzn 87,77 %
2010	2 597 494,20 Kč, tzn 33,58 %

Z objemu 4,8 mil. po lhůtě splatnosti je předáno k vymáhání podnikovému právníkovi celkem 3 869 997 Kč.

Jedná se zejména o vymáhání pohledávky u

LESS Timber, s. r. o.	3 414 925 Kč
Contunix	105 000 Kč
Kříček pila	103 054Kč

Porovnání pohledávek celkem za minulé roky vždy ke konci roku:

2015	15 235 tis. Kč
2014	5 631 tis. Kč
2013	9 168 tis. Kč
2012	11 940 tis. Kč
2011	4 059 tis. Kč
2010	7 735 tis. Kč

Poskytnuté provozní zálohy (314) jsou v objemu 1 416 tis. Kč.

2015	2 052 tis. Kč
2014	1 890 tis. Kč
2013	2 305 tis. Kč
2012	1 741 tis. Kč
2011	345 tis. Kč
2010	412 tis. Kč
2009	448 tis. Kč

Jedná se hlavně o zálohy na předplatné, energie, PHM (karty CCS), poštovné.

Závazky (321) vůči dodavatelům činí 4 401 893,36 Kč. Závazky po splatnosti jsou v řešení odpovědnými pracovníky organizace.

V minulých letech byl objem závazků následující:

2015	6 780 tis. Kč
2014	10 119 tis. Kč
2013	12 421 tis. Kč
2012	11 641 tis. Kč
2011	11 134 tis. Kč
2010	12 192 tis. Kč

Účtování a objemy na dalších účtech skupiny 34 – Zúčtování daní a dotací, 38 – Přechodné účty vyplývají z účtování v organizaci během roční závěrky 2016 a jsou v souladu s českými účetními standardy.

Fondy – třída 4

Na rezervním fondu je konečný zůstatek 89 598 tis. Kč (413)

Fond reprodukce majetku představuje hodnotu 96 629 tis. Kč proti počátečním 135 323 tis. Kč – rozklad účtu je uveden v kapitole VII – Investiční činnost.

Ve fondu odměn je celkem 15 291 tis. Kč.

Zůstatek fondu kulturních a sociálních potřeb činí 2 657 tis. Kč proti 2 302 tis. Kč počátkem roku 2016.

9. KONTAKTY, ADRESY

Správa Krkonošského národního parku Dobrovského 3 543 11 Vrchlabí tel.: 499 456 111 (ústředna)	Hlavní informační centrum náměstí Míru čp. 223 543 11 Vrchlabí tel.: 499 456 761, 499 421 474
Informační středisko 543 51 Špindlerův Mlýn tel.: 499 493 228	Informační středisko 512 46 Harrachov tel.: 481 529 118
Informační středisko 542 21 Pec pod Sněžkou tel.: 499 896 213	Krkonošské muzeum náměstí Míru 224 543 11 Vrchlabí tel.: 499 456 761, 499 421 474
Krkonošské muzeum Památník zapadlých vlastenců 512 47 Paseky nad Jizerou tel.: 481 523 609	Krkonošské muzeum Husova 213 543 11 Vrchlabí tel.: 499 456 708
Expozice Šindelka 512 46 Harrachov tel.: 481 528 310	Krkonošské muzeum Zámek 1 514 01 Jilemnice tel.: 481 543 041
Útulek pro poraněná divoká zvířata Dobrovského 3 543 01 Vrchlabí tel.: 499 456 769	Územní pracoviště Harrachov 512 46 Harrachov 325 tel.: 481 528 105
Územní pracoviště Špindlerův Mlýn 543 51 Špindlerův Mlýn 275 tel.: 499 433 175	Územní pracoviště Černý Důl 543 44 Černý Důl 58 tel.: 499 440 420
Územní pracoviště Rezek 512 38 Vítkovice v Krkonoších 176 tel.: 481 582 723	Územní pracoviště Horní Maršov 542 26 Horní Maršov 111 tel.: 499 871 102
Územní pracoviště Pec pod Sněžkou 542 21 Pec pod Sněžkou 145 tel.: 499 896 214	

ROČENKA

Správy Krkonošského národního parku 2016

Připravil kolektiv autorů Správy KRNAP

Redakce: Mgr. Radek Drahný, MBA

Vydala: Správa KRNAP, Vrchlabí v roce 2017